

ELABORAT

**PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT
„POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO NA KOME FUNKCIONIŠE FARMA ZA
PROIZVODNJU KONZUMNIH JAJA MAKSIMALNOG KAPACITETA 250 000
KOKA NOSILJA I ODGOJ KOKA NOSILJA MAKSIMALNOG KAPACITETA
110 000 PILADI, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ 2019 KO MARTINIĆI,
OPŠTINA DANILOVGRAD“ NOSIOCA PROJEKTA „ AGRO MONT “ D.O.O.
NIKŠIĆ**

ELABORAT

**PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT
„POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO NA KOME FUNKCIONIŠE FARMA ZA
PROIZVODNJU KONZUMNIH JAJA MAKSIMALNOG KAPACITETA 250 000
KOKA NOSILJA I ODGOJ KOKA NOSILJA MAKSIMALNOG KAPACITETA
110 000 PILADI, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ 2019 KO MARTINIĆI,
OPŠTINA DANILOVGRAD“ NOSIOCA PROJEKTA „ AGRO MONT “ D.O.O.
NIKŠIĆ**

Direktor:

Olivera Miljanić, dipl.ing.

Olivera Miljanić

Danilovgrad, oktobar 2019.godine

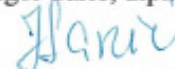
NAZIV: ELABORAT PROCJENE
UTICAJA NA ŽIVOTNU
SREDINU ZA PROJEKAT
„POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO NA KOME
FUNKCIONIŠE FARMA ZA PROIZVODNJU
KONZUMNIH JAJA MAKSIMALNOG KAPACITETA
250 000 KOKA NOSILJA I ODGOJ KOKA NOSILJA
MAKSIMALNOG KAPACITETA
110 000 PILADI, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ
2019 KO MARTINIĆI, OPŠTINA DANILOVGRAD“
NOSIOCA PROJEKTA „ AGRO MONT “ D.O.O.
NIKŠIĆ

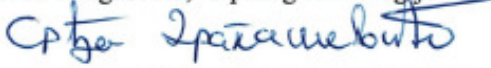
NOSILAC POSLA: EKO –CENTAR d.o.o. Nikšić- Preduzeće za
inženjering i upravljanje životnom sredinom

OBRADIVAČI: Prof.dr Vladimir Pajković, dipl.ing.mašinstva

Igor Sarić, dipl.ing.tehnologije

Srđa Dragašević, dipl.ing.tehnologije

mr Olivera Miljanić, dipl.ing.zaštite bilja

S A D R Ž A J :

1.0. Opšte informacije o nosiocu projekta	str. 10
1.1. Podaci o nosiocu projekta.....	str. 10
1.2. Glavni podaci o projektu.....	str. 10
1.3. Podaci o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi elaborata...	str. 11
2.0. Opis lokacije.....	str. 23
2.1. Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaja.....	str. 23
2.2. Podaci o potrebnoj površini zemljišta u m ² , za vrijeme izgradnje kao i o površini koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju.....	str. 33
2.3. Prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena.....	str. 33
2.4. Podaci o izvorištu vodosnabdijevanja (udaljenost, kapacitet, ugroženost, zone sanitarne zaštite) i osnovnim hidrološkim karakteristika.....	str. 35
2.5. Prikaz klimatskih karakteristika, sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima.....	str. 36
2.6. Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa.....	str. 37
2.7. Prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine,	str. 37
2.8. Opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa.....	str. 38
2.9. Pregled osnovnih karakteristika pejzaža.....	str. 39
2.10. Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine.....	str. 39
2.11. Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat.....	str. 40
2.12. Podaci o postojećim privrednim i stambenim objektima,	

kao i o objektima infrastrukture.....	str. 41
3.0. Opis projekta	str. 42
3.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta, neophodni radovi uklanjanja i uslovi korišćenja zemljišta u fazi izgradnje i fazi funkcionisanja projekta,.....	str. 42
3.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta	str. 42
3.3. Detaljan opis projekta.....	str. 43
3.4. Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe tehnološkog procesa sa posebnim osvrtnom na količine i karakteristike opasnih materija.....	str. 71
3.5. Prikaz vrste i količine ispuštenih gasova, otpadne vode i drugih čvrstih, tečnih i gasovitih otpadnih materija, po tehnološkim cjelinama, uključujući: - emisije u vazduh; - ispuštanje u vodotoke; - odlaganje na zemljište; - buku, vibracije, toplotu; - zračenja (jonizujuća i nejonizujuća.....	str. 72
3.6. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materija.....	str. 76
4.0. Izvještaj o postojećem stanju segmenata životne sredine.....	str. 77
5.0. Opis razmatranih alternativa.....	str. 81
5.1. Lokacija.....	str. 81
5.2. Uticaji na segmente životne sredine i zdravlje ljudi.....	str. 81
5.3. Proizvodni proces ili tehnologija.....	str. 81
5.4. Metod rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta.....	str. 81
5.5. Planovi lokacija i nacrti projekta.....	str. 81
5.6. Vrsta i izbor materijala za izvođenje projekta.....	str. 81
5.7. Vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta.....	str. 81
5.8. Datum početka i završetka izvođenja.....	str. 81
5.9. Veličina lokacije ili objekta.....	str. 81
5.10. Obim proizvodnje.....	str. 82
5.11. Kontrola zagađenja.....	str. 82
5.12. Uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno	

korišćenje i konačno odlaganje.....	str. 82
5.13. Uređenje pristupa projektu i saobraćajnim uslovima.....	str. 82
5.14. Odgovornost i procedura za upravljanje životnom sredinom.....	str. 83
5.15. Obuka.....	str. 83
5.16. Monitoring.....	str. 83
5.17. Planovi za vanredne prilike.....	str. 120
6.0. Opis segmenata životne sredine.....	str. 84
6.1. Stanovništvo (naseljenost i koncentracija).....	str. 84
6.2. Zdravlje ljudi.....	str.85
6.3. Biodiverzitet (flora i fauna), podaci o rijetkim i zaštićenim vrstama...	str.85
6.4. Zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta,kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike).....	str.87
6.5.Tlo (organske materije, zbijenost, zatvaranje tla).....	str.87
6.6. Voda (hidromorfološke promjene, količina i kvalitet vodnih resursa sa posebnim osvrtom na ispuste otpadnih voda).....	str.87
6.7.Vazduh (kvalitet vazduha)	str.90
6.8.Klima(emisija gasova sa efektom staklene bašte,uticajima bitnim za adaptaciju).....	str.90
6.9. Materijalna dobra i postojeći objekti.....	str.90
6.10.Kulturno nasleđe- nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte.....	str.90
6.11.Predio i topografiju.....	str.90
6.12. Izgrađenost prostora lokacije i njenu okolinu.....	str. 91
7.0. Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu.....	str 92
7.1. Kvalitet vazduha.....	str. 92
7.2. Kvalitet voda.....	str.93

7.3. Zemljište.....	str.93
7.4. Lokalno stanovništvo.....	str.94
7.5. Ekosistem i geologija	str. 94
7.6. Namjena i korišćenje površina.....	str.95
7.7. Komunalna infrastruktura.....	str.95
7.8. Zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihova okolina karakteristike pejzaža.....	str.95
8.0. Opis mjera za sprječavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja.....	str.96
8.1. Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokove za njihovo sprovođenje.....	str.96
8.2. Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa (akcidenta).....	str.97
8.3. Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman i dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i drugo).....	str.99
8.4. Druge mjere koje mogu uticati na sprječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu.....	str.104
9.0. Program praćenja uticaja na životnu sredinu.....	str.106
9.1.Prikaz stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokacijama na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu.....	str. 106
9.2. Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu.....	str. 106
9.3. Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara.....	str. 106
9.4. Sadržaj i dinamika dostavljanja izvještaja o izvršenim mjerenjima.....	str.106
9.5. Obaveza obavješćavanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja.....	str.106

10.0. Netehnički rezime informacija.....	str.140
11.0. Podaci o mogućim poteškoćama na koje je naišao nosilac projekta u prikupljanju podataka dokumentacije.....	str.111
14.Izvori podataka.....	str.112

Na osnovu Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list RCG, br. 75/18) donosim

RJEŠENJE

O formiranju multidisciplinarnog tima za izradu ELABORATA PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT „POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO NA KOME FUNKCIONIŠE FARMA ZA PROIZVODNJU KONZUMNIH JAJA MAKSIMALNOG KAPACITETA 250 000 KOKA NOSILJA I ODGOJ KOKA NOSILJA MAKSIMALNOG KAPACITETA 110 000 PILADI, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ 2019 KO MARTINIĆI, OPŠTINA DANILOVGRAD“ NOSIOCA PROJEKTA „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ

- Doc.dr Vladimir Pajković, dipl.ing.mašinstva
- Srđa Dragašević, dipl.ing. tehnologije
- Igor Sasrić, dipl.ing tehnologije
- mr Olivera Miljanić, dipl.ing. zaštite bilja

Multidisciplinarni tim se prilikom izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu mora pridržavati Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl.list Crne Gore 75/18), i drugih zakonskih i podzakonskih propisa koji regulišu ovu oblast.

Članovi Multidisciplinarnog tima ispunjavaju uslove propisane Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list RCG, br.75/18).

Odgovorno lice u multidisciplinarnom timu je Olivera Miljanić, dipl.ing.

Direktor,

mr Olivera Miljanić, dipl.ing.

Olivera Miljanić

1. OPŠTE INFORMACIJE

1.1 Podaci o nosiocu projekta

NOSILAC PROJEKTA: „ AGRO MONT “ D.O.O. NIKŠIĆ

REGISTARSKI BROJ: 5-0148961/012

PIB: 02377861

ŠIFRA DJELATNOSTI: 0147 Uzgoj živine

ODGOVORNO LICE: BOŽIDAR JOKIĆ, izvršni direktor

JMBG:1408971260044

ADRESA: V PROLETERSKE BR. 31, NIKŠIĆ

KONTAKT OSOBA: LUKA JOKIĆ

BROJ TELEFONA: 068 868 293

E-MAIL: agromont.luka@gmail.com

1.2 Glavni podaci o projektu

NAZIV PROJEKTA: ELABORAT PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT „POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO NA KOME FUNKCIONIŠE FARMA ZA PROIZVODNJU KONZUMNIH JAJA MAKSIMALNOG KAPACITETA 250 000 KOKA NOSILJA I ODGOJ KOKA NOSILJA MAKSIMALNOG KAPACITETA 110 000 PILADI, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ 2019 KO MARTINIĆI, OPŠTINA DANILOVGRAD“ NOSIOCA PROJEKTA „ AGRO MONT “ D.O.O. NIKŠIĆ

LOKACIJA: KATASTARSKA PARCELA BROJ 2019 KO MARTINIĆI, DANILOVGRAD

ADRESA: BIJELIŠ BB, DANILOVGRAD

1.3. Podaci o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi elaborata

Republika Crna Gora

POTVRDA O REGISTRACIJI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Registarski broj 5 - 0477931 / 001

Centralni registar Privrednog suda u Podgorici ovim potvrđuje da je

**"EKO-CENTAR" DRUŠTVO ZA INŽENJERING I UPRAVLJANJE
ŽIVOTNOM SREDINOM D.O.O. - NIKŠIĆ**

registrovan-a dana 23.06.2008 u 11:00 sati, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima (Sl. list RCG br.6/02), kao DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Izdato u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici, dan: 05.08.2008

CRPS
CENTRALNI REGISTAR
Privrednog suda u Podgorici

Podaci o registraciji društva

Registarski broj: **5 - 0477931 / 001**

Datum registracije: **23.06.2008** Datum isteka registracije: **23.06.2009**
Sjedište uprave društva: **VUKA KARADKŽIĆA BB NIKŠIĆ**
Adresa za prijem službene pošte: **VUKA KARADKŽIĆA BB NIKŠIĆ**
Šifra djelatnosti: **74203 Inženjering**
Datum donošenja osnivačkog akta **20.06.2008**
Datum donošenja Statuta: **20.06.2008**

Lica u društvu:

<i>Svojstvo:</i> Osnivač <i>Ovlašćenje:</i> <i>do visine osnivačkog uloga</i> Ime i prezime: OLIVERA MILJANIĆ Adresa: MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ Matični broj ili br. pasoša: 3010966268006
<i>Svojstvo:</i> Izvršni direktor Ime i prezime: OLIVERA MILJANIĆ Adresa: MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ Matični broj ili br. pasoša: 3010966268006
<i>Svojstvo:</i> Ovlašćeni zastupnik <i>Ovlašćenje:</i> <i>pojedinačno</i> Ime i prezime: OLIVERA MILJANIĆ Adresa: MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ Matični broj ili br. pasoša: 3010966268006

REGISTRATOR
Dejan Terzić
DEJAN TERZIĆ

PRAVNA POUKA: Ovaj akt je konačan. Protiv istog može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom RCG, u roku od 30 dana od dana prijema potvrde.

**IZVOD IZ CENTRALNOG REGISTRA PRIVREDNIH
SUBJEKATA PORESKE UPRAVE**

Registarski broj 5 - 0477931 / 004
PIB: 02720434

Datum registracije: 23.06.2008.
Datum promjene podataka: 13.12.2011.

**"EKO-CENTAR" DRUŠTVO ZA INŽENJERING I UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM
SREDINOM D.O.O. - NIKŠIĆ**

Broj važeće registracije: /004

Skraćeni naziv: "EKO-CENTAR"
Telefon:
eMail:
Datum zaključivanja ugovora: 20.06.2008.
Datum donošenja Statuta: 20.06.2008. Datum promjene Statuta: 07.12.2011.
Adresa glavnog mjesta poslovanja:
Adresa za prijem službene pošte: VUKA KARADKŽIĆA BB NIKŠIĆ
Adresa sjedišta: VUKA KARADKŽIĆA BB NIKŠIĆ
Pretežna djelatnost: 7112 Inženjerske djelatnosti i tehnicko savjetovanje
Ovajanje spoljno-trgovinskog poslovanja: NIJE UNEŠENO
Oblik svojine:
Porijeklo kapitala:
Upisani kapital: 0,00Euro (Novčani Euro, nenovčani Euro)

OSNIVAČI:

OLIVERA MILJANIĆ 3010966268006 CRNA GORA

Uloga: Osnivač

Udio: 100% Adresa: MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ CRNA GORA

LICA U DRUŠTVU:

OLIVERA MILJANIĆ 3010966268006

Adresa: MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ CRNA GORA

Uloga: Izvršni direktor

Ovlašćenja u prometu: ()

Ovlašćen da djeluje: Nepoznata odgovornost ()

OLIVERA MILJANIĆ 3010966268006

Adresa: MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ CRNA GORA

Uloga: Ovlašćeni zastupnik

Ovlašćenja u prometu: ()

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ()

Izdato: 16.05.2018 godine u 11:47h

NAČELNICA

Dušanka Vujisić
Dušanka Vujisić

UNIVERZITET CRNE GORE
MAŠINSKI FAKULTET PODGORICA
Broj: 1545
Podgorica, 27.12.2005.godine

Na molbu MR VLADIMIRA R. PAJKOVIĆA
Mašinski fakultet u Podgorici, na osnovu podataka
sa kojima raspolaže, izdaje

U V J E R E N J E

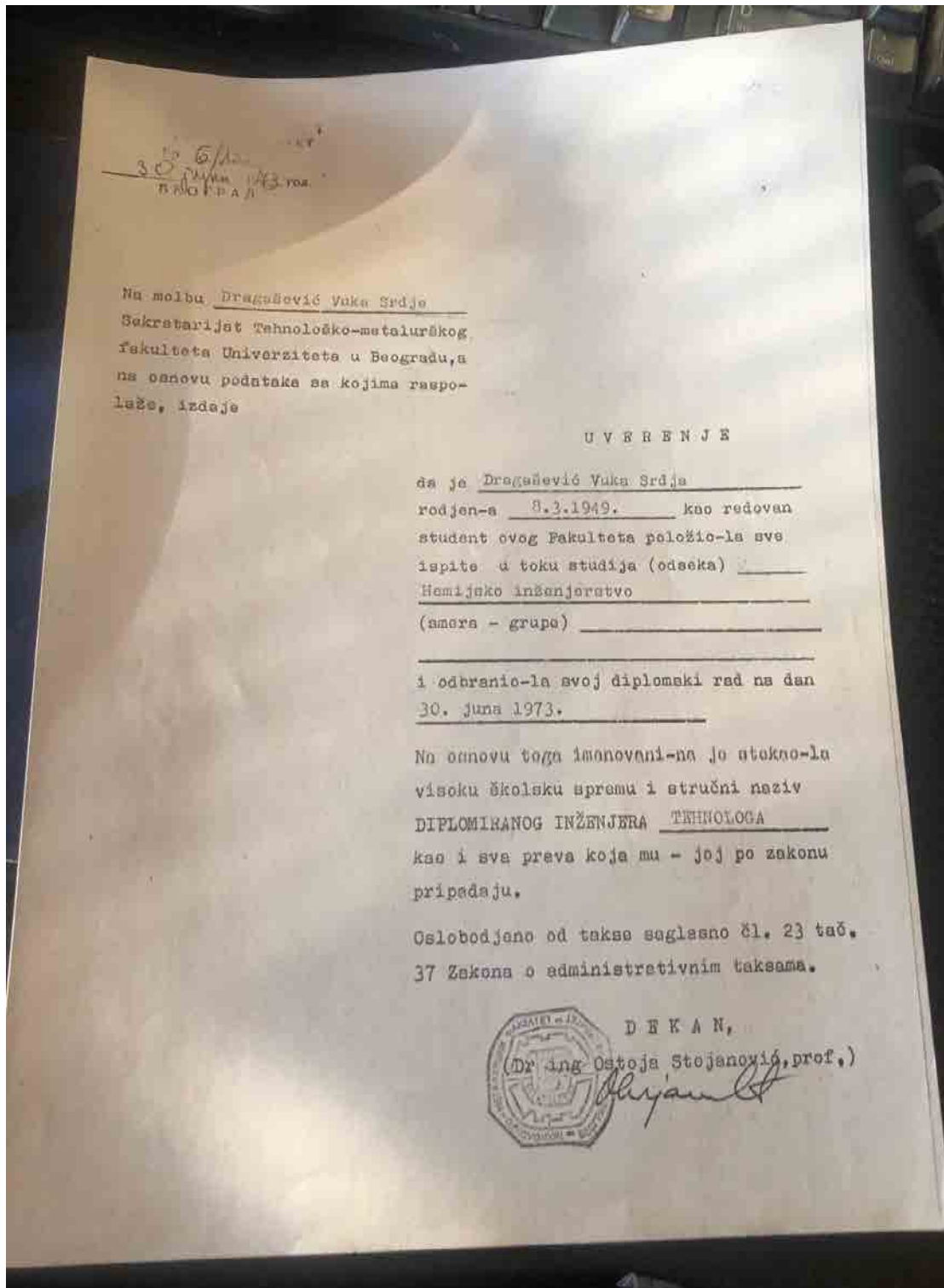
Da je MR VLADIMIR R. PAJKOVIĆ
Rodjen-a 24.12.1961 u mjestu Priboju
Odbranio svoju doktorsku disertaciju "Istraživanje
strujnih procesa u usisnom kanalu/ventilu motora"
na dan 26.12.2005.godine.

Na osnovu toga imenovani je stekao akademski
naziv

DOKTORA TEHNIČKIH NAUKA.

Doc. dr Sreten Savičević

OSPF BANKA: 040-783-27; HRB: 620-351105-10; CRKZ: 018-3036-40
PIB: 62289708; PDV: 32271-99999-1

Raspisava Buzina 33, 21000 Ploče, Crna Gora
tel/fax: (+382) 99 847 880, 847 883

Predmet : Potvrda

Srđa Dragašević kao tehnolog ima radni staž 35 godina , a u našoj firmi je zaposlen od 12.02.2007 godine.

Potvrda se izdaje radi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Izvišna direktor
Angelina Vuković

EKO-CENTAR D.O.O. Preduzeće za inženjering i upravljanje životnom sredinom

Broj: 02/19
Datum: 12.09.2019.

P o t v r d a

Predmet: Potvrda o učešću u izradi tehničke dokumentacije

Ovim dokumentom potvrđujemo, na osnovu uvida u našu arhivu, da je Srđa Dragašević, diplomirani inženjer tehnologije iz Herceg Novog, angažovan na poslovima izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu, kao spoljni saradnik u ovom preduzeću od 1.jula 2008. godine.

Potvrda služi u svrhu dokaza o stručnim referencama, pa se ne može koristiti u druge svrhe.

Direktor,

Olivera Miljanić
Olivera Miljanić, dipl.ing.

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

СРБИЈА И ЦРНА ГОРА
РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ У ЗЕМУНУ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ДИПЛОМА

О СТЕЧЕНОМ ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

САРИЋ (МОМЧИЛО) ИГОР

рођен 4. маја 1973. године у Никшићу, општина Никшић, Република Црна Гора, уписан школске 1991/92. године, а дана 4. марта 2005. године завршио је студије на Пољопривредном факултету, на Одсеку за прехрамбену технологију, група Технологија биљних производа, са општим успехом 6,86 (шест осамдесет шест) у току студија и оценом 9 (девет) на дипломском испиту.

На основу тога издаје му се ова диплома о стеченом високом образовању и стручном називу ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР ПРЕХРАМБЕНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ биљних производа.

Редни број из евиденције о издатим дипломама 4962.

У Београду, 10. марта 2005. године.

ДЕКАН

Небојша Ралевић
Проф. др Небојша Ралевић

РЕКТОР

Дејан Поповић
Проф. др Дејан Поповић

Mesna industrija "GORANOVIĆ" d.o.o.
Broj: 1117019
Nikšić, 07.10.2014. god.

Tel: + 382 (0) 77/ 400 - 000, Fax : 077/ 400 - 003
Poštanski fah 48, Straševina bb, 81400 Nikšić
e - mail: info@tmigoranovic.com
website: www.migoranovic.com

Žiro račun: 555-1818-27 Hypo alpe adria banka

PDV: 40/31 – 00498 – 0 PIB: 02109301

Nikšić, 07.10.2014. godine

Potvrda,

Igor Sarić zaposlen je u IM "Goranović" doo na random mestu Tehnolog od 01.12.2009. godine

Ova potvrda služi za učestvovanje u projektima zaštite životne sredine.

S poštovanjem,

Slavica Sarić, zamjenik izvršnog direktora

EKO-CENTAR D.O.O. Preduzeće za inženjering i upravljanje životnom sredinom

Broj: 04/17
Datum: 11.01.2017.

P o t v r d a

Predmet: Potvrda o učešću u izradi tehničke dokumentacije

Ovim dokumentom potvrđujemo, na osnovu uvida u našu arhivu, da je Igor Sarić, diplomirani inženjer prehrambene tehnologije iz Nikšića, angažovan na poslovima izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu, kao spoljni saradnik u ovom preduzeću od 15. januara 2011. godine.

Potvrda služi u svrhu dokaza o stručnim referencama, pa se ne može koristiti u druge svrhe.

Direktor,

Olivera Miljanic, dipl. ing.

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

UNIVERZITET CRNE GORE
Prirodno-matematički fakultet
Brod: 658
Podgorica, 27.03.2014. god.

 UNIVERZITET CRNE GORE
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Broj dosijea: 22 / 07

Na osnovu člana 165 stava 1 Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni list RCG", broj 60/03), člana 118 stava 2 Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list RCG", broj 60/03) i službene evidencije, a po zahtjevu studenta Miljanić (Šćepan) Olivera, izdaje se

UVJERENJE

O ZAVRŠENIM POSTDIPLOMSKIM MAGISTARSKIM AKADEMSKIM STUDIJAMA

Miljanić (Šćepan) Olivera, rođena **30.10.1966.** godine u mjestu **Nikšić**, opština **Nikšić**, **Crna Gora**, upisana je studijske **2007/2008** godine na **PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET** - Podgorica studijski program **EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE**, u trajanju od **1 (jedne)** godine, obima **60 ECTS** kredita. Studije je završila **26.03.2014.** godine, sa srednjom ocjenom **"A" (9.87)** i time stekla

STEPEN MAGISTRA (MSc)

EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Uvjerenje služi privremeno do izdavanja diplome.

Broj: 54
Podgorica, 27.03.2014. godine

DEKAN,
Prof. dr. Zana Kovičević Vukičević

2.0. OPIS LOKACIJE

Predmetna lokacija se nalazi na katastarskoj parceli 2019 KO Martinići, prema listu nepokretnosti 170 - prepis, izdatom od PJ Danilovgrad, broj: 120-956-7820/2019 od 18. 09. 2019. godine. Katastarska parcela broj 2019 KO Martinići je ukupne površine 101 672,00 m² i nalazi se u vlasništvu nosioca projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, u obimu prava svojine 1/1.

Predmetna lokacija se nalazi u naselju Martinići, Opština Danilovgrad. Do lokacije se dolazi lokalnim putem Danilovgrad – Spuž – Podgorica preko Martinića. Od ove saobraćajnice do lokacije vodi pristupni put dužine oko 450 m.

Predmetna lokacija je od centra Danilovgrada udaljena oko 6,5 km, od Spuža oko 5,4 km a od centra Podgorice oko 16,8 km.

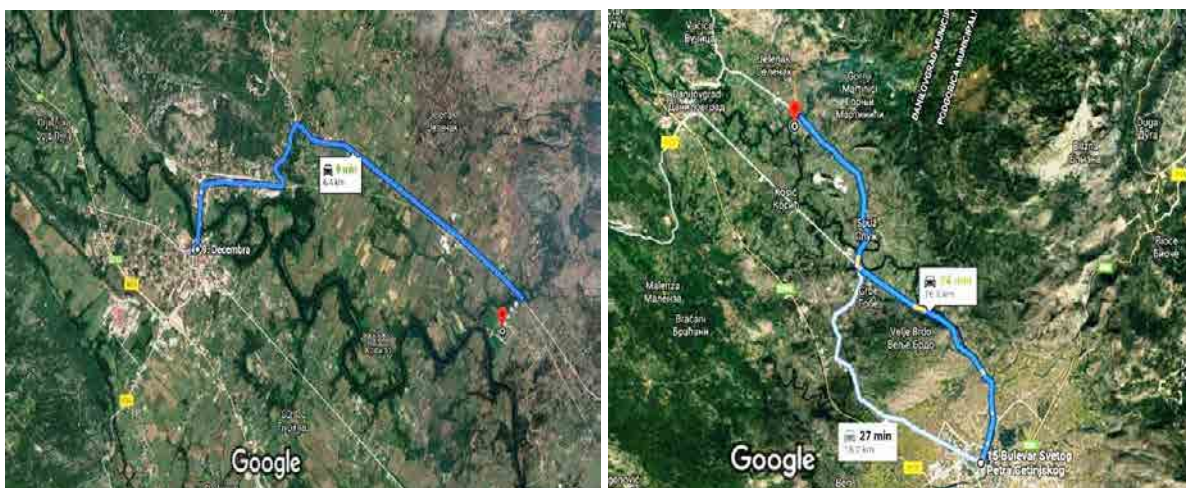
Uz samu lokaciju, na udaljenosti od oko 80 m teče rijeka Zeta.

U okolini lokacije nalaze se poljoprivredna gazdinstva i porodične kuće.

Najbliže naseljena porodična kuća udaljena je od lokacije oko 80 m.

Predmetna lokacija se nalazi van zone vodoizvorišta i ista ne pripada zaštićenom području.

Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

Sl. 2.1 - 2.6. Položaj lokacije na Google maps

Sl. 2.7 -2.8. Pristupna saobraćajnica

Sl.2.9 - 2.21. Predmetna lokacija i neposredna okolina

a) Postojeće korišćenje zemljišta

Površina zemljišta, katastarske parcele broj 2019 KO Martinići, opština Danilovgrad, na kome se nalazi poljoprivredno gazdinstvo „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, iznosi **101672,00 m²**.

UPRAVA ZA NEKRETNINE

PODRUČNA JEDINICA
DANILOVGRAD

Broj: 120-956-7820/2019

Datum: 18.09.2019.

KO: MARTINIĆI

Na osnovu člana 173 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18), postupajući po zahtjevu JOKIĆ LUKE, NIKŠIĆ, za potrebe izdaje se

LIST NEPOKRETNOSTI 170 - PREPIS

Podaci o parcelama								
Broj Podbroj	Broj zgrade	Plan Skica	Datum upisa	Potes ili ulica i kućni broj	Način korišćenja Osnov sticanja	Bon. klasa	Površina m ²	Prihod
2019		4 4587		BJELIŠ	Dvoršte KUPOVINA		91448	0.00
2019	1	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1240	0.00
2019	2	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	3	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	4	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	5	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	6	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	7	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		564	0.00
2019	8	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		564	0.00
2019	9	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		276	0.00
2019	10	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		98	0.00
2019	11	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		216	0.00
2019	12	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		444	0.00
2019	13	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		553	0.00
2019	14	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		26	0.00
2019	15	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		26	0.00
2019	16	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		13	0.00
2019	17	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		14	0.00
Ukupno							101672	0.00

Podaci o vlasniku ili nosiocu			
Matični broj - ID broj	Naziv nosioca prava - adresa i mjesto	Prava	Obim prava
0000023778610	- AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 NIKŠIĆ	Svojina	1/1

Datum i vrijeme: 18.09.2019. 14:15:10

1 / 3

2121587

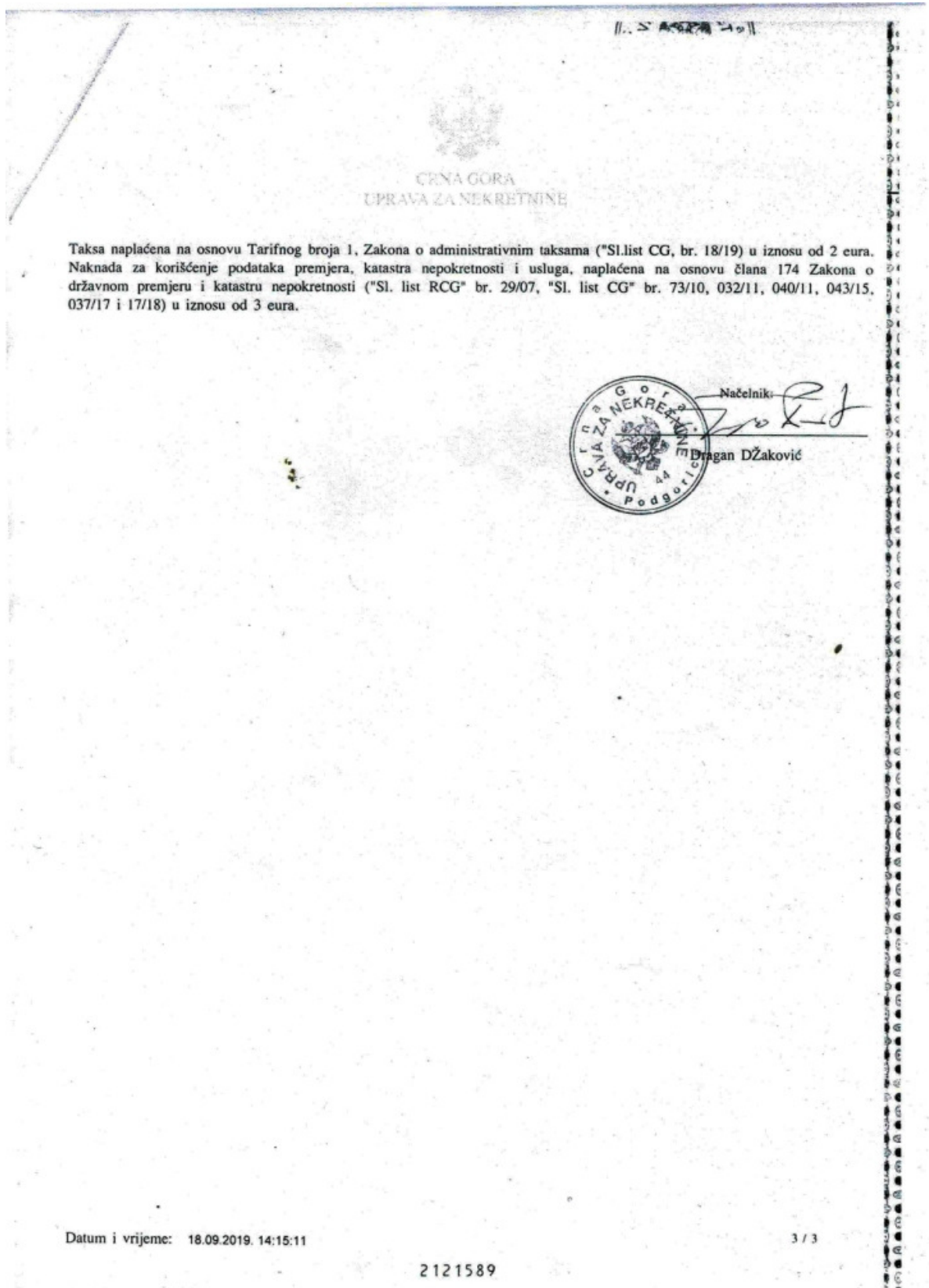
Podaci o objektima i posebnim djelovima					
Broj Podbroj	Broj zgrade	Način korišćenja Osnov sticanja Sobnost	PD Godina izgradnje	Spratnost/ Sprat Površina	Prava Vlasnik ili nosilac prava Adresa, Mjesto
2019	1	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	2	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	3	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	4	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	5	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	6	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	7	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 550	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	8	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 550	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	9	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 264	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	10	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 98	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	11	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 210	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	12	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 430	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	13	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 550	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	14	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 24	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	15	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 24	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	16	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 12	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić
2019	17	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 13	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - 1/1 0000023778610 UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić

Ne postoje tereti i ograničenja.

Datum i vrijeme: 18.09.2019, 14:15:10

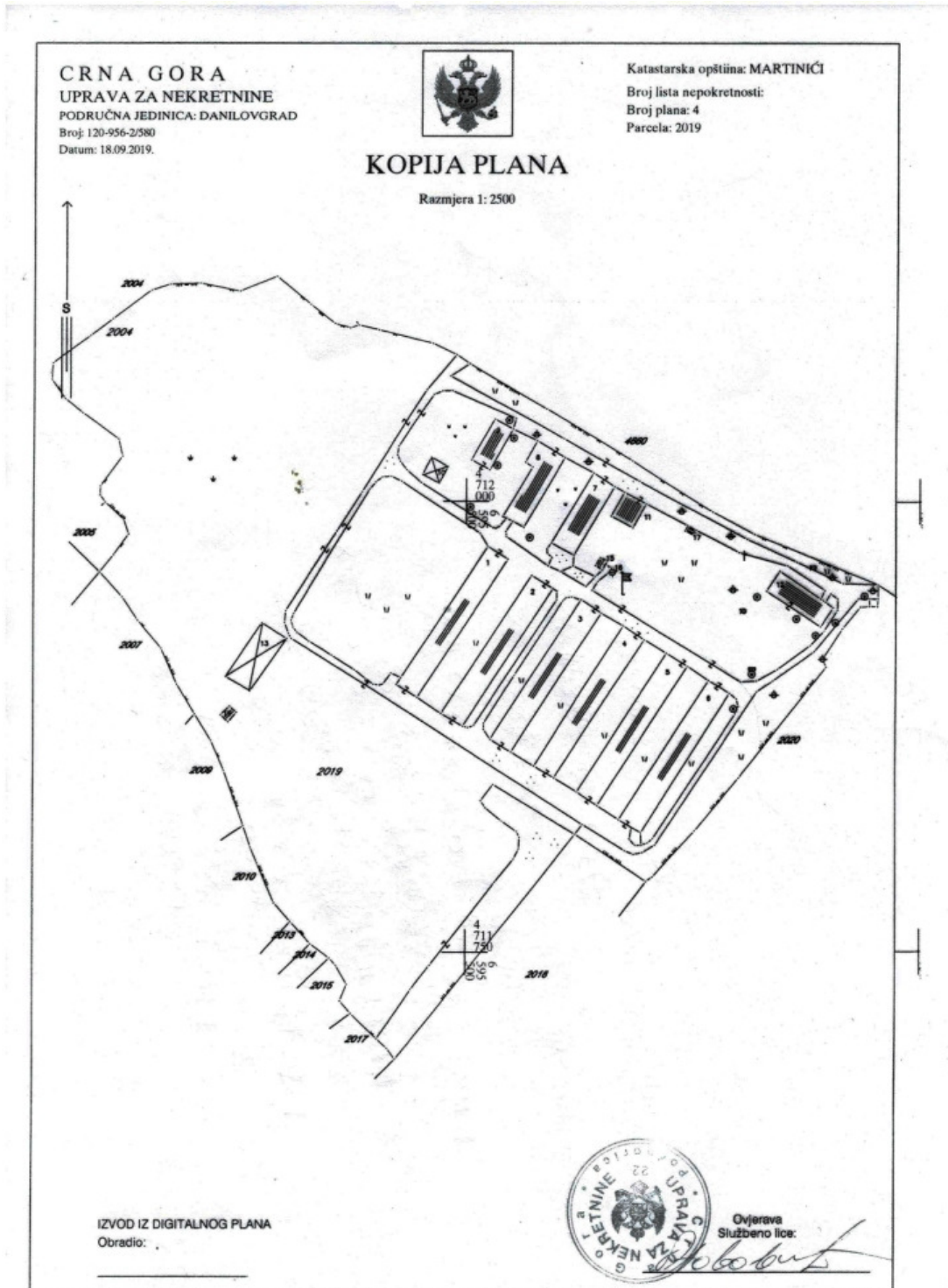
2 / 3

2121588

Sl.2.22. List nepokretnosti

2.1. Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaja

Sl. 2.23. Kopija plana

Sl. 2.24. Situacioni prikaz

2.2. Podaci o potrebnoj površini zemljišta u m², za vrijeme izgradnje

Objekti su izgrađeni.

2.3. Prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena

Snažne tektonske aktivnosti koje odlikuju prostor opštine Danilovgrad prouzrokovale su složenu geološku građu terena. Na teritoriji opštine Danilovgrad stijene možemo svrstati u tri grupe.

Vezane stijene su predstavljene mezozojskim karbonatima i oni izgrađuju najveći dio opštine. Zastupljeni su u brdsko-planinskim predjelima i to na području Prekornice, Lisca, jugozapadnom dijelu Veljeg i Malog Garča, na području Taraša, a takodje su zastupljene po dolinskim stranama i manjim glavicama gdje dolaze u kontakt sa paleogenim flišom. Mezozojski karbonati su predstavljeni sivo-bjeličastim, sivim i sivo-žučkastim krečnjacima, dolomitnim krečnjacima i dolomitima trijasko, jurske i kredne starosti. U ovu grupu stijena svrstavamo i paleogene stijene predstavljene sivim, plavkastim i crvenim laporcima, glinicama i pješčarima koji na pojedinim područjima prelaze u breču i konglomerat.

Paleogenih sedimenata imamo zastupljenih i po obodu rijeke Zete kao i na dolinskim stranama na području Zagorka, Frutka, Tvorila, Pješivaca, Bara Šumanovića, Vinića, Brijestova, Slatine, Donjih Martinića itd.

Poluvezane stijene predstavljene su glinama i glinovito-pjeskovitim sedimentima. Najveću zastupljenost imaju u dolini rijeke Zete i njenih pritoka. Zajedno sa kvartarnim sedimentima grade slojeve debljine preko 10 m.

Nevezane stijene su stijene kvartarne starosti i kao takve predstavljene su pjeskovima različitih frakcija koji se na pojedinim područjima miješaju sa glinama. Najveću zastupljenost imaju u ravničarskom području.

Rijeka Zeta je glavni vodotok šireg područja, od predmetne lokacije je udaljena 80 m. Njemu gravitiraju vode većeg dijela površinskih tokova i hidroloških pojava koje se srijeću na teritoriji opštine, kao i dio voda sa područja sliva izvan opštinskih granica. Površina sliva rijeke Zete na profilu Danilovgrada je 1.215,8 km², specifični modul oticaja iznosi 62,1 l/sek/km², a prosječne padavine na slivu su 2,387 mm/god.

Glava Zete je najizdašniji izvor u slivu Skadarskog jezera. Njime počinje Donja Zeta, a nalazi se na krajnjem sjeverozapadnom rubu Bjelopavličke ravnice. Vode ovog izvora izbijaju iz krečnjaka gornje krede.

Dobropoljska vrela se nalaze u Bjelopavličkoj ravnici, s lijeve strane korita rijeke Zete. Slivno područje ovih izvora nalazi se sjeveroistočno od bjelopavlovičke ravnice. Ovim izvorima vodu daju i ponori u Barama Bojovića. Proticaj ovih izvora je od jedan do nekoliko m³/s.

Viška vrela, izvor Slapa, Tamnik, Lalevića izvor, Moravica i Bijeli Studenci su stalni gravitacioni izvori sa lijeve strane rijeke Zete sa izdašnošću minimum 1 l/s i maksimumu nekoliko stotina litara vode u sekundi.

Svinjačka vrela, Milojevička vrela, Dobrik, Studenci i Bubulin su gravitacioni izvori sa desne strane rijeke Zete.

Vidovštak je stalni gravitacioni izvor sa lijeve strane rijeke Zete, sa izdašnošću u minimumu 2 l/s.

Sjeveroistočnim obodom Bjelopavličke ravnice na kotama od 50 do 600 mnv javlja se niz stalnih izvora. Najpoznatiji od njih su: Bašina voda, Žljebovi, Gojkov studenac, Vrela, Živa

voda, Smokovik, izvori Sušice, Grab, Vrba, Đemez, izvori Slatine, Pištet, Ljeskovik, Gospodina voda itd. Bašina voda, Vrela i Slatinasu izdašnosti oko 10l/s. Slatinska kaptaža daje skoro 30 l/s za vodovod Danilovgrad.

Estavele se uglavnom javljaju jugozapadnim obodom Bjelopavličke ravnice. Njihova izdašnost od nekoliko desetina m³/l naglo pada posle prestanka padavina.

Ponori i ponorske zone se javljaju neposrednim obodom Bjelopavličke ravnice.

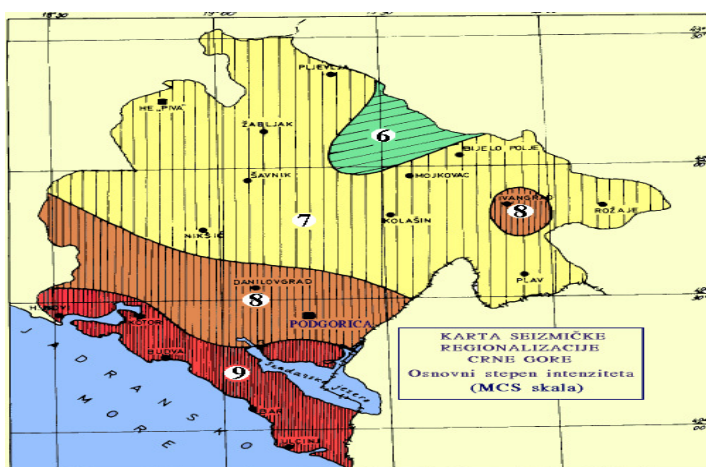
Južno od sliva Oraške i Podžgajske jame je sliv Vučjih studenaci, oni su uz Modra oka i Baločke pećine izvorišni dijelovi rijeke Matice, koja se kod botuna uliva u Moraču. Rijeke Matica i Crkavnica su najbliži vodotoci predmetnom objektu. Rijeka Matica (Sitnica) je najnižvodnija desna pritoka Morače. Nastaje od povremenih karstnih vrela zvanih Vučji studenci (35 mm). Prvih 11 km ovog toka ima naziv Matica, a narednih 9 km, do ušća u rijeku Moraču u zoni sela Lekići, naziva se Sitnica.

U Maticu se uliva Crkavnica koja vodu dobija od stalnog izvora Kraljičino oko i izvora Crno oko. Kraljičino oko je uz izvor Mareze na ovom dijelu opštine Danilovgrad jedini stalni izvor veće izdašnosti. Podzemni vodotokovi Daljma i Zorskog luga kreću se prema Kraljičinom oku brzinom od 2,15 km/dan.

Seizmološke karakteristike date su za šire područje Bjelopavličke ravnice.

Seizmološke karakteristike terena uglavnom se odnose na seizmološku stabilnost i deformabilnost stijenskih masa. Teritorija opštine Danilovgrad sa mikroseizmičkog stanovništva se nalazi u okviru prostora sa vrlo izraženom seizmičkom aktivnošću.

Kartom seizmičke rejonizacije teritorije Crne Gore, koja sadrži parametar osnovnog stepena seizmičkog intenziteta, izraženi su osnovni prirodni seizmički potencijali (slika 2.12) tog prostora. Na toj karti izdvaja se nekoliko karakterističnih seizmogениh zona koje su se tokom istorije manifestovale na specifičan način: primorski region sa skadarskom depresijom, zatim Budvanska i Bokokotorska zona, koje se odlikuju vrlo visokim nivoom seizmičke aktivnosti, sa mogućim maksimalnim intenzitetom (u uslovima srednjeg tla) od devet stepeni MCS skale, zatim Podgoričko-danilovgradska zona sa očekivanim maksimalnim intenzitetom od osam stepeni MCS skale, središnji dio Crne Gore sa sjevernim regionom, uključujući Nikšić, Kolašin, Žabljak i Pljevlja, okarakterisan je mogućim maksimalnim intenzitetom od sedam stepeni MCS skale i izolovana seizmogena zona Berana, koja može generisati zemljotrese sa maksimalnim intenzitetom od VIII stepeni MCS skale.

Sl. 2.3.1. Seizmička rejonizacija Crne Gore (V. Radulović, B. Glavatović, M. Arsovski i V. Mihailov, 1982)

2.4. Podaci o izvoristu vodosnabdijevanja (udaljenost, kapacitet, ugroženost, zone sanitarne zaštite) i osnovnih hidroloških karakteristika

Predmetna lokacija nalazi se van vodoizvorišne zone.

Bjelopavlički vodovod napaja se sa sedam izvorišta sledećih kapaciteta:

- gravitacijom sa Slatinskih izvora, minimalne izdašnosti od 10-15 l/s
- crpljenjem iz Oraške jame u količini od 180 l/s,
- crpljenjem iz jame Žarića u količini 45 l/s,
- crpljenjem sa viškom vrela u količini od 15 l/s,
- crpljenjem sa Milojevićkog vrela u količini od 22 l/s,
- crpljenjem iz jame Brajovića u količini od 35 l/s,
- preko priključnog dovoda sa Mareze u količini od 50 l/s

Ukupno se sa ovih izvorišta dobija u minimumu oko 360 l/s.

Sva ova izvorišta su međusobno povezana u jedinstveni vodovodni sistem Danilovgrada, odnosno Bjelopavlića.

Na osnovu ovih podataka logično bi se moglo zaključiti da je kapacitet danilovgradskog vodovoda i više nego dovoljan, čak i kada se uzmu kategorije potrošača kao privreda, ustanove, ZIKS, Vojna kasanra i dr. koji troše oko 55-60% vode.

Međutim, stanje nije zadovoljavajuće, u ljetnjem periodu. Do nekih obodnih naselja, tj. ogranaka razvodne mreže voda ne stiže redovno i u dovoljnim količinama. Pored tehničkih razloga tj. nedostatka sadašnjeg sistema vodovoda, uzroci takve situacije su nedozvoljeno visoki gubici vode, pod čim treba podrazumijevati ne samo gubljenje vode, curenje vode iz ovih instalacija već i »krađu« vode preko divljih priključaka neispravnih vodomjera i dr.

Nestašica vode nastaje i zbog enormno preko mjernu potrošnje za navodnjavanje bašti i vrtova što predstavlja nenamjensko korišćenje voda.

Magistralni cjevovodi i razvučena razvodna mreža ogranaka su veoma različite starosti od 1 do 115 godina, a izvedene su od raznih materijala i različitih profila od 50 do 300 mm.

Pored navedenog, vrlo mali rezervoarski prostor (od oko 500 m³), prouzrokuje povremene duže ili kraće nestašice vode, a što je posebno izraženo u ljetnjem periodu.

* Zahvaćena voda na Slatinskim izvorima sa 4 kaptaze dovodi se u rezervoar zapremine 800 m³ koji je dotrajao i koristi se kao sabirna - prekidna komora. Ovaj rezervoar izveden je kad i prva kaptazna izvora Bistiga (1892) godine). Naknadno je (1980 godine) na nižoj koti na cjevovodu izvedena je prekidna komora »Potkraj« u kojoj je smještena i hlorigatorska stanica. Stanovnici zaseoka Popovići, koje se nalazi neposredno ispod Slatinskih izvora snabdijevaju se vodom sa tih izvora priključujući se na spojne cjevovode od kaptaza do sabirne komore ili uzimaju vodu iz komore. Iz prekidne komore »Potkraj« voda se distribuira u nekoliko naselja koja se nalaze na višim pozicijama (Potkula sa zaseokom Potkraj, Vučića, Medice, Jlenak), a ostatak vode ide paralelnim cjevovodima Ø 150 mm i Ø 200 mm u niže područje potrošnje.

Naredni rezervoar koji se nalazi u selu »Pažići« zapremine 180 m³ zbog velike usputne potrošnje vode i nepovoljnih hidrauličkih karakteristika a posebno kod malih izdašnosti Slatinskih izvora ne obavlja funkciju rezervoara za izravnjanje dotoka i potrošnje.

* Sa izvora Oraška jama i Žarića jama voda se direktno pumpa u mrežu. Postojeće pumpe na Oraškoj jami omogućavaju da se crpljenje vode prilagodjava potrebama.

Sa Oraške jame voda se uz dvostepeno prepumpavanje cjevovodom Ø 100 mm doprema u rezervoar »Vjeterni brijeg« (377,0 m) preko kojeg se snabdijeva vodom naselja Zagreda. U toku su radovi na proširenju ovog podsistema, koji će kada se kompletira omogućiti snabdijevanje vodom cijelog naselja.

* Radi boljeg snabdijevanja Orje Luke u tom naselju postavljena je pumpna stanica, preko koje se voda zahvaćena iz mreže podiže u istoimeni rezervoar na koti 97,0 m.n.m.

* Sa izvorišta Milojevićkih vrela koja su na desnoj obali Zete u podnožju brda (kota 47,8 m.n.m.), a koje ističe preko više izvora zahvaćena je količina vode od 22 l/s sa kojega se snabdijevaju naselja: Tunjeno, Zagorak, Kujava, Viš i Slap.

* Nešto kasnije zahvaćena je voda sa Viškog vrela i Jame Brajovića u količini od po 18 l/s.

* Iz rezervoara ZIKS-a koji dobija vodu sa vrela Mareze, osim ZIKS-a snabdjevaju se i potrošači u podnožju Veljeg Brda i Daljma. Izgradnjom novog dovodnog cjevovoda, rezervoara Velje Brdo (112,0 m.n.m.) i razvodne mreže omogućeno je kvalitetno snabdijevanje vodom naselja Daljam, Klikovače, Novo Selo, Bileća i Livade.

2.5. Prikaz klimatskih karakteristika, sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima

Klimatske karakteristike sa meteo podacima date su za šire područje Bjelopavličke ravnice.

U Bjelopavličkoj ravnici je dominantan uticaj mediteranske klime, blago modifikovane, što znači da to područje karakterišu duga, vrela i suva ljeta, a zime su relativno blage i kišovite. U naseljima koja su smještena u dolinama riječnih tokova, temperatura je tokom januara niža od primorskih mjesta na približno istoj geografskoj širini, dok u toku ljeta imaju nešto višu temperaturu. Srednja godišnja temperatura vazduha kreće se od 4°C na padinama Maganika, do 15°C u dolini rijeke Zete. Najvažniji faktor koji uslovljava ovakve razlike je nadmorska visina, kao i činjenica da dolinom rijeke Zete prodire uticaj Jadranskog mora. Jul je najtopliji mjesec sa prosječnom temperaturom od 24,2°C, a najhladniji je januar sa 4,3°C.

Tab. 2.5.1. – Mjesečni i godišnji prosjek temperature vazduha u Danilovgradu za period 1949-1991 (°C) (Izvor: prema podacima iz Vodoprivredne osnove Republike Crne Gore, 2001)

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec	Sre.
4,5	6,2	9,5	13,2	17,9	21,7	24,6	24,2	20,1	14,6	9,6	5,8	14,3

U brdsko-planinskom području opštine dominantan je uticaj kontinentalne klime. Padavine su tipične za izmijenjeno mediteranski režim kojeg karakterišu padavine sa sumom od 2.300 – 2.500 mm prosječno godišnje. Najviše se godišnje izluče padavine u planinskom predjelu (oko 2.500 mm), dok se ove vrijednosti za širi prostor Bjelopavličke ravnice kreću oko 2.000 mm.

Tab. 2.5.2. – Mjesečni i godišnji prosjek padavina u Danilovgradu za period 1949-1991 (mm) (Izvor: Hidrometeorološki Zavod Crne Gore, 2011)

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec	Za god.
248	239	194	166	117	87	46	70	141	232	340	300	2180

Najučestaliji su vjetrovi iz pravca jugoistoka i sjeverozapada. Sa po 12% čestine pojave, sa srednjom maksimalnom brzinom oko 20 m/s, nešto manju učestalost ima sjeverni vjetar sa

6%, ali zato mu je srednja maksimalna brzina od 30 m/s. Najmanje se javlja zapadni vjetar sa tek 3% čestine. Jak vjetar, jačine više od 8 Bofora, javlja se u februaru prosječno najviše 5 dana, a prosječna godišnja učestalost mu je 2,8 dana. Godišnje je prosječno 46 dana sa tišinama.

2.6. Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa

Prirodni resursi u okruženju su na zadovoljavajućem nivou, u smislu očuvanosti, te da ih treba i dalje pažljivo koristiti.

Tlo

Tlo predstavljaju paleogeni sedimentat, zastupljeni po obodu rijeke Zete kao i na dolinskim stranama na području Zagorka, Frutka, Tvorila, Pješivaca, Bara Šumanovića, Vinića, Brijestova, Slatine, Donjih Martinića itd.

Zemljište

Zemljište čine su gline i glinovito-pjeskoviti sedimenti. Najveću zastupljenost imaju u dolini rijeke Zete i njenih pritoka. Zajedno sa kvartarnim sedimentima grade slojeve debljine preko 10 m. Najveću zastupljenost imaju u ravničarskom području.

Voda

Rijeka Zeta je glavni vodotok šireg područja, od predmetne lokacije je udaljena 80 m. Njemu gravitiraju vode većeg dijela površinskih tokova i hidroloških pojava koje se srijeću na teritoriji opštine, kao i dio voda sa područja sliva izvan opštinskih granica. Površina sliva rijeke Zete na profilu Danilovgrada je 1.215,8 km², specifični modul oticaja iznosi 62,1 l/sek/km², a prosječne padavine na slivu su 2,387 mm/god.

Biodiverzitet

Opisan u poglavlju 2.8.

2.7. Prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine

Apsorpcione karakteristike ovog lokaliteta su relativno dobre, s obzirom na lokaciju, ali ih treba racionalno koristiti.

U neposrednoj blizini predmetne lokacije, na udaljenosti od 80 m nalazi se rijeka Zeta.

More je od predmetne lokacije značajno udaljeno.

2.8. Opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa

Na predmetnoj lokaciji nalazi se: 1500 čokota vinove loze, 4000 sadnica šimšira, 150 sadnica voćarskih kultura, 3000 sadnica različitog ukrasnog zelenila.

Na predmetnom poljoprivrednom gazdinstvu usjevi su rasprostranjeni na 7 hektara.

Praćenje stanja (monitoring) biodiverziteta ima za cilj njegovo očuvanje, unapređenje i zaštitu, kroz utvrđivanje stanja, promjena i glavnih pritisaka na ovaj važan prirodan resurs iz godine u godinu.

Uvid u postojeće stanje biodiverziteta ostvaruje se putem praćenja stanja i procjene ugroženosti važnih parametara (u ovom slučaju vrsta i staništa), na nacionalnom i međunarodnom nivou što je preduslov za adekvatnu zaštitu i djelovanje.

Flora i vegetacija

Široko područje plodne Bjelopavličke ravnice, te izdignuti ravni tereni i udoline iskorišteni su većim dijelom oraničkim kulturama, voćnjacima i vinogradima, dok su manjim dijelom ostale prirodne šume, livade i pašnjaci. Po okolnim brdskim terenima, na prelazu prema višim planinskim predjelima dominira termofilna submediteranska zajednica *Quercus – Carpinetum orientalis* H-ic, uključujući facijese *Quercus macedonica-e*, te vegetaciju gariga – asocijacija *Paliuretum adriaticum* H-ic. U planinskim predjelima Prekornice i Maganika srijeću se mješovite šumske sastojine (sub)montane bukve i četinarara, uključujući sastojine sa munikom (*Pinus heldreichii*).

Izvod iz Vegetacijske karte SR Crne Gore, 1:1.000.000
(Autori Blečić & Lakusić, 1983)

Ako uzmemo u obzir podatak da su samo u Bjelopavličkoj ravnici, u okviru jedne od livadskih asocijacija (*Diantho-Erianthetum Hostii*), registrovane 774 biljne vrste, čemu se pridružuje značajan broj vrsta iz brdskog i planinskog dijela Opštine, može se zaključiti da na cijelom području Opštine Danilovgrad orjentaciono ima preko 2000 biljnih vrsta, među kojima srijećemo sve endemične vrste iz submediteranskog i južnog planinskog dijela Crne Gore. Posebno su značajne sledeće endemične biljne vrste: zanovijet (*Petteria ramenacea*), planinski javor (*Acer heldreichii*), munika subendemična vrsta (*Pinus heldreichii*), skadarski dub (*Quercus robur scutariensis*), *Moltkia petraea*, *Seseli globiferum*, vrijes (*Satureja subspicata*), *Scisella petteri*, *Centaurea nicolai*, *Fritillaria gracilis*, *Silene tomasinii* i dr.

Među biljkama ovog područja, značajne su i medonosne biljke koje su prisutne tokom cijele godine, i to: za proljeće - lipa, pelim, bagrem i u jesen nekolike vrste vrijesa (vrste iz rodova *Satureja*, *Micromeria* dr), uključujući mogućnost migracije pčelara u planine u toku ljeta. Ljekovite, industrijske i jestive biljke i pečurke su brojne na ovom području i rasprostranjene su u visinskom rasponu od približno 50 do blizu 2000 mnm.

Na samoj mikrolokaciji i na širem području postoje ugrožene biljne vrste, pa samim tim i vrijedne biljne zajednice (*Quercus macedonica*, *Quercus robur*, *Salvia officinalis*).

Životinjski svijet

Zbog nedostatka raspoloživih informacija o životinjskom svijetu ovog područja, teško je dati valjanu sliku o njegovoj brojnosti, raznolikosti i stanju.

Ipak, može se reći da je usled permanentnog zagadjivanja voda Zete (uzvodno i nizvodno od Danilovgrada) došlo je do znatnih promjena, prvenstveno u strukturi ribljih populacija. Plemenite vrste riba zastupljene su u malom procentu a među njima je najznačajnija Zetska mekousna pastrmka (*Salmothymus obtusirostris zetensis*). Za ornitofaunu na području Opštine ne postoje raspoloživi i sistematizovani podaci, izuzev za lovne vrste među kojima dominiraju migratorne vrste / vrste u preletu (šljuka, poljska jarebica i jarebica kamenjarka).

Divljač na prostoru Danilovgradskog lovišta ugrožava niz negativnih faktora: prekomjerni odstrel i promjena prirodnih staništa, posebno šuma koje se zbog intenzivne sječe prorjeđuju i nestaju.

Na samoj mikrolokaciji i na širem području postoje ugrožene vrste (kao što su određene vrste vilinskih konjica, pojedine vrste vodozemaca i gmizavaca (šumska kornjača) .

2.9. Pregled osnovnih karakteristika pejzaža

Različiti tipovi reljefa, njihovo bogatstvo i prostorna zastupljenost doprinose ljepoti i jedinstvenosti prirodnih i pejzažnih vrijednosti prostora danilovgradske opštine.

Na području danilovgradske opštine prisutni su prirodni predjeli, prirodno-antropogeni i antropogeni predjeli. Najveći dio pripada prirodnim predjelima kao području i akvatoriji gdje nije značajan uticaj čovjeka u mijenjaju ekosistema i gdje se odvija tradicionalna ekstenzivna poljoprivreda.

Pregled osnovnih karakteristika čine pejzažne i ambijentalne vrijednosti kao jedinstvo prirodnih i izgrađenih prostora: šume koje zauzimaju značajan dio opštinske teritorije, proplanci, livade, bogatstvo rijeka i potoka, životinjski svijet, različiti oblici reljefa, promjene vizura, bogatstvo biljnih zajednica na relativno malom prostoru, raštrkana sela, crkve, manastiri, stari mlinovi, putevi i staze, obradive površine,, koje doprinose kvalitetu predjela, pejzaža, njegovim vizuelnim i ekološkim karakteristikama.

2.10. Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine

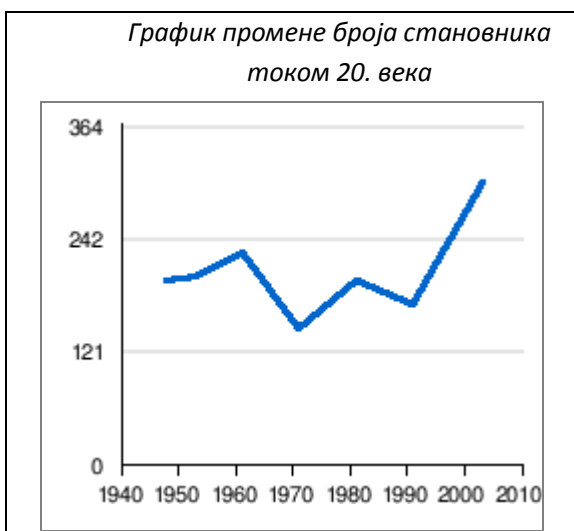
Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

2.11. Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat

Martinići je selo u Crnoj Gori, u opštini Danilovgrad. Zvanično je podeljeno na dva zaseoka:

- Donji Martinići, 300 stanovnika i
- Gornji Martinići, 30 stanovnika..

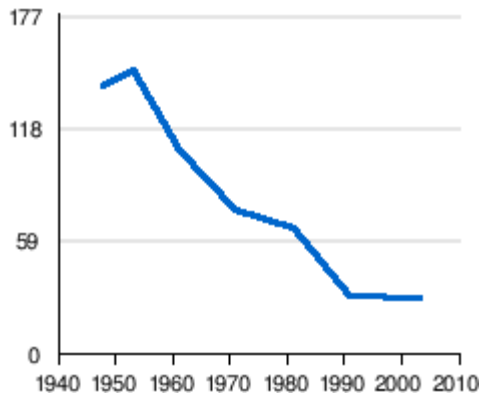
Donji Martinići, 77 m nadmorske visine

Demografija		
Godina	Stanovništvo	
1948	201	
1953	204	
1961	228	
1971	146	
1981	200	
1991	172	172
2003	308	304
2011	387	

Gornji Martinići, 286 m nadmorske visine

Demografija		
Godina	Stanovništvo	
1948	140	
1953	148	
1961	107	
1971	75	
1981	66	
1991	31	31
2003	30	30
2011	28	28

2.12. Podaci o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture

U blizini lokacije ne nalaze se poslovni i skladišni objekti.

U blizini se nalaze individualni stambeni objekti.

U okolini predmetnog projekta se nalaze sledeći infrastrukturni objekti: saobraćajnice, vodovodna mreža, elektromreža, nn mreža i sl.

3.0. OPIS PROJEKTA

Predmetna lokacija se nalazi na katastarskoj parceli 2019 KO Martinići, prema listu nepokretnosti 170 - prepis, izdatom od PJ Danilovgrad, broj:120-956-7820/2019 od 18.09.2019. godine. Katastarska parcela broj 2019 KO Martinići je ukupne površine 101672,00 m² i nalazi se u vlasništvu nosioca projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, u obimu prava svojine 1/1.

3.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta

Na poljoprivrednom gazdinstvu nosioca projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, nalazi se:

- farma za odgoj koka nosilja, maksimalnog kapaciteta 110 000 komada piladi u turnusu i
- farma za proizvodnju konzumnih jaja, maksimalnog kapaciteta 250 000 komada koka nosilja

Na poljoprivrednom gazdinstvu, nalazi se sledeći objekti :

- objekat 1 (površine 1240, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja
- objekat 2 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 3 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 4 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 5 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 6 (površine 1238, 00 m²) - farma za odgoj koka nosilja;
- objekat 7 (površine 564, 00 m²) - agregat;
- objekat 8 (površine 564, 00 m²) - objekat za smještaj agregata;
- objekat 9 (površine 276, 00 m²) - objekat za smještaj agregata;
- objekat 10 (površine 98, 00 m²) - upravna zgrada;
- objekat 11 (površine 216, 00 m²) - upravna zgrada;
- objekat 12 (površine 444, 00 m²) - sortirka;
- objekat 13 (površine 553, 00 m²) - hangar za stajnjak;
- dva silosa za smještaj hrane kapaciteta po 12 000 kg;
- četiri silosa za smještaj hrane kapaciteta po 15 000 kg;

Trenutno na poljoprivrednom gazdinstvu nosioca projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, nalazi se: 100 000 piladi za odgoj koka nosilja i 150 000 koka nosilja.

3.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta

Objekti na poljoprivrednom gazdinstvu su izgrađeni.

3.3. Detaljan opis projekta

Tehnologija na farmi za odgoj koka nosilja

Kapacitet farme za odgoj koka nosilja je 110 000 komada piladi u turnusu- odgoj od prvog dana do 18.nedelje.

Investitor se opredijelio za proizvode Lohmann Tierzucht:

Za tržišta na kojima se traže jaja XL veličine, idealne su bele i braon nosilje, **Lohmann LSL-Extra** i **Lohmann Brown-Extra**

Lohmann Sandy je nosilja sa belim perjem za produkciju jaja kremaste boje. Ova nosilja ima izuzetnu konverziju hrane i robusnost.

Lohmann Tradition, nosilja koja nosi braon jaja velike težine, namenjena je uglavnom tržištima na kojima se traže još krupnija jaja.

Lohmann Silver je nosilja sa pretežno belim perjem, za produkciju ujednačenih braon jaja manje težine. Njena posebna prednost je odlična operjanost.

Prije useljenja pilića provjerava se ispravnost svih uređaja i priprema objekat. Objekat se zagrijava i održava temperaturu blagovremeno do 35-36⁰C. Ljeti treba početi sa grijanjem najmanje 24 sata, a zimi najmanje 48 sati prije prijema pilića. Kad se dostigne odgovarajuća temperatura, obezbjeđuje se minimalna ventilacija. Relativna vlažnost treba da bude najmanje 60%. Takođe, bitan faktor je i program osvjetljenja.

Pilići na farmu dolaze u klimatiziranom kamionu, smješteni u plastičnim kutijama. Količina pilića u kutiji zavisi od godišnjeg doba. Zimi je to 100 komada, a ljeti 30 komada po kutiji. Nakon istovara kutija pilići se pažljivo unose u kaveze. Uginule piliće potrebno je ukloniti iz peradarnika. Nakon smještaja potrebno je pratiti ponašanje i raspored pilića u objektu prema čemu se najbolje može vidjeti osjećaju li se ugodno ili ne. Period tova započinje nakon perioda prihvata. U tom periodu važno je optimalnim proizvodnim uslovima osigurati dobar prirast uz odgovarajući utrošak hrane.

Da bi se sa uspjehom odgojile potrebno je pridržavati se stečenog iskustva ranijih generacija i naučnih saznanja mnogih istraživačkih radova iz oblasti tehnologije odgoja i zdravstvene zaštite budućih nosilja jaja za potrošnju. Najvažnije je pridržavati se sljedećih živinarskih načela:

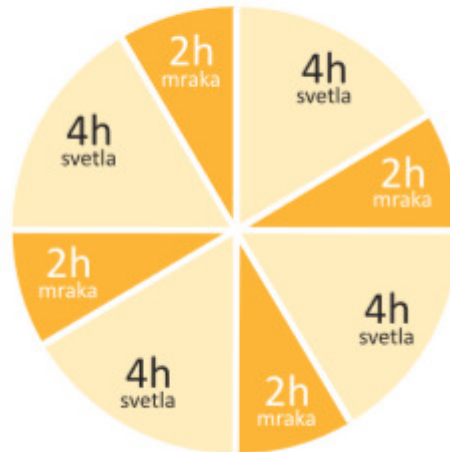
- Oko objekta mora postojati ograda da sprijeći nedozvoljeni ulaz osoba i životinja;
- Na kolnom ulazu mora postojati dezinfekciona barijera za vozila i pješake;
- Radnici prilikom dolaska i odlaska dužni su istuširati se i presvući;
- U toku radnog vremena strogo je zabranjeno udaljavanje iz ograđenog dijela farme, a da se pri tome neispoštuju propisane mjere higijene;
- Svi ulasci i izlasci vozila i osoba moraju se evidentirati, te se te osobe moraju upoznati sa pravilima ponašanja unutar ograđenog prostora i samoj farmi;
- Nabavljati jednodnevne piliće samo od zdravih, produktivnih i od bolesti zaštićenih roditeljskih jata lakog tipa;
- Na jednu farmu naseljavati samo jednodnevne ženske piliće jedne generacije, jednog porijekla.
- U slučaju eventualnog oboljenja pilića završetkom uzgoja jedne uzrastne grupe, čišćenjem pranjem i dezinfekcijom sanira se nastali problem jer u suprotnom oboljenje prelazi sa jedne na drugu uzrastnu grupu;
- Osigurati dobre uslove odgoja i zaštite zdravlja podmlatka. Za uspjeh u odgoju pored zdravih i vitalnih ženskih pilića potrebno je obezbjeđiti i druge neophodne preduslove, kao što su funkcionalan objekat, dobro provjetravanje, optimalna gustina naseljenosti pilića (u kaveznom sistemu 350 cm² po piletu), dovoljan hranidbeni i pojidbeni prostor, odgovarajući režim jačine osvjetljenja objekta. Objekat treba da je funkcionalan, što znači da ima dobru termičku izolaciju zidova i tavanice i dobro riješeno provjetravanje;

Unutrašnjost objekta (podovi, stropovi i oprema) su prilagođeni vrsti proizvodnje i izgrađena od materijala koji nije štetan za zdravlje životinja i koji se može jednostavno čistiti, prati i dezinfikovati. U objektima na farmi obezbjeđeno je osvjetljenje i mikroklima primjerena vrsti i kategoriji životinja, u ovom slučaju piladi.

Svjetlosni program -Uobičajena praksa je da se pilićima prva 2 ili 3 dana po smještaju u objekat obezbijedi svijetlo 24 sata, da bi im se dalo dovoljno vremena da konzumiraju vodu i hranu. U praksi ponašanje jata je nepredvidljivo, neki pilići, po smještaju u objekat, nastave

da spavaju dok neki počinju da traže hranu i piće. U ovoj fazi je posebno teško ispravno ocijeniti ponašanje i stanje pilića. Pilićima po dolasku na farmu omogućava se odmor, a da se nakon toga počne sa 4 sata svijetla, praćena sa 2 sata mraka.

Svetlosni program nakon dolaska pilića

Ovaj program se primjenjuje do 7 ili 10 dana po prijemu pilića. Nakon toga se prelazi na redovni svjetlosni program sa skraćivanjem dužine svjetlosnog dana. Primjena ovog programa ima sledeće prednosti:

- Pilići odmaraju ili spavaju u isto vrijeme. Na taj način njihovo ponašanje je sinhronizovano;
- Jači pilići stimulišu slabije da se kreću i uzimaju vodu i hranu;
- Ponašanje jata se ujednačnije, procjena stanja u jatu je olakšana;
- Mortalitet se smanjuje;

Tabela.3.1. Svjetlosni program za odgoj

Starost u nedeljama	Svetlo u satima (standardno)	Intenzitet svetla (Lux) *
Dan 1-2**	24	20-40
Dan 3-6**	18	20-30
2	16	10-20
3	14	10-20
4	12	4-6
5	11	4-6
6	10	4-6
7	9	4-6
8	9	4-6
9	9	4-6
10	9	4-6
11	9	4-6
12	9	4-6
13	9	4-6
14	9	4-6
15	9	4-6
16	9	4-6
17	10	5-7
18	11	5-7
19	12	5-7
20	13	10-15
21	14	10-15
22	14	10-15
23	14	10-15
24	14	10-15
25***	14	10-15

*Lux= Lumen/m²

**ili primenite isprekidani svetlosni program

***do kraja produkcije

Hranidbeni i pojidbeni prostor

Od prvog dana života ženski pilići treba da imaju dovoljno hranidbenog i pojidbenog prostora da bi do 5.nedelje uzrasta uz ostale optimalne uslove i kvalitetnu hranu, dostigli željeni uzrast i tjelesnu masu što je veoma važno za dalji porast i kasniju produkciju jaja za potrošnju. U baterijskom sistemu držanja, računajući završni uzrast kokica tehnološki normativ napajanja je 10 cm hranidbenih valova po koki, te normativ napajanja je 8 koka po nipli. Voda uvijek mora biti svježja i bakteriološki ispravna. Snabdjevanje vodom vrši se preko regulatora pritiska, brojila i automatskog uređaja za doziranje vakcina i vitamina. Pored poštovanja tehnoloških normativa važno je da se hrana brzo raznese duž objekta kako bi svi pilići bili u prilici da istovremeno jedu. A najčešće se obavlja kolicima ili lancem iz silosa preko vage, da bi se mogao pratiti tehnološki normativ zadan u dnevniku proizvodnje.

Tjelesna temperatura pilića

Tjelesna temperatura pilića je veoma koristan parametar za optimasno podešavanje temperature objekta. Veoma jednostavan aparat za mjerenje tjelesne temperature jednodnevnih i višednevnih pilića je moderan termometar za uši koji se koristi u modernoj medicini. Optimalna tjelesna temperatura pilića je oko 40 do 41⁰C.

Osim temperature u objektu postoje i drugi faktori koji mogu negativno da utiču na tjelesnu temperaturu pilića:

- Nedovoljna distribucija vazduha u objektu.
- Nizok nivo vlažnosti.
- Nezagrijan objekat u pravo vrijeme.

Ponašanje pilića je najbolji pokazatelj.

U sledećim tabelama dat je prikaz odgovarajućih vrijednosti temperatura:

Tabela: 3.2. Odgovarajuća temperatura u visini živine po nedeljama

Starost	Temperatura °C
Dan 1-2*	35-36
Dan 3-4	33-34
Dan 5-7	31-32
Nedelja 2	28-29
Nedelja 3	26-27
Nedelja 4	22-24
Od 5 nedelje	18-20

*Optimalna telesna temperature pilića je 40-41°C

Relativna vlažnost u objektu treba da iznosi oko 60-70%.

Za kvalitet vazduha u objektu važna je ispunjenost sledećih minimalnih zahtjeva kao što navodimo u sledećoj tabeli:

Tabela: 3.3. Minimalni zahtjevi za kvalitet vazduha u objektu

O ₂	preko	20%
CO ₂	ispod	0.3%
CO	ispod	40ppm
NH ₃	ispod	20ppm
H ₂ S	ispod	5ppm

Vakcinacija

Nosilac projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, posjeduje Ugovor sa „VETERINARSKA AMBULANTA NIKŠIĆ“ D.O.O. NIKŠIĆ, o redovnim kontrolnim nadzorima farme.

Vakcinacija je važna metoda u sprječavanju oboljenja. Različite epidemijske situacije zahtijevaju i odgovarajuće programe vakcinacije. U službi navedenog projekta angažovana je „VETERINARSKA AMBULANTA NIKŠIĆ“ D.O.O. NIKŠIĆ. Vakcinišu se samo zdrava jata.

Metode vakcinacije

Pojedinačna vakcinacija- injekcije i kapanje očiju je vrlo djelotvorna metoda, ali zahtijeva dosta rada.

U sledećoj tabeli prikazan je primjer programa vakcinacije:

Tabela: 3.4. Primjer programa vakcinacije

Oboljenje	rasprostranjenost		metode vakcinacije	napomena
	U svetu	lokalno		
Marek	●		SC - IM	1.dan u ink. stanici
Newcastle*	●		DW-SP-SC-IM	broj vakcina prema raširenosti bolesti
Gumboro	●		DW	preporučuju se 2 žive vakcine
Infectious Bronchitis*	●		DW-SP-SC-IM	broj vakcina prema raširenosti bolesti
AE	●		DW-SC-WW	vakcinisati roditeljska jata I nosilje
Mycoplasmosis		●	SP-ED-SC-IM	
Fowl Pox (boginje)		●	WW	vakcinacija pre preseljenja
Pasteurellosis		●	SC	2 vakcine otprilike u 8. I 14. ned.
Infectious Coryza		●	SC	2 vakcine otprilike u 8. I 14. ned.
Salmonella		●	DW-SP-IM	vakcinacija pre preseljenja
ILT		●	DW-ED	2 vakcinacije između 6-14 nedelje
EDS		●	SC-IM	vakcinacija pre preseljenja

DW-voda za piće SP-sprej(magla) ED-kapanje u oči WW-ubod u krilo
 IM-intamuskularna injekcija SC-potkožna injekcija Vakcinacija protiv Coccidiosis nije obavezna za odgoj na podu

*Primena rane žive vakcine protiv Newcastle oboljenja (ND) i protiv Infektivnog Bronhitisa (IB) je veoma značajna zbog poboljšanja lokalne zaštite respiratornog sistema pilića. Pravi izbor vakcine je veoma značajan. Nikad ne vakcinišite veoma mlado jato visoko-virulentnom živom vakcinom. U zavisnosti od stepena infekcije, živina se vakciniše inaktivisanom vakcinom u toku odgoja i / ili pre pronošenja za podizanje imuniteta. Revakcinacija živom ND i/ili IB svakih 6-8 nedelja je blagotvorna za podizanje lokalnog imuniteta.

■ Agresivan program vakcinacije, posebno intramuskularnim injekcijama, može dovesti do pada telesne težine.

Vakcinacija u vodi za piće - ne zahtijeva mnogo rada, ali je treba izvoditi vrlo pažljivo da bi bila djelotvorna. U toku odgoja živini treba uskratiti vodu oko 2 sata prije vakcinacije. Količinu rastvora vakcine treba proračunati da je živina popije za 2 do 4 sata.

Sprej vakcije - su jako djelotvorne i ne zahtijevaju mnogo rada, ali mogu da izazovu neželjena dejstva.

Debikiranje

Debikiranje ili skraćenje kljunova nije obavezno, ali je jako korisno zbog sprječavanja kanibalizma i čupanja perja. Veoma nježan i preporučljiv način debikiranja je tretman gornjeg i donjeg kljuna pomoću infracrvenih zraka koji se izvodi ubrzo po izleganju pilića. Drugi način je pomoću skraćivanja kljunova vrućim sečivom.

Tokom debikiranja treba voditi računa o sledećem:

- Kljunove skraćivati samo zdravoj živini, koja nije pod stresom, u starosti 7 do 10 dana.
- Debikiranje smije vršiti samo obučeno i stručno osoblje.
- Temperaturu sječiva podesiti tako da je obezbijeđena kauterizacija, a da ne dođe do oštećenja preostalog dijela kljuna.
- Prekinuti hranjenje 12 sati prije tretmana.
- Po završenom tretmanu, staviti hranu na raspolaganje živini.
- Povećati nivo hrane u hranilicama.
- Povećati temperaturu u objektu narednih nekoliko dana.
- Tokom 3 do 5 dana nakon debikiranja, produžiti svjetlosni dan za 1 sat i davati hranu kasno uveče ili tokom noći.
- Dodavanje vitamina u vodu za piće može dodatno ublažiti stres.

Ishrana

Da bi se najbolje iskoristili genetski potencijali mora se obezbijediti dobro izbalansirana hrana puna hranjive vrijednosti. Posebnu pažnju treba pokloniti bitnim hranjivim sastojcima koji pokrivaju potrebe živine za najbolju produktivnost u svakoj fazi razvoja. Zbog velikog obrta „hrane u hrani“ koke imaju veliku potrebu za nutrijentima. U punoj nosivosti, nosilje pretvaraju 1/3 unesene hrane u jaja. Koke mogu da prilagode unos hrane shodno gustini nutritivenata u hrani. Ali postoji opasnost ako se ograniči unos hrane.

Na potrošnju hrane uglavnom utiču:

- Tjelesna težina
- Produktivnost
- Temperatura u objektu
- Stanje perja
- Granulacija hrane
- Nivo energije
- Neizbalansirane hranjive materije

Uslov za razvoj pileta u zdravlju, zrelu kokoš je snabdijevanje hranjivim materijama u skladu sa razvojnim potrebama. Pilićima i kokošima je potrebna gruba mljevena brašnasta hrana. Preveliki udio vrlo finih čestica, kao i prekrupna granulacija hrane, dovodi do selektivnog

uzimanja hrane i neujednačenog snabdijevanja pojedinim hranjivim materijama. Sitna granulacija hrane prouzrokuje smanjenje potrošnje hrane, što može dovesti do neuhranjenosti i nedostatka pojedinih materija. Sitna granulacija hrane prouzrokuje smanjenje potrošnje hrane, što može dovesti do neuhranjenosti i nedostatka pojedinih materija. Ukoliko se ishrana peletiranom hranom, iz higijenskih razloga, ne može izbjeći, potrebno je lomiti pelete u skladu u skladu sa preporučenim strukturama. U različitim fazama rasta pilića i koka, potrebno je upotrebljavati kvalitativno različite vrste hrane, koje po sadržaju hranjivih materija u potpunosti zadovoljavaju različite potrebe razvojnog perioda. Ishrana živine je uslovljena potrebama za hranjivim materijama i napretkom tjelesne težine u pojedinim fazama razvoja. Prelazak na hranu za kokoši je dozvoljen tek kada je postignuta odgovarajuća tjelesna težina.

Na sledećoj tabeli prikazana je preporuka granulacija.

Tabela 3.5. Preporuka granulacije za starter za piliće, hranu za piliće, hranu za kokoši i hranu za koke nosilje

Veličina sita	Prolazeći deo	Interval sita	Udeo interval
0.5 mm	19%	0-0.5 mm	19%
1.0 mm	40%	0.51-1.0 mm	21%
1.5 mm	75%	1.01-1.5 mm	35%
2.0 mm	90%	1.51-2.0 mm	15%
2.5 mm	100%	>2 mm	10%*
			100%

*Pojedinačne čestice ne treba da budu veće od
 -3mm u superstarteru / hrani za piliće
 -5mm u hrani za kokoši u odgoju I nosilje

Hrana za pred-pronošenje sadrži dvostruko veću količinu kalcijuma, kao i povišen sadržaj proteina i amino-kisjelina. Zbog toga se preporučuje njena 10-dnevna primjena uoči očekivanog pronošnja.

Na sledećoj tabeli je prikazan razvoj tjelesne težine i konzumiranje hrane sa standardnim programom osvetljenja.

Tabela 3.6. Razvoj tjelesne težine i konzumiranje hrane sa standardnim programom osvjjetljenja

Starost u nedeljama	Telesna težina (g)		kJ** koka/dan	Utrošak hrane		vrsta hrane
	Prosečna	od-do		g/koka/dan	kumulativno	
1	75	72-78	125	11	77	Hrana za piliće
2	130	125-135	195	17	196	
3	195	188-202	250	22	350	
4	275	265-285	320	28	546	
5	367	354-380	400	35	791	
6	475	458-492	465	41	1078	
7	583	563-603	535	47	1407	
8	685	661-709	580	51	1764	
9	782	755-809	625	55	2149	
10	874	843-905	660	58	2555	Hrana za koke u odgoju
11	961	927-995	685	60	2975	
12	1043	1006-1080	730	64	3423	
13	1123	1084-1162	740	65	3878	
14	1197	1155-1239	775	68	4354	
15	1264	1220-1308	800	70	4844	
16	1330	1283-1377	810	71	5341	
17	1400	1351-1449	820	72	5845	Hrana za pređ - pronošenje
18	1475	1423-1527	855	75	6370	
19	1555	1501-1609	925	81	6937	
20	1640	1583-1697	1080	93	7588	

■ Može doći do gubitka telesne težine do 15% usled izgladnjivanja pre i za vreme transporta.

* Osnov za promenu vrste hrane je razvoj telesne težine. Telesna težina živine, a ne starost, određuje vreme promene hrane. Zbog toga piliće i koke u odgoju treba redovno meriti.

** 1kcal=4,187kJ

--

Tabela 3.7. Preporuka za nivo hranjivih materija

Vrste hrane		starter za piliće**	Hrana za piliće	Hrana za koke u odgoju	Hrana za pred-pronošenje
Hranljive materije		nedelja 1-3	nedelja 1-8	nedelja 9-16	nedelja 17-5% nosivosti
Metabolička energija	kcal	2900	2720-2800	2720-2800	2720-2800
	MJ	12.0	11.4-11.7	11.4-11.7	11.4-11.7
Sirovi protein	%	20.0	18.5	14.5	17.5
Metionin	%	0.48	0.40	0.34	0.36
Svarljivi metionin	%	0.39	0.33	0.28	0.29
Metionin/Cistin	%	0.83	0.70	0.60	0.68
Svarljivi Metionin /Cistin	%	0.68	0.57	0.50	0.56
Lizin	%	1.20	1.00	0.65	0.85
Svarljivi lizin	%	0.98	0.82	0.53	0.70
Valin	%	0.89	0.75	0.53	0.64
Svarljivi valin	%	0.76	0.64	0.46	0.55
Triptofan	%	0.23	0.21	0.16	0.20
Svarljivi triptofan	%	0.19	0.17	0.13	0.16
Treonin	%	0.80	0.70	0.50	0.60
Svarljivi treonin	%	0.65	0.57	0.40	0.49
Izoleucin	%	0.83	0.75	0.60	0.74
Svarljivi izoleucin	%	0.68	0.62	0.50	0.61
Kalcijum	%	1.05	1.00	0.90	2.00
Fosfor, ukupni	%	0.75	0.70	0.58	0.65
Fosfor, iskoristivi	%	0.48	0.45	0.37	0.45
Natrijum	%	0.18	0.17	0.16	0.16
Hlorid	%	0.20	0.19	0.16	0.16
Linolna kiselina	%	2.00	1.40	1.00	1.00

*Osnov za promenu vrste hrane je razvoj telesne težine. Težina živine, a ne starost određuje vreme za promenu vrste hrane. Zbog toga piliće i koke u odgoju treba redovno meriti.

**Starter za piliće treba davati kad se standardna težina ne može postići hranom za piliće, ili kad se očekuje manja dnevna potrošnja hrane.

Tabela 3.8. Preporučena specifikacija mikro nutrienata

Dodaci po kg hrane		Starter/ hrana za piliće	Hrana za koke u odgoju	hrana za pred-pronošenje i hrana za nosilje
Vitamin A	I.U.	12000	12000	10000
Vitamin D3	I.U.	2000	2000	2500
Vitamin E	mg	20-30**	20-30**	15-30**
Vitamin K3	mg	3***	3***	3***
Vitamin B1	mg	1	1	1
Vitamin B2	mg	6	6	4
Vitamin B6	mg	3	3	3
Vitamin B12	mcg	20	20	25
Pantotenska kiselina	mg	8	8	10
Nikotinska kiselina	mg	30	30	30
Folna kiselina	mg	1.0	1.0	0.5
Biotin	mcg	50	50	50
Holing	mg	300	300	400
Antioksidant	mg	100-150**	100-150**	100-150**
Kokcidostatik		po potrebi	po potrebi	-
Mangan*	mg	100	100	100
Cink*	mg	60	60	60
Gvožđe	mg	25	25	25
Bakar *	mg	5	5	5
Jod	mg	0.5	0.5	0.5
Selen*	mg	0.2	0.2	0.2

*Takozvane "organske izvore" treba uzeti u obzir sa većom bioraspoloživošću

**prema dodatnoj masti

***udvostručiti kod termički obrađene hrane

Tabela 3.9. Kontinuirano davanje finog i grubog grita

Vrsta hrane:	Plino-struktuirani grit 0-0,5mm	Grubo-struktuirani grit* 1,5-3,5mm
Nosilje – faza 1	30%	70%
Nosilje – faza 2	25%	75%
Nosilje – faza 3	15%	85%

*može se delimično zameniti školjkama

Tabela 3.10. Preporučeni sadržaj hranjivih materija po 1 kg za različite dnevne unose hrane u fazi 1

Hranljiva materija		Potreba g/koka/dan	Dnevni unos hrane			
			105g	110g	115g	120g
Metabolička energija	kcal	2720-2800	2720-2800	2720-2800	2720-2800	2720-2800
	MJ	11.4-11.7	11.4-11.7	11.4-11.7	11.4-11.7	11.4-11.7
Proteini	%	18.70	17.81	17.00	16.26	15.58
Kalcijum	%	4.10	3.90	3.73	3.57	3.42
Fosfor*	%	0.60	0.57	0.55	0.52	0.50
Raspoloživi fosfor	%	0.42	0.40	0.38	0.37	0.35
Natrijum	%	0.18	0.17	0.16	0.16	0.15
Hlorid	%	0.18	0.17	0.16	0.16	0.15
Lizin	%	0.88	0.84	0.80	0.76	0.73
Svarljivi lizin	%	0.72	0.69	0.65	0.63	0.60
Metionin	%	0.44	0.42	0.40	0.38	0.37
Svarljivi metionin	%	0.36	0.34	0.33	0.31	0.30
Metionin/Cistin	%	0.80	0.76	0.73	0.69	0.67
Svarljivi metionin/cistin	%	0.66	0.62	0.60	0.57	0.55
Arginin	%	0.91	0.87	0.83	0.80	0.76
Svarljivi arginin	%	0.75	0.71	0.68	0.65	0.63
Valin	%	0.74	0.71	0.67	0.64	0.62
Svarljivi valin	%	0.63	0.60	0.57	0.55	0.53
Triptofan	%	0.18	0.17	0.17	0.16	0.15
Svarljivi triptofan	%	0.15	0.14	0.14	0.13	0.13
Treonin	%	0.61	0.58	0.55	0.53	0.51
Svarljivi treonin	%	0.50	0.48	0.45	0.43	0.42
Izoleucin	%	0.70	0.66	0.63	0.60	0.58
Svarljivi izoleucin	%	0.57	0.54	0.52	0.50	0.48
Linolna kiselina	%	2.00	1.90	1.82	1.74	1.67

*bez fitaze

Davanje grita nije obavezno, ali je preporučljivo kod dohranjivanja žitaricama. Gritom se stimuliše razvoj guše i želuca u odgojnom periodu, što pozitivno djeluje na unos hrane.

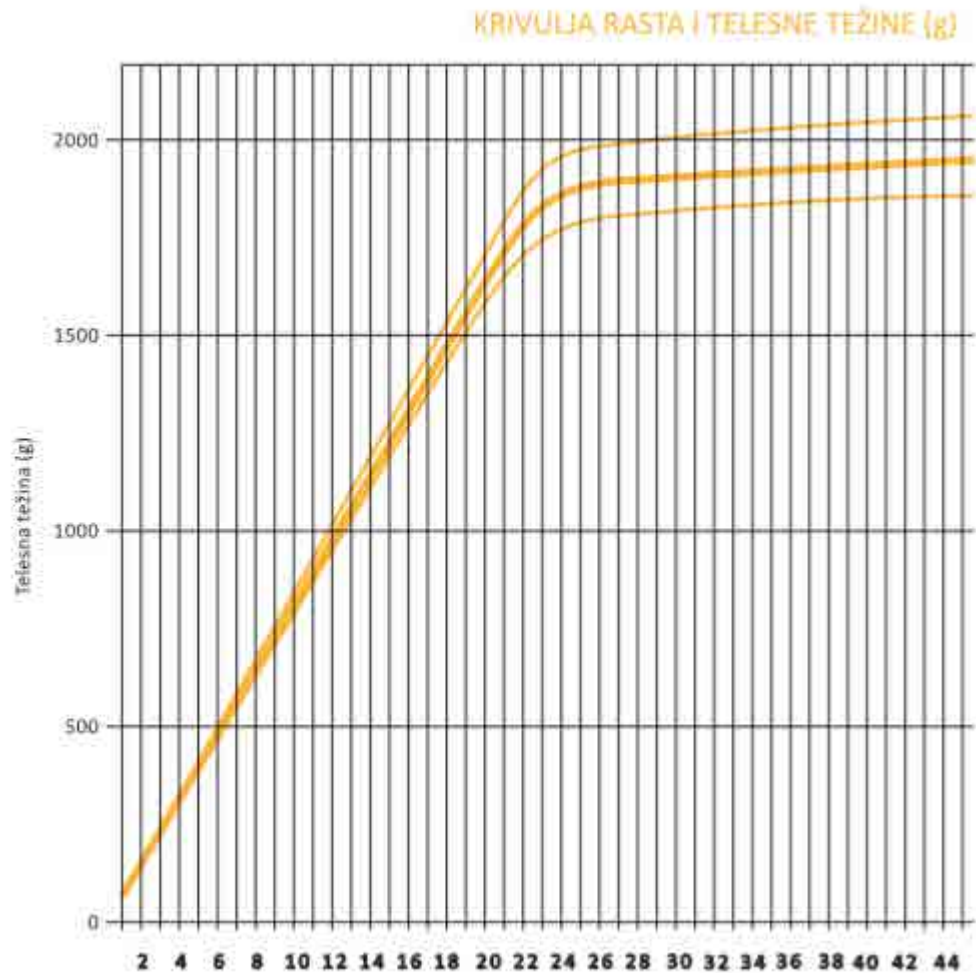
Tabela 3.11. Količina i granulacija grita u zavisnosti od starosti

Nedelja 1 – 2	jednom nedeljno 1g/po piletu, (granulat 1 – 2 mm)
Nedelja 3 – 8	jednom nedeljno 2g/po piletu, (granulat 3 – 4 mm)
Od 9 nedelje	jednom nedeljno 3g/po piletu, (granulat 4 – 6 mm)

Tabela 3.12. Razvoj tjelesne težine od 1 do 46 nedelja

Starost u nedeljama	Težina od – do (g)	Prosečna težina (g)	Starost u nedeljama	Težina od – do (g)	Prosečna težina (g)
1	72-78	75	24	1777-1964	1870
2	125-135	130	25	1791-1979	1885
3	188-202	195	26	1805-1995	1900
4	265-285	275	27	1810-2000	1905
5	354-380	367	28	1815-2007	1911
6	458-492	475	29	1819-2011	1915
7	563-603	583	30	1824-2016	1920
8	661-709	685	31	1827-2019	1923
9	755-809	782	32	1829-2021	1925
10	843-905	874	33	1832-2024	1928
11	927-995	961	34	1834-2028	1931
12	1006-1080	1043	35	1836-2030	1933
13	1084-1162	1123	36	1838-2032	1935
14	1155-1239	1197	37	1841-2035	1938
15	1220-1308	1264	38	1843-2037	1940
16	1283-1377	1330	39	1846-2040	1943
17	1351-1449	1400	40	1848-2042	1945
18	1423-1527	1475	41	1851-2045	1948
19	1501-1609	1555	42	1853-2049	1951
20	1583-1697	1640	43	1855-2051	1953
21	1651-1771	1711	44	1857-2053	1955
22	1709-1871	1790	45	1860-2056	1958
23	1748-1922	1830	46	1862-2058	1960

Na sledećoj slici prikazan je odnos rasta i tjelesne težine:

Napajanje vodom

Napajanje piladi je preko automatskih pojilica prema tehnološkom projektu koji daje proizvođač opreme. Za napajanje piladi i potrebno je osigurati 8,00 litara vode po jednom komadu u toku uzgoja, koji traje prosječno 18.nedelja.

Za 110 000 komada piladi ukupna potrošnja za prosjek 18 nedelja tova iznosi:

$$Q_{uk} = 110\,000 \times 8 \text{ litara/komadu} = 880.000 \text{ litara}$$

Čišćenje izmeta

Kod odgoja kokica nastaje izvjesna količina čvrstog otpada koja potiče od izmeta. Tako nastali stajnjak izvozi se iz objekata svakodnevno zatvorenim kamionskim prikolicama i odvozi do hangara za smještaj stajnjaka.

Organska gnojiva se moraju primjenjivati u skladu sa načelima dobre poljoprivredne prakse, osobinama staništa, stepenu zasićenosti poljoprivrednog zemljišta hranjivima, potrebama

pojedinih kultura za hranjivima i planiranim prinosima i drugim važećim propisima koji se na njih odnose. Korištenje nastalog kokošijeg gnoja na nepropisan način može uticati na prekomjerno zagađenje tla, a posredno i podzemnih voda nitratima odnosno azotom. Naime, nitrati su dobro topivi u vodi te prevelike količine nitrata dodanih u zemljište ne mogu iskoristiti poljoprivredne kulture nego se oni ispiru iz zemljišta i na taj način mogu uzrokovati zagađenje zemljišta i podzemnih voda.

Negativan uticaj se očekuje u prisustvu hemijskih spojeva u gnoju nastalih metabolizmom. Dodatni negativni uticaj ogleda se u slučaju da se to gnojivo više od 5 godina odlaže na iste poljoprivredne površine, a obzirom da svako zemljište ima određeni kapacitet prihvata tog gnojiva. Kako je gnoj potencionalni nosilac i rezervoar uzročnika raznih oboljenja, ima veliki značaj sa epizootiološkog i epidemiološkog stajališta. Stajski gnoj, obrađeni stajski gnoj i prerađevine od stajskog gnoja moraju ispunjavati sljedeće uslove: mora biti iz područja u kojima nijesu na snazi ograničenja zbog prisutnosti newcastleske bolesti ili ptičji grip, toplotno neobrađeni gnoj od jata peradi koja su vakcinisana protiv newcastleske bolesti ne smije se slati u područje koje je dobilo status „područja gdje se ne vrši vakcinacija protiv newcastleske bolesti“ te se s njime treba postupati u skladu s posebnim propisom, i toplotno neobrađeni kokošji gnoj mora pratiti veterinarska dokumentacija.

Slijedeći praksu ostalih proizvođača, pileći gnoj će se odvoziti direktno na oranice i koristiti kao gnojivo, te zaoravati uz pridržavanje propisa. Pri tome potrebno je pridržavati se domaćih propisa i propisa EU odnosno Evropske direktive EC 91/676/ECC – takozvana „Nitratna direktiva“, kako ne bi došlo do prekomjernog opterećenja tla. Evropska direktiva EC 91/676/ECC propisuje najveću količinu azota (N) životinjskog porijekla koja se smije upotrebljavati na hektar poljoprivrednog zemljišta i ta količina iznosi 170 kg N/ha godišnje, izuzetno u prve četiri godine je moguće dopustiti i 210 kg N/ha. Pored navedenih uticaja problem predstavlja i zbrinjavanje uginulih pilića. Ukupna količina uginulih pilića u normalnim okolnostima se kreće do 4 %. U slučaju uginuća pilića većih razmjera koje može biti posljedica zaraznih bolesti, toplotnog udara i sl. potrebno je od strane nadležne veterinarske službe utvrditi uzrok uginuća i način zbrinjavanja uginulih životinja. U Crnoj Gori nema ovlašćene firme kojoj bi se mogao predati nastali životinjski otpad na zbrinjavanje odnosno povjeriti poslove sakupljanja i uništavanja animalnog otpada na ovom epizootiološkom području. Stoga su farmeri prinuđeni samostalno rješavati problem. Najprihvatljiviji način bi bio spaljivanje u odgovarajućim pećima (pokretne ili stacionarne spalionice) na visokim temperaturama (850 °C) kako je to već praksa u EU.

Tehnološke otpadne vode

Tehnološke otpadne vode, koje nastaju prilikom pranja objekta (nakon završenog turnusa, a prije uvođenja narednog turnusa pilića), odvođe se internim kanalizacionim sistemom u vodonepropusnu osočnu jamu.

U toku uzgoja jednog turnusa, objekat se pere samo jednom.

Vodonepropusna osočna jama se nalazi ispred objekta za odgoj piladi, prazni se sopstvenom cisternom i osoka se ispušta na poljoprivrednom zemljištu nosioca projekta.

Uginule životinje

U odgoju piladi za odgoj dolazi i do planiranog mortaliteta (uginuća životinja). Uginule životinje se isti dan odstranjuju iz farme i skupljaju svakodnevno u limenu kantu sa hermetičkim zatvaranjem na posebno predviđenom prostoru, koje se zatim dostave na pretragu ili neškodljivo uklonili ugovorom sa „VETERINARSKA AMBULANTA NIKŠIĆ“ D.O.O. NIKŠIĆ. Sva nastala količina i njegovo zbrinjavanje se evidentira u dnevniku proizvodnje.

Završetak turnusa

Turnus završava iseljavanjem koka nosilja starosti 18. nedelja. Po iseljenju pristupa se mehaničkom čišćenju (struganje i metenje) nečistoća sa stropa, kaveza, zidova i podova. Skidaju se svi prozori i otvori, te se peru u vrućoj vodi. Po mehaničkom čišćenju objekta pristupa se pranju svih površina objekta postrojenjem koji proizvodi vruću vodu pod pritiskom od 150 bara, sistemom odozgo prema dolje. Otpadne vode se odvođe u vodonepropusnu jamu odakle se zbrinjavaju crpljenjem cistjernom. Po završetku čišćenja i montiranju otvora i prozora vrši se dezinfekcija objekta. Po završetku dezinfekcije i provjetranju objekat je spreman za ponovno useljenje.

Čuvanje hemijskih sredstava

Sva hemijska sredstva, koja se upotrebljavaju u objektu čuvaju se u posebno zaključanim prostorijama ili zaključanim ormarima. Upotrebljavati se mogu tako da ne predstavljaju opasnost za zagađenje prostora i okoline. Navedena sredstva moraju imati atest o garanciji proizvođača, da su namjenjeni za korištenje u navedenim objektima. Nakon upotrebe sredstava za dezinfekciju i dezinsekciju, prostore, opremu i pribor treba temeljito oprati čistom vodom. Ova sredstva su smještena u ormare koji su postavljeni u sklopu objekta.

Vodjenje evidencije

Evidencija o ishrani se mora voditi za svaku vrstu životinja. Takođe, mora se voditi evidencija o primijenjenim lijekovima, broju uginulih životinja pri svakoj posjeti, itd. Evidencija o uginulim životinjama se mora čuvati najmanje tri godine nakon smrti životinje. Isto tako, mora se čuvati evidencija o prodatim životinjama, budući da može biti potrebna veterinarskim organima da prate pojavu bolesti životinja ili zagađivanja hrane.

Tehnologija na farmi za proizvodnju konzumnih jaja

Farma za proizvodnju konzumnih jaja je kapaciteta 250 000 komada koka nosilja.

Objekti za eksploataciju (proizvodnu fazu) konzumnih nosilja opremljeni su za prijem odgojenih kokica sa starošću 16. ili 18 nedelje života koje se drže za proizvodnju – nošenje konzumnih jaja. Trajanje eksploatacije je 12-16 meseci.

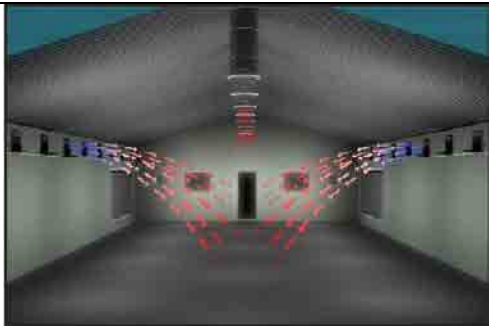
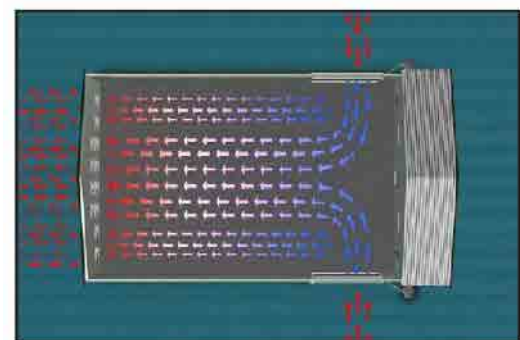
Za kavezno držanje nosilja, ispunjeni su sledeći uslovi i to :

1. Površina poda kaveza bude najmanje 750 cm² za svaku koku nosilju, od čega 600 cm² mora da bude korisna površina za koku nosilju ;

2. Ukupna površina kaveza mora da bude minimalno 2000 cm²;
3. Minimalna visina kaveza 45 cm;
4. Gnjezdo za nošenje jaja dostupno svakoj koki ;
5. Prostirka, suva, čista i suva od rastresitog materijala koji omogućava kljucanje i čeprkanje i ne nanosi štetu zdravlju koka da je dostupna svakoj koki ;
6. Prečke za sjedenje , dužine najmanje 15 cm po koki ;
7. Valovi za hranjenje dužina najmanje 12 cm po koki ;
8. Svaka koka mora da ima pristup bar dvijema nipl pojilicama;
9. Svaki kavez mora da bude opremljen odgovarajućim materijalom za tupljenje – trošenje kanži;
10. Nagib poda ne smije da prelazi 14% ili 8° ;
11. Prolaz između pojedinih redova kaveza mora da bude širok najmanje 90 cm zbog lakše kontrole, naseljavanja i iseljavanja kokoški ;
12. Minimalna visina do prvog sprata kaveza (podne mreže) je 35 cm;

Uslovi ambijenta imaju efekat na dobrobit i performance živine. Važni faktori ambijenta su temperatura, vlažnost i nivo toksičnih gasova u vazduhu. Optimalna temperatura u objektu je 18-22°C . Za vrijeme velikih ljetnjih vrućina, ukoliko u objektu ne postoji hlađenje ulaznog vazduha može da nastupi smanjenje apetita koka i konzumiranja hrane. Ljuska jaja je mekana i značajno povećan procenat loma.

Pravilna ventilacija mora da omogući minimalnu ventilaciju uz održavanje čistog vazduha u objektu zimi a da se ne smanji temperature u objektu. Ukoliko dođe do značajnog pada temperature u objektu kokoške moraju da konzumiraju znatno veću količinu hrane da bi održale tjelesnu temperature. U ljetnjim mesecima mora se održavati temperature približna optimalnoj. To se postiže tunnelskom ventilacijom korišćenjem efekta hlađenja vazduha vodom pomoću saća i dodatnim efektom rashlađivanja koji se ostvaruje povećanom brzinom strujanja vazduha.

	<p>U zimskim uslovima vazduh ulazi kroz otvore na bočnim zidovima, kreće se iznad kaveza i mlaz svježeg vazduha se zagrijava od unutrašnjeg farmskog vazduha i takav dolazi do koka nosilja.</p>
	<p>U ljetnjim uslovima, kod veoma visokih temperatura napolju, vazduh se hladi saćima, takav ulazi u koridore za hlađenje i kroz tunnelski otvor ulazi u objekat. Dodatni efekat je hlađenje koka nosilja vazduhom koji protiče kroz objekat povećanom brzinom.</p>

Efekat rashlađivanja vazduha prikazan je u tabeli:

Temperatura rashlađivanja živine u °C pri brzini strujanja x m/s

Trenutna temperatura	Relativna Vlažnost vazduha		Brzina kretanja vazduha m/s						
	50%	70%	0	0.5	1	1,5	2	2,5	
35	*		35	32.2	26.6	24.4	23.3	22.2	
35		*	38.3	35.5	30.5	28.8	26.1	24.4	
32.2	*		32.20	26,6	24.4	22.8	21.1	20	
32.2		*	35.5	32.7	28.8	27.2	25.5	23.3	
29.4	*		29.4	26.6	24.4	22.8	21.1	20	
29.4		*	31.6	30	27.2	25.5	24.4	23.3	
26.6	*		26.6	24.4	22.2	21.1	18.9	18.3	
26.6		*	28.3	26.1	24.4	23.3	20.5	19.4	
23.9	*		23.9	22.8	21.1	20	17.7	16.6	
23.9		*	25.5	24.4	23.3	22.2	20	18.8	
21.1	*		21.1	18.9	18.3	17.7	16.6	16.1	
21.1		*	23.3	20.5	19.4	18.8	18.3	17.2	

Dakle hlađenjem se snižava temperatura vazduha u staji za maksimalno 10°C. Međutim efekat rashlađivanja vazduha strujanjem povoljno utiče na efektivnu temperature koju osjeća živina. Np . ako se temperature u staji obori na 26.6°C i vlažnost vazduha je 70%, efektivna temperatura , pri brzini strujanja 2 m/s je 20.5°C , što je optimalna temperatura.

Najbolji indikator ispravne temperature ambijenta je ponašanje živine. Treba uvijek vršiti promene postepeno, nikako naglo. Sistem ventilacije služi za pravilno snabdjevanje svježim vazduhom i regulisanje temperature.

Potrebna Temperatura na nivou živine u zavisnosti od starosti		
Starost	Temperatura	
od Nedelje 5 pa na dalje	18 – 22	

Relativna vlažnost u staji treba da bude oko 60 – 70 %.

Zahtjevi za minimalni kvalitet vazduha		
O ₂	preko 20 %	
CO ₂	ispod 0.3 %	
CO	Ispod 40 ppm	
NH ₃	ispod 20 ppm	
H ₂ S	ispod 5 ppm	

Ishrana

Konzumacija hrane

Na konzumacija hrane ima najviše uticaja:

- Tjelesna težina;
- Performanse;
- Temperatura u objektu-staji – što je niža temperature veći su zahtjevi za hranom zbog održanja energije;
- Stepen operjalosti: slabija operjalost dovodi do porasta zahtjeva za hranom;
- Tekstura hrane: Gruba tekstura hrane povećava , dok fina smanjuje konzumaciju hrane;
- Nivo energije: Što je veći nivo energije manja je konzumacija hrane i obrnuto;
- Neuravnoteženost hrane: Živina će pokušati da nadomjesti manjak hranjivosti povećanjem konzumacije hrane posebno u kasnijim fazama odgoja;

Ishrana i težina jajeta

Ishranom se može, u određenim granicama, uticati da se težina jaja prilagodi specifičnim potrebama objekta.

Posebno treba voditi računa o faktorima:

- Odgoj – Ishrana kojom se postiže veća tjelesna težina na početku nošenja podiže težinu jaja kroz čitav period nosivosti;
- Sastav hrane : sirovi proteini i metionin, linolna kiselina;
- Tehnika ishrane: granulacija hrane, vrijeme hranjenja, nivo hrane u valovu, kontrola ishrane, učestalost hranjenja

Stimulisanje uzimanja hrane obaranjem temperature u objektu takođe dovodi do povećanja težine hrane.

Na kraju odgoja-početku pronošnja

Hrana za predpronošenje sadrži dvostruku količinu kalcijuma kao i povećan sadržaj proteina i aminokiselina. Zbog toga se preporučuje njena 14-dnevna primena uoči očekivanog pronošnja, a kod ranijeg preseljenja u objekte za eksploataciju to je neophodno. Ova hrana poboljšava uniformnost jata pri čemu se rano zrelih kolicama omogućava uzimanje dovoljne količine kalcijuma za ljusku prvih jaja, a kasnije zreloj živini obezbjeđuje dovoljno hranjivih materija. Ovu hranu ne treba uvesti prerano i koristiti je u kratkom periodu. Nakon postizanja nivoa od 4-5% nošenja neophodan je prelaz na hranu za nosilje.

Period nosivosti

Nakon predpronosne hrane toga se prelazi na hranu u fazama 1, 2. 3 koje određuje nivo proizvodnje, potrebe za kalcijumom i starost živine.

Cilj za optimalni start eksploatacije sa konzumacijom hrane 90 – 100 g / dan / koka preporučena je upotreba hrane faze 1 sa metaboličkom energijom od 11.6 MJ/kg u trajanju 5-6 nedelja. Sa 26 nedelja uvodi se fazni program sa 11.4 ME MJ/kg. Osnova za formulisanje

hrane za svaku fazu su dnevni zahtjevi za ishranom i trenutna konzumacija hrane. Dijeta služi da održava maksimalnu masu jajčane mase na 59.8 g na dan jajčane mase po koki.

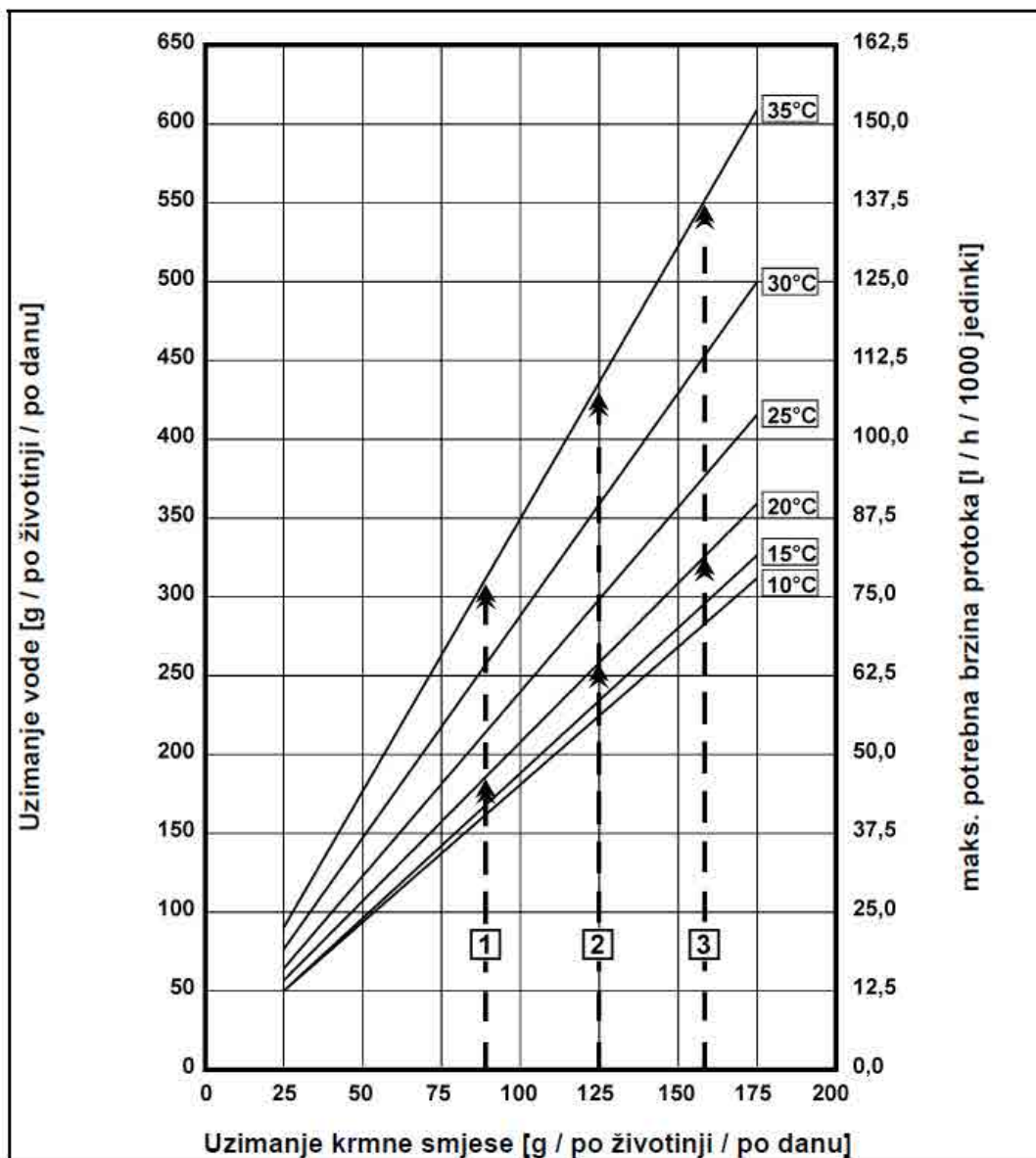
Pri dobroj operjalosti i tempareturi u objektu od oko 20°C, i hrani sa metaboličkom energijom 11.4 MJ/kg očekuje se konzumacija od 110 – 120 g/dan. Svakih 10 nedelja usklađuje se fazni program.

Pojenje

Temperatura vode za piće

	Temperatura vode	Reakcija životinja
	10°C-15°C	-optimalno uzimanje vode
	>30°C	-smanjeno uzimanje vode
	>44°C	-odbijanje uzimanja vode

Konzumacija vode od strane živine i protok u zavisnosti od konzumacije hrane i porasta temperature u staji

1	= npr. mlada kokoš 18. tjedan; 1,5 kg žive vage
2	= npr. nesilica; 2.0 kg žive vage (ŽV); 90% nesivost (N)
3	= npr. roditeljska jedinka brojlera za tov; 3.4kg žive vage (ŽV); 84% nesivost (N)

Osvjetljenje

Svjetlosni program određuje vreme sazrijevanja nosilje i tako utiče na nosivost tokom čitavog perioda nošenja. Osvjetljenjem se nosivost može, do određenih granica, prilagoditi specifičnim potrebama objekta.

Najjednostavnije je sprovesti program u objektima bez prozora. U njima je moguće uslovima objekata prilagoditi kako trajanje, tako i jačinu svijetla.

Svjetlosni program za objekte bez prozora (zamračen)

U objektima bez prozora može se dosledno primeniti osnovni princip svjetlosnog programa za nosilje:

- Ne produživati trajanje svetlosnog dana tokom odgoja;
- Ne smanjivati trajanje svetlosnog dana tokom perioda nosivosti ;

Skraćivanje trajanja svjetlosnog dana tokom odgoja i stimulacija-tj. produžavanje trajanja svjetlosnog dana na početku perioda nosivosti – su sredstva kojima se proizvodnja može prilagoditi specifičnim zahtjevima objekta.

Svjetlosni program je primeren dužoj eksploataciji nosilja i postizanju veće težine jaja.

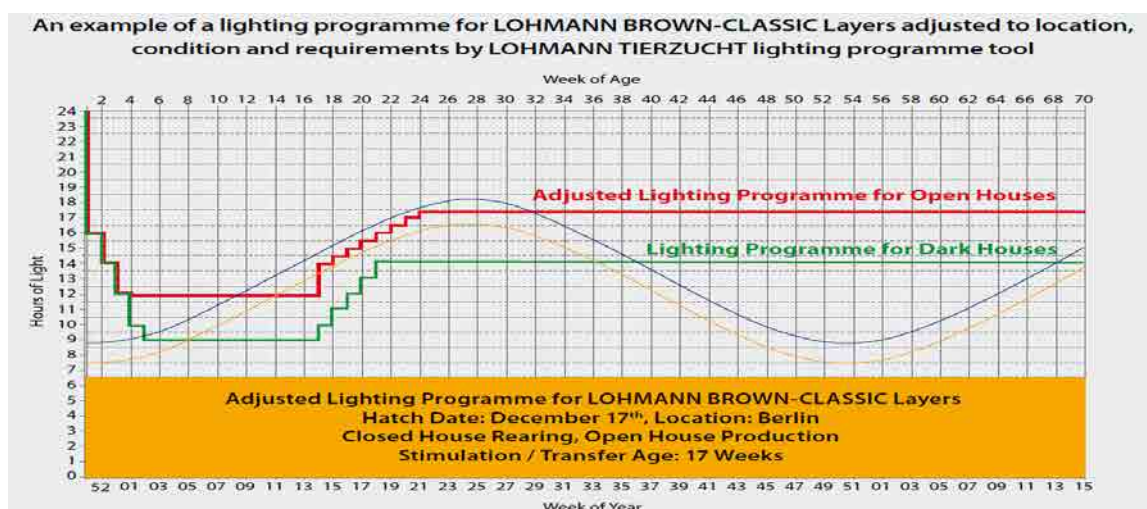
Program osvetljenja za zamračene objekte za koke nosilje

LOHMANN BROWN-CLASSIC

* ili po intermitentnom program osvetljenja - sa više pauza

** do kraja eksploatacije

Srtarost (nedelja)	Časova svetla (Standard)	Svetlosni intenzitet (Lux)
16	9	4 – 6
17	10	5 – 7
18	11	5 – 7
19	12	5 – 7
20	13	10 – 15
21	14	10 – 15
22	14	10 – 15
23	14	10 – 15
24	14	10 – 15
25	** 14	10 – 15

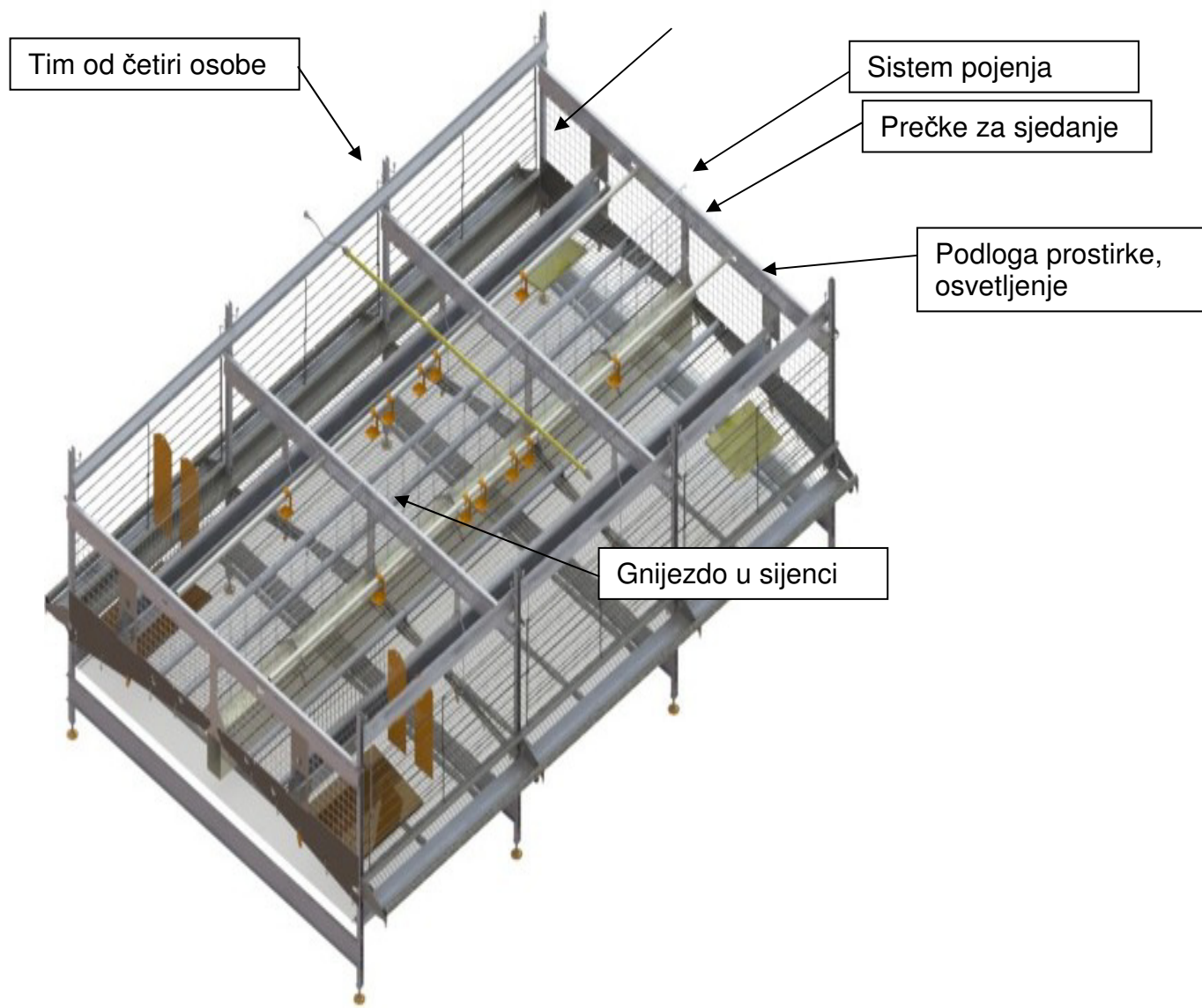

Oprema za kavezno držanje u proizvodnji konzumnih jaja

Objekat je opremljen obogaćenom kaveznom opremom koja odgovara zahtjevima sistema držanja malih grupa nosilja usklađenih sa zahtevima EU normi (*direktiva 1999/74/EZ*).

Opis sistema

U objekat se smješta tri reda baterija koju čine obogaćeni kavezi za držanje koka nosilja u četiri etaže.

Elementi sistema Big Dutchman

Gnijezdo i područje stelje međusobno su razdvojeni radi jasnog strukturiranja aktivnih zona.. Tako se sprječava da kokoši koriste cijev u tom području kao šipku za sjedenje i onečiste prostirke. Prostirke u tom području ostaju čiste.

Gnijezdo

Gnijezdo je zatamnjeno elastičnim zastorom kako se kokoši ne bi uznemiravale u fazi leženja jaja. Pri čemu se ne gubi dragocjen prostor za hranjenje.

- Prugasti zastori zatamnjuju područje gnijezda.
- Gnijezdo je pristupačno s tri strane. Kokoške time imaju neometan pristup gnijezdu.
- Prostirka gnijezda potpuno je perforirana tako da je ostvaren veliki stepen samočišćenja.
- Prostirka gnijezda može se lako staviti i izvaditi radi čišćenja nakon svakog ciklusa.

Područje stelje

Steljna prostirka u prostoriji za jato sadrži dio zatvoren zaprekama i poluperforirani dio. Stelja tako na zatvorenom dijelu ostaje na prostirci, dok se na prednjem, poluperforiranom dijelu eventualno nataloženi izmet može u relativno kratkom vremenu osušiti i prostirkom odvojiti od životinja.

Dovođenje stelje obavlja se potpuno automatski preko sistema spiralnih cijevi. Kao stelja, najprikladnijom se pokazala krmna smješa, jer je stalno raspoloživa, a kokoške je bez problema mogu prihvatiti

- Područje stelje spada u korisne površine i u svakom je trenutku pristupačno životinjama.
- Punjenje područja stelje materijalom za struganje obavlja se automatski najmanje jedanput na dan preko cijevne transportne spirale u sredini postrojenja. Otvori se nalaze iznad steljne prostirke.

Šipke za sjedenje

Šipke za sjedenje u sistemima **Big Dutchman** smještene su uzdužno. Životinje se tako mogu nesmetano kretati između područja stelje i gnijezda.

- Svaka koka nosilja ima na raspolaganju 15 cm šipke za sjedenje.

Korito za krmnu smješ

Hranjenje se obavlja **Big Dutchman** lancem za krmnu smješ CHAMPION. Krmna smješa se dovodi do životinja sačuvana i nerazdvojena. Postavljena korita za krmnu smješ osiguravaju neograničen pristup krmnoj smješi. Dubina korita za krmnu smješ i unutrašnji obodi minimiziraju gubitke krmne smješe. Vremena hranjenja automatski se regulišu satnim mehanizmom.

- Svaka nosilica (do mase žive vage od 2 kg) ima na raspolaganju prostor za hranjenje od 12 cm.

Snabdjevanje vodom

U sistemu **Big Dutchman** za snabdjevanje vodom ugrađuju se nipl pojilice. Linija za pojenje, smještena po sredini kaveza, snabdjeva životinje čistom pitkom vodom. Nipl pojilice imaju niple na 360° i ispust od oko 50 ml/min. Raspoređene su tako da sve nasilice imaju ravnomjeran i lak pristup vodi. Posude za kapanje skupljaju rasprskanu vodu. To sprječava koroziju, a izmet na traci ostaje suv.

Egg Saver

Jaja se iz gnijezda nosilica kotrljaju preko podnih rešetki do spoljašnjih strana. **Egg Saver** se brine za to da se jaja uspire prije nego što se dokotrljaju do uzdužne trake. U tu se svrhu ispred uzdužne trake ugrađuje tanka žica koja se u vrijeme leženja u određenim intervalima podiže i spušta kako bise jaja nastavila kotrljati do trake za jaja. Time se sprječava lomljenje jaja.

Dodatna je prednost Egg Savera u tome što se svježije položena, vlažna jaja suše prije nego što dospiju na traku za jaja. Prašina ili perje ne mogu se zalijepiti za jaje. Time se sprječava onečišćivanje jaja

Trošač kanždi

Svaki kavez opremljen je trošačima kanždi. Oni se sastoje od visokovrijednog silicijum karbida (takozvanog brusnog kamena) i imaju dugi vijek trajanja. Struganjem po tim površinama kandže se na prirodan način skraćuju.

Sušenje izmeta (ako je poželjno i ugrađeno)

Sušenje izmeta obavlja se preko zračnih kanala iznad kaveznog postrojenja. Time se smanjuje količina amonijaka u živinarniku. Izmet iz svake etaže pada na trake za izmet gdje se prethodno suši. Izmet se u određenim intervalima uklanja iz postrojenja i odvodi linijama za izmet.

Sistem za skupljanje jaja

Funkcioniranje automatskog sistema za skupljanje jaja najviše zavisi od pažljivog rukovanja i održavanju opreme. Zato radi optimalnog kvalitete jaja posebno treba pripaziti na sledeće:

- Svakodnevno treba skupiti sva snesena jaja kako biste sprečili sudare i zastoje jaja.
- Svakodnevno treba ukloniti uginule životinje kako njihova tijela ne bi sprečavala kotrljanje jaja.
- Prije svakog prikupljanja treba ukloniti napuknuta i jalova jaja s trake za jaja kako se jaja ne bi zaprljala .

Polupana jaja se čuvaju u posebnom posudama na temperaturi od +4°C, do zbrinjavanja od strane individualnih proizvođača.

Uginule koke nosilje do momenta dolaska veterinarske inspekcije se odmah izoluju od ostalih koka mosilja, odlažu u limenu kantu sa hermetičkim zatvaranjem na posebno predviđenom prostoru.

Vlasnik životinjeje dužan da na propisan način prijavi uginuće životinje i preda trup uginule životinje ovlašćenoj organizaciji za obavljanje veterinarsko higijenske službe, u skladu sa Zakonom.

-Svakodnevno treba zabilježite napuknuta, zamrljana i zaprljana jaja.

-Redovno treba čistiti podne rešetke ispod valova za hranu, kutije za nečistoću i cjelokupno područje za skupljanje jaja kako biste smanjili broj zaprljanih jaja.

-Uvijek treba pustiti u funkciju sve zaštitne uređaje.

- Islužene koke nosilje se prodaju klanicama.

Povlačenje uzdužnih traka po odlomcima

U sistemima držanja nosilja jaja se zbog velike spremnosti na prihvaćanje gnijezda gotovo isključivo polažu u područje gnijezda i kotrljaju na traku za jaja. To znači da jaja leže samo na kratkom odlomku trake.

Zastoji jaja u području gnijezda mogu prouzrokovati da su jaja isključana, izgažena ili zaprljana. Zato se uzdužne trake tokom faze nošenja moraju povući naprijed kako bi se jaja ravnomjerno rasporedila na traci za jaja.

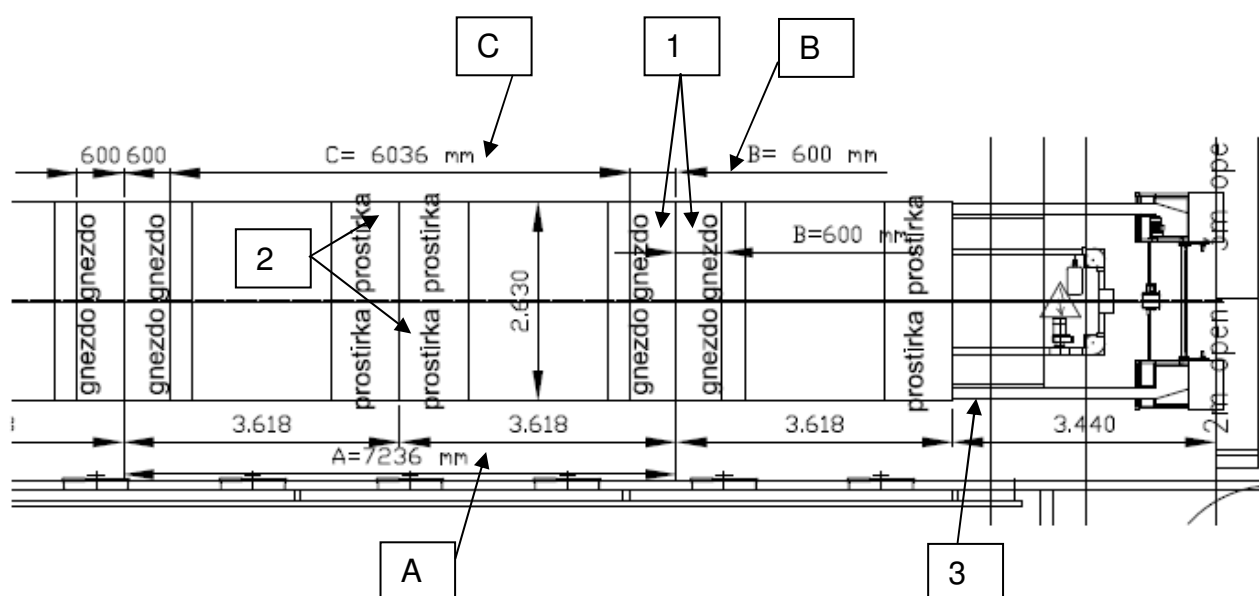
Trenutak povlačenja

Povlačenje satnim mehanizmom mora se češće korigovati jer se ritam nošenja s vremenom pomiče.

Dužina odlomka

Dužina odlomka zavisi od širine gnezda. Preporučujemo dimenziju od 75% - 100% dvostruke dužine gnezda.

Zavisno o tipu postrojenja, iz toga se izvodi maksimalan broj mogućih pomaka.

pozicija	opis
1	Područje gnezda
2	Područje prostirke
3	Uzdužna traka
A	Dužina odlomka
B	Dužina gnezda
C	Maksimalni ukupni pomak: - Razmak između dva gnezda Ili - Razmak od prvog/poslednjeg gnezda do skupljanja jaja
	Dužina pomaka = 2 x B

Preporučeno je 3-4 pomaka.

Oprema za održavanje potrebnog ambijenta

Kombitunel ventilacija

Zimski režim: 2 čeonih ventilatora FE091 za finu regulaciju, jedan 80 ulaznih otvora sa klapnom za ulaz vazduha, tipa 1900 , sa otvorom 840x270 mm.

Ljetnji režim: plus 9 čeonih ventilatora V130-3, tunelski otvori : 14,8 x 1.2 m, saća za hlađenje 15 x1.8 m, odnosno otvor na koridoru za hlađenje 15x1.68 m sa obje strane.

Grijanje: nije potrebno

Upravljanje: Klima i proizvodni računar "VIPER Touch", 3 sonde unutrašnje temperature, 1 sonda spoljašnje temperature i 1 sonda vlažnosti.

Sigurnosni sistemi: Alarm vezan na računar + nezavisan.

Upravljački parametri: voda za pojenje, klima parametri: ventilacija i hlađenje, upravljanje hranjenjem , upravljanje osvetljenjem i alarmne funkcije

Sistem osvetljenja: Objekat je opremljen sa 276 lampi tipa LTL-24-P-WW-02 sa 18 LED dioda, 5. , sa po 23 lampe u seriji iznosi kod ovog tipa lampe 276 lampi x 5.5 W = **1518 W**

3.4. Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe tehnološkog procesa sa posebnim osvrtom na količine i karakteristike opasnih materija

Električna energija

Snabdijevanje električnom energijom izvršeno je priključenjem na elektro mrežu preko grada.

Bilans opterećenja

Bilans opterećenja je 12 mjeseci po 60 000 Kw.

Agregat

Na poljoprivrednom gatdinstvu instalirana su dva agregata:

- agregat od 220 kW
- agregat od 200 kW

Potrošnja vode

Dnevna potrošnja vode je 50 m³, što iznosi 18 250 m³ na godišnjem nivou.

Hrana za koke nosilje

U procesu proizvodnje koristi se receptura hrane u kojoj se nalaze svi neophodni elementi za rast živine. Dnevna potrošnja hrane za jednu koku iznosi 125 g, odnosno za godinu dana koka pojede hrane u količini od oko 45 kg. Prenos hrane do sistema za doziranje hrane je svakodnevno i do silosa, prevoz se vrši specijalnim vozilom.

Sistem za doziranje hrane u farmi je zatvorenog tipa, tako da ne dolazi do podizanja prašine.

Dezinfekciona sredstva

Od hemijskih sredstava, u skladu sa veterinarskim smjernicama, koriste se dezinfekciona sredstva na dezinfekcionim barijerama i dezinfekciona sredstva koja se povremeno koriste u proizvodnom prostoru.

Potrošnja dezinfekcionih sredstava na godišnjem nivou:

- 200 kg sode - koristi se za dezobarijere za ulaz vozila na farmu ;
- 60 kg izosana - koristi se za dezinfekciju malih dezobarijera na ulazima u objekte, za dezinfekciju opreme (kolica) i aneksa - predprostora kao i za dezinfekciju u klasirnici.
- 10 l asepsola - koristi se za dezinfekciju ruku -pravi se rastvor sa vodom i sipa u dezobarijere na ulazima u farmu i objekte.

3.5. Prikaz vrste i količine ispuštenih gasova, otpadne vode i drugih čvrstih, tečnih i gasovitih otpadnih materija, po tehnološkim cjelinama, uključujući: - emisije u vazduh; - ispuštanje u vodotoke; - odlaganje na zemljište; - buku, vibracije, toplotu; - zračenja (jonizujuća i nejonizujuća

Emisije u vazduh

Pod aerozagađenjem podrazumijevamo sve one toksične ili netoksične primjese, nastale usled čovjekove proizvodne djelatnosti. Primjese dopijevaju u vidu gasova, para ili heterogenih disperznih sistema – prašine, dima, magle itd., u koncentracijama koje su iznad propisanih Pravilnikom o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list RCG“, br.39/13).

Emisije u vazduh su emisije prašine prilikom transporta na lokaciji, emisije iz transportnih sredstava i motora sa unutrašnjim sagorjevanjem emisije iz ventilacionih otvora i emisije neprijatnog mirisa tokom rada farme koka nosilja, čišćenja objekta i manipulacije sa stajnjakom.

Provjetravanjem objekta pomoću ventilatora i prozora se u atmosferu ispušta vazduh koji sadrži određene količine ugljen dioksida, vodene pare, tragova amonijaka, merkaptana i sl.

Emisije u vazduh sa farme su bitne u smislu širenja i rasprostiranja neprijatnih mirisa iz prostora. Na drugom mjestu je prenos eventualno patogenih mikroorganizama česticama prašine.

Neispravnost motornih vozila za dovoz sirovina, odvoz konzumnih jaja, kao i neispravnost i neodržavanje opreme i sredstava rada mogu biti uzročnici prekomjernog zagađenja vazduha i povećanog inteziteta buke.

Otpadne vode

Otpadne vode od pranja objekata izvedene su od PVC cijevi, Ø125 mm za temeljni razvod. Cijevi su položene u kanalima u sloju pijeska, u padu 1% prema vodonepropusnim osočnim jamama. Ugrađeno je šest podnih slivnika Ø125 mm. Na izlasku iz objekata izvedene su betonske šahte 80/80 cm od kojih su spoljašnjim cjevovodima od PVC cijevi Ø 160 mm izvedeni priključci na vodonepropusne osočne jame $V=12 \text{ m}^3$, kojih ima šest, ispred svakog objekta se nalazi po jedna vodonepropusna osočna jama.

Pranje objekata se vrši samo nakon zamjene jata, novim jatom.

Pražnjenje vodonepropusnih osočnih jama vrši se cistjernom investitora.

Obavezno je korišćenje tečnog đubriva-osoke u skladu sa zakonskom regulativom i dobrom poljoprivrednom praksom, kako korisnika đubriva, tako i proizvođača (distributera đubriva), kako je objašnjeno u poglavlju o stajskom đubrivu.

2. Sanitarно-fekalne vode

Sanitarно-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu. $V=12 \text{ m}^3$

Pražnjenje vodonepropusne septičke jame će se vrši nadležno preduzeće.

Buka

Glavni izvori buke na lokaciji potiču od rada ventilatora, transportnih sredstava (isporuka jaja, izđubranje, nabavka sirovina hrane i ambalaže...), rad agregata kao rezervnog izvora el.energije prilikom nestanka električne energije. Agregati su postavljeni u zatvorenom prostoru od čvrstog materijala. Njegov rad vrlo malo utiče na povećanje ukupnog nivoa spoljašnje buke.

U svakom slučaju rad agregata nije tako čest. Na objektima za smještaj koka nosilja se nalaze ventilatorski otvori sa motorima sa elisama. Ventilatori rade ravnomjerno i ujednačeno te ne utiču značajno na povećanje ukupnog nivoa buke.

Stajnjak

Organska gnojiva se moraju primjenjivati u skladu sa načelima dobre poljoprivredne prakse, osobinama staništa, stepenu zasićenosti poljoprivrednog zemljišta hranjivima, potrebama pojedinih kultura za hranjivima i planiranim prinosima i drugim važećim propisima koji se na njih odnose. Korišćenje nastalog kokošijeg gnoja na nepropisan način može uticati na prekomjerno zagađenje tla, a posredno i podzemnih voda nitratima odnosno azotom. Naime, nitrati su dobro topivi u vodi te prevelike količine nitrata dodanih u zemljište ne mogu

iskoristiti poljoprivredne kulture nego se oni ispiru iz zemljišta i na taj način mogu uzrokovati zagađenje zemljišta i podzemnih voda.

Negativan uticaj se očekuje u prisustvu hemijskih spojeva u gnoju nastalih metabolizmom. Dodatni negativni uticaj ogleđa se u slučaju da se to gnojivo više od 5 godina odlaže na iste poljoprivredne površine, a obzirom da svako zemljište ima određeni kapacitet prihvata tog gnojiva. Kako je gnoj potencionalni nosilac i rezervoar uzročnika raznih oboljenja, ima veliki značaj sa epizootiološkog i epidemiološkog stajališta. Stajski gnoj, obrađeni stajski gnoj i prerađevine od stajskog gnoja moraju ispunjavati sljedeće uslove: mora biti iz područja u kojima nijesu na snazi ograničenja zbog prisutnosti newcastleske bolesti ili ptičji grip, toplotno neobrađeni gnoj od jata peradi koja su vakcinisana protiv newcastleske bolesti ne smije se slati u područje koje je dobilo status „područja gdje se ne vrši vakcinacija protiv newcastleske bolesti“ te se s njime treba postupati u skladu s posebnim propisom, i toplotno neobrađeni kokošji gnoj mora pratiti veterinarska dokumentacija.

Slijedeći praksu ostalih proizvođača, pileći gnoj će se odvoziti direktno na oranice i koristiti kao gnojivo, te zaoravati uz pridržavanje propisa. Pri tome potrebno je pridržavati se domaćih propisa i propisa EU odnosno Evropske direktive EC 91/676/ECC – takozvana „Nitratna direktiva“, kako ne bi došlo do prekomjernog opterećenja tla. Evropska direktiva EC 91/676/ECC propisuje najveću količinu azota (N) životinjskog porijekla koja se smije upotrebljavati na hektar poljoprivrednog zemljišta i ta količina iznosi 170 kg N/ha godišnje, izuzetno u prve četiri godine je moguće dopustiti i 210 kg N/ha.

- ✓ Stajsko đubrivo ne treba primjenjivati tokom perioda velikih kiša, kada postoji značajna opasnost od oticanja voda ili ispiranja, kao ni tokom toplih, suvih perioda kada stajsko đubrivo usled dugog stajanja na površini zemljišta može izgubiti mnogo azota u vidu gasnog amonijaka (miris).
- ✓ Stajsko đubrivo ne treba koristiti u periodima od decembra do februara ili u julu i avgustu.
- ✓ Čvrsto stajsko đubrivo od farme odvoziti zatvorenim kamionskim prikolicama.
- ✓ Stajsko ili tečno đubrivo ne treba primjenjivati za jagodičasto voće ili povrće u roku od 30 dana prije berbe.
- ✓ Tečni stajnjak ne treba primjenjivati raspodjelom po površini bez unošenja u tlo na svim poljoprivrednim površinama tokom čitave godine.

Korišćenje đubriva na strmim terenima

Stajsko ili tečno đubrivo ne treba koristiti na strmim terenima gdje postoji veliki rizik od oticanja vode (tj. tokom obilnih kiša kada se može vidjeti voda koja otiče nizbrdo po površini zemljišta).

Korišćenje đubriva na vodom zasićenom, poplavljenom, zamrznutom ili snijegom pokrivenom zemljištu

Stajsko ili tečno đubrivo ne treba koristiti na vodom zasićenom, poplavljenom, zamrznutom ili snijegom pokrivenom zemljištu ili ukoliko se velika kiša prognozira u narednih 48 sati.

Korišćenje đubriva u blizini vodenih tokova

Stajsko ili tečno đubrivo ne smije se koristiti tamo gdje postoji vjerovatnoća da će zagaditi vode, tj.

- na udaljenosti od najmanje 5 metara od svakog jarka, potoka, rijeke ili bare ili 10 metara ukoliko je zemljište vidno nagnuto u pravcu vodenog toka;
- na udaljenosti od najmanje 50 metara od svakog bunara ili bušotine koja se koristi za dobijanje vode za ljudsku upotrebu ili korišćenje u pogonima za preradu mlijeka.

Procedure za primjenu stajskog đubriva

Prilikom korišćenja stajskog đubriva ili osoke na neobraslom zemljištu ili strnjištu, treba:

- osoku odmah inkorporirati (u roku od 6 sati, ukoliko je to moguće);
- stajsko đubrivo inkorporirati što prije (u roku od 24 časa, ukoliko je to moguće).

Pri tome treba uzeti u obzir i susjedne posjede i ne koristiti tečno ili čvrsto stajsko đubrivo u blizini kuća ili kada vjetar nanosi miris u pravcu kuća.

Đubrivo ne treba raspršivati u uslovima jakog vjetra.

Vođenje evidencije

Preporučuje se vođenje evidencije o primjeni stajskog đubriva.

Sljedeće informacije trebaju biti zabilježene u evidenciji primjene stajskog đubriva:

- Količina sakupljenog stajnjaka
- Datum i količina svake primjene
- Mjesto primjene (lokacija i veličina polja)

Naročito se preporučuje da stočne farme prave planove i vode evidenciju o korišćenju stajskog đubriva. Ovi planovi pomoći će da se vrijedne hranljive materije koriste efikasnije i smanji rizik za životnu sredinu. U budućnosti oni mogu postati obavezni u zonama osjetljivim na nitrata.

Kapacitet i izgradnja skladišnih objekata za stajsko đubrivo i silažu, uključujući mjere za prevenciju zagađenja voda od njih

Skladišni kapaciteti za stajsko i tečno đubrivo moraju:

- posjedovati dovoljan kapacitet da izdrže najmanje šestomjesečnu proizvodnju stajskog đubriva, uključujući otpadne vode koje se skladište sa stajskim đubrivom.
- biti locirani daleko od kuća i kapaciteta za preradu ili čuvanje hrane (uključujući pogone za preradu mlijeka):

- natrkivena skladišta za tečno đubrivo treba da budu udaljena najmanje 15 metara od kuća i kapaciteta za preradu hrane;
- otvorena skladišta, uključujući gomile stajskog đubriva, treba da budu udaljena najmanje 30 metara od kuća i kapaciteta za preradu hrane;
- na veoma malim gazdinstvima na kojima se ova udaljenost ne može postići, skladište stajskog đubriva treba da bude što više udaljeno od kuća ili bilo kojih površina koje se koriste za preradu i skladištenje hrane;
- obezbijediti da ne dođe do curenja ili oticanja u vodene tokove; to se može postići ili tako što se cijeli kapacitet za skladištenje projektuje tako da može u sebi sadržati tečnost ili na način da se tečni otpad drži u odvojenim nepropusnim kontejnerima. Pored toga, skladišni kapaciteti treba da budu udaljeni:
 - najmanje 50 metara od bilo kojeg bunara ili bušotine koja se koristi za dobijanje vode za ljudsku upotrebu ili korišćenje u pogonima za preradu mlijeka;
 - najmanje 10 metara od bilo kojeg vodenog toka i da ne budu locirani na zemljištu koje se naginje u pravcu vodenog toka.

Hangar za stajnjak na predmetnoj lokaciji , površine 553, 00 m², kapaciteta 2 212 m³ može da primi sakupljeni stajnjak za period od 6 mjeseci iz objekta pri maksimalnom kapacitetu živine

Uginule koke nosilje

Broj uginulih koka nosilja tokom uzgoja nije konstantan. U farmu stiže zdravo, vakcinisano jato u punoj snazi. Do uginuća može doći usljed bolesti, kanibalizma ili nekog drugog faktora što nije redovna pojava. Nepovoljni mikroklimatski uslovi ili bolest kod jata se prvo manifestuje smanjenom produktivnošću (manja nosivost jaja i slabiji kvalitet jaja).

Vlasnik životinje dužan je da na propisan način prijavi uginuće životinje i preda trup uginule životinje ovlašćenoj organizaciji za obavljanje veterinarsko higijenske službe, u skladu sa Zakonom.

3.6. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materija

Otpad

U samom procesu rada nastaju određene količine otpada kao što su: papir, plastika, staklo, metal, drvo i sl.

Na lokaciji su postavljeni kontejneri za selektivno odlaganje otpada.

Nastali otpad se predaje se reciklažnim centrima na dalje zbrinjavanje.

Komunalni otpad

Komunalni otpad se odlaže u metalne kontejnere postavljene u krugu lokacije. Kontejneri su postavljeni na vodonepropusnoj površini.

Sav komunalni otpad se odvozi od strane D.O.O. „KOMUNALNO“ DANILOVGRAD.

4.0. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Kvalitet vazduha

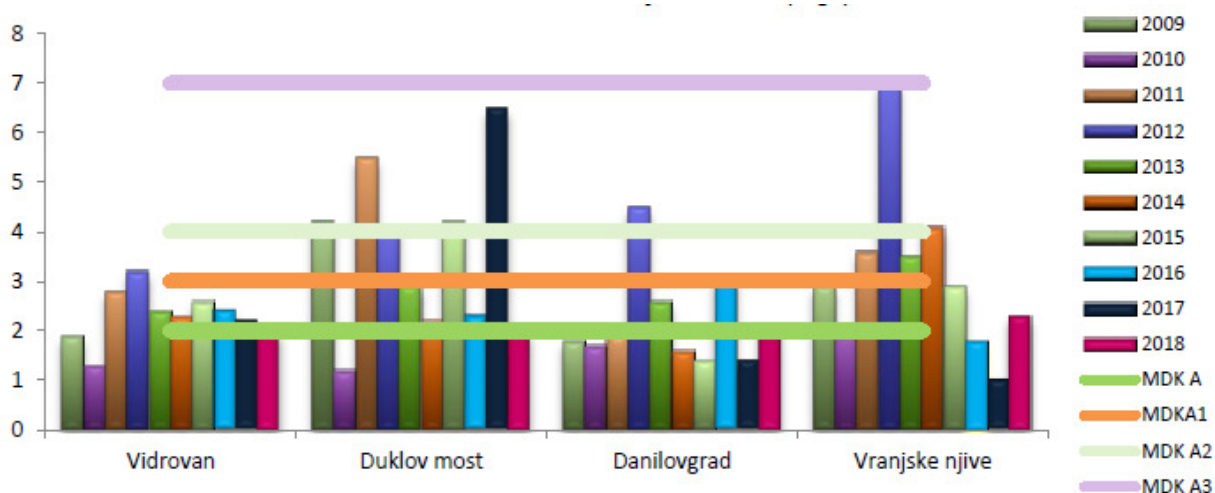
U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha („Službeni list CG“, br. 44/10 i 13/11), teritorija Crne Gore podijeljena je tri zone, koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Opština Danilovgrad pripada Zoni održavanja kvaliteta vazduha.

Kvalitet voda

BPK5 - biološka potrošnja kiseonika

Biološka potrošnja kiseonika (BPK5) je količina kiseonika koja potrebna da se izvrši biološka oksidacija prisutnih, biološki razgradljivih, sastojaka vode. Stepenn zagađenosti vode organskim jedinjenjima definisan je, pored ostalih, i ovim parametrom (BPK5) i osnovni je parametar za ocjenu zagađenosti površinskih voda organskim materijama.,,3

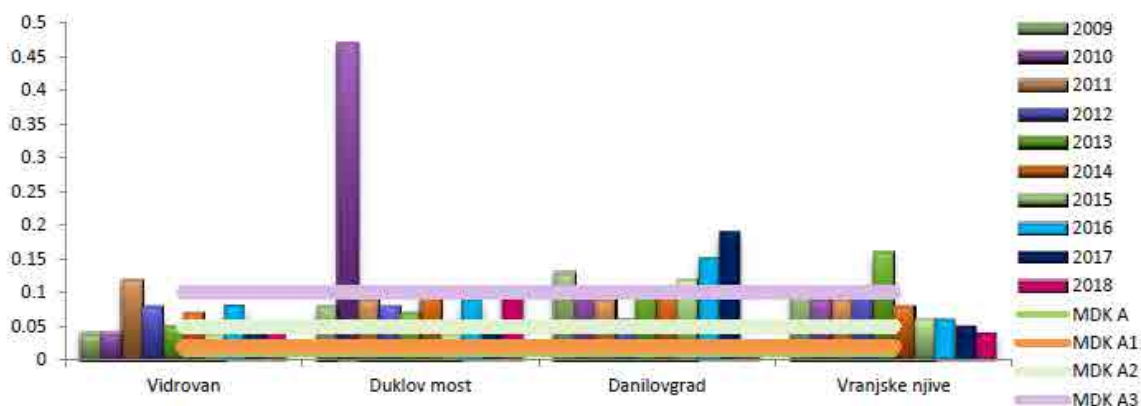

BPK5 u rijeci Zeti (mg/l)

Sadržaj fosfata

Najznačajniji izvori zagađenja ortofosfatima potiču iz komunalnih i industrijskih otpadnih voda i poljoprivrede. Fosfati mogu oštetiti vodenu okolinu i narušiti ekološku ravnotežu u vodama, te njihov povećan sadržaj može izazvati eutrofikaciju, što ima za posledicu ubrzano

razmnožavanje algi i viših biljaka i stvaranje nepoželjne promjene ravnoteže organizama prisutnih u vodi, kao i samog kvaliteta vode. Sadržaj ortofosfata prikazan je grafički.

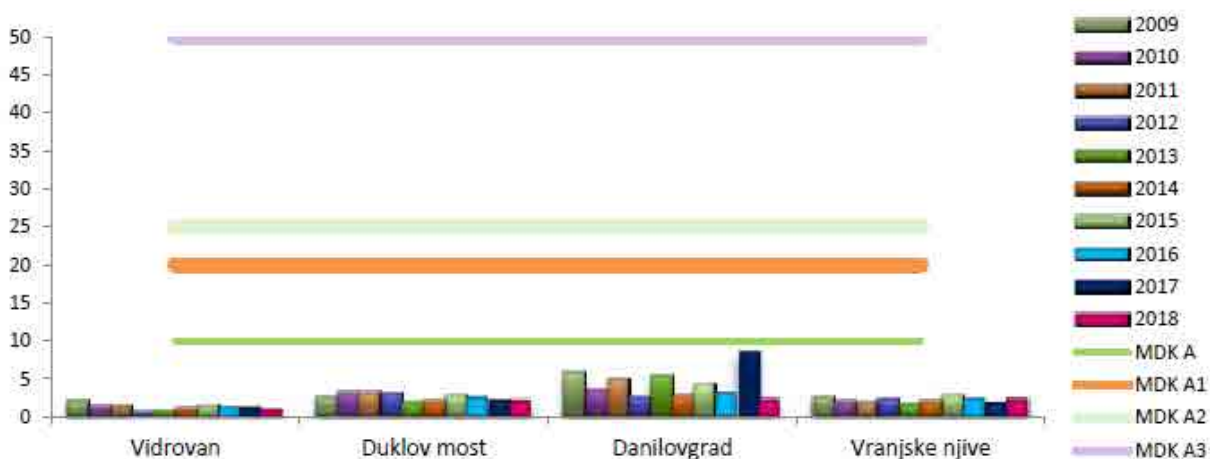
Sadržaj ortofosfata (fosfata) u rijeci Zeti (mg/l)

Sadržaj nitrata

Jedinjenja koja sadrže azot, u vodi se ponašaju kao nutrijenti i izazivaju nedostatak kiseonika, a time utiču i na izumiranje živog svijeta. Glavni izvori zagađenja azotnim jedinjenjima su komunalne i industrijske otpadne vode, septičke jame, upotreba azotnih vještačkih đubriva u poljoprivredi i životinjski otpad. Bakterije u vodi veoma brzo prevode nitrata u nitrite.

Uticaj nitrita na zdravlje ljudi je veoma negativan, jer reaguju direktno sa hemoglobinom u krvi, proizvodeći met-hemoglobin koji uništava sposobnost crvenih krvnih zrnaca da vezuju i prenose kiseonik.

Na osnovu rezultata ispitivanja kvaliteta površinskih voda može se zaključiti da su izmjerene vrijednosti za nitrata u granicama dozvoljenih koncentracija.

Sadržaj nitrata u rijeci Zeti (mg/l)

Zeta se uzorkuje na 4 mjerna mjesta i prema klasifikaciji njene vode treba da pripadaju A1SK1 klasi uzvodno od Brezovika (Vidrovan), a nizvodno od Brezovika do ušća u Moraču A2CK2 klasi (Duklov most, Danilovgrad i Vranjske njive).

Vode mjernog profila Vidrovan treba da pripadaju visokom zahtijevanom nivou, a kako ovaj dio Zete prolazi kroz naselje i izložen je antropogenom uticaju, dolazi do narušavanja ovog stanja, posebno pri malom vodostaju. Ove godine bilo je 73,3% klasa u svom zahtijevanom bonitetu, a 3,4% klasa bilo je VK. Odnos Ca/Mg i sadržaj deterdženata pripadali su A3 klasi, dok temperatura i sadržaji HPK, fosfata i fekalnih bakterija u A2 klasu.

Idući dalje, kvalitet vode Zete se mijenja. Na mjernom mjestu kod Duklovog mosta 83,2% klasa bilo je u svojoj klasi, a 10% VK, po odnosu Ca/Mg i po sadržaju nitrita, TOC-a i fosfata. Kvalitet vode ovog profila se znatno poboljšao, u odnosu na prethodne godine, i vidi se da su otpadne vode Nikšića usmjerene na postrojenja za prečišćavanje voda.

U donjem toku Zete, posle njenog poniranja i primanja voda hidrocentrala i drugih pritoka, kvalitet vode je dobar. Na profilu Danilovgrad, 83,2% klasa bilo je u svojoj klasi, a 10% van svoje klase, a na profilu Vranjske njive 86,6% u svojoj klasi i 10% bilo je van svoje klase. Značajno je napomenuti da na potezu Duklov most - Vranjske njive sadržaj koli i fekalnih bakterija, u odnosu na klase vode za piće i klase za kupanje, bili su u propisanoj klasi – A2K2.

Kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike

Snažne tektonske aktivnosti koje odlikuju prostor opštine Danilovgrad prouzrokovale su složenu geološku građu terena. Na teritoriji opštine Danilovgrad stijene možemo svrstati u tri grupe.

Vezane stijene su predstavljene mezozojskim karbonatima i oni izgrađuju najveći dio opštine. Zastupljeni su u brdsko-planinskim predjelima i to na području Prekornice, Lisca, jugozapadnom dijelu Veljeg i Malog Garča, na području Taraša, a takodje su zastupljene po dolinskim stranama i manjim glavicama gdje dolaze u kontakt sa paleogenim flišom. Mezozojski karbonati su predstavljeni sivo-bjeličastim, sivim i sivo-žučkastim krečnjacima, dolomitičnim krečnjacima i dolomitima trijasko, jurske i kredne starosti. U ovu grupu stijena svrstavamo i paleogene stijene predstavljene sivim, plavkastim i crvenim laporcima, glinicama i pješčarima koji na pojedinim područjima prelaze u breču i konglomerat.

Paleogenih sedimenata imamo zastupljenih i po obodu rijeke Zete kao i na dolinskim stranama na području Zagorka, Frutka, Tvorila, Pješivaca, Bara Šumanovića, Vinića, Brijestova, Slatine, Donjih Martinića itd.

Poluvezane stijene predstavljene su glinama i glinovito-pjeskovitim sedimentima. Najveću zastupljenost imaju u dolini rijeke Zete i njenih pritoka. Zajedno sa kvartarnim sedimentima grade slojeve debljine preko 10 m.

Nevezane stijene su stijene kvartarne starosti i kao takve predstavljene su pjeskovima različitih frakcija koji se na pojedinim područjima miješaju sa glinama. Najveću zastupljenost imaju u ravničarskom području.

Buka

Ne postoje raspoloživi podaci o nivou buke na predmetnoj lokaciji, ili u njenom bližem okruženju.

Na osnovu člana 33 Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 28/11, 28/12 i 01/14) i člana 35 Statuta opštine Danilovgrad ("Sl. list RCG-opštinski propisi", br. 30/04 i "Sl. list CG-opštinski propisi", br.19/08 i 12/11), Skupština opštine Danilovgrad na sjednici održanoj 11. i 12. aprila 2016. godine, donijela je Odluku o utvrđivanju akustičnih zona na teritoriji opštine Danilovgrad.

Predmetna lokacija se nalazi u industrijskoj zoni.

U akustičnim zonama je zabranjeno prouzrokovati buku iznad propisanih graničnih vrijednosti za navedenu akustičnu zonu. U područjima razgraničenja akustičkih zona, nivo buke u svakoj akustičkoj zoni ne smije prelaziti najnižu graničnu vrijednost propisanu za zonu sa kojom se graniči.

5.0. PRIKAZ ALTERNATIVNIH RJEŠENJA

5.1. Lokacija

Alternativnih lokacija projektu nije bilo, obzirom da je investitor „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, vlasnik katastarske parcele broj 2019 KO Martinići, ukupne površine 101 672,00 m² i da farma funkcionise duži niz godina.

5.2. Uticaji na segmente životne sredine i zdravlje ljudi

Funkcionisanjem projekta negativni uticaji na segmente životne sredine svedeni su na najmanju moguću mjeru. Djelatnost se obavlja u skladu sa zakonskim propisima te ne postoji rizik za ljudsko zdravlje.

5.3. Proizvodni proces ili tehnologija

Tehnološki proces proizvodnje je definisan tehnološkim projektom, opisanim u poglavlju 3.0.

5.4. Metod rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta

Za tehnološki proces proizvodnje, odabrana je oprema koja zadovoljava važeće standarde. Metode rada u toku funkcionisanja projekta su opredjeljenje namjenom objekta u pogledu sadržaja. Alternative u funkcionisanju nijesu predviđene.

Sa veterinarsko-sanitarnog stanovišta veoma je važno da se ispoštuju sve zakonske regulative prilikom izvođenja tehnoloških procesa proizvodnje. Jedino na taj način negativna uticaj na kvalitet životne sredine neće biti ispoljen.

5.5. Planovi lokacija i nacrti projekta

Predmetna lokacija se nalazi u zoni koja je planskim dokumentom predviđena za ovu svrhu.

5.6. Vrsta i izbor materijala za izvođenje projekta

Objekti na poljoprivrednom gazdinstvu su izgrađeni.

5.7. Vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta

Objekti na poljoprivrednom gazdinstvu su izgrađeni.

5.8. Datum početka i završetka izvođenja

Objekti na poljoprivrednom gazdinstvu su izgrađeni.

5.9. Veličina lokacije ili objekta

Ukupna površina zemljišta iznosi 101 672,00 m²

Na poljoprivrednom gazdinstvu, nalazi se sledeći objekti :

- objekat 1 (površine 1240, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja
- objekat 2 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;

- objekat 3 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 4 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 5 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 6 (površine 1238, 00 m²) - farma za odgoj koka nosilja;
- objekat 7 (površine 564, 00 m²) - agregat;
- objekat 8 (površine 564, 00 m²) - objekat za smještaj agregata;
- objekat 9 (površine 276, 00 m²) - objekat za smještaj agregata;
- objekat 10 (površine 98, 00 m²) - upravna zgrada;
- objekat 11 (površine 216, 00 m²) - upravna zgrada;
- objekat 12 (površine 444, 00 m²) - sortirka;
- objekat 13 (površine 553, 00 m²) - hangar za stajnjak;
- dva silosa za smještaj hrane kapaciteta po 12 000 kg;
- četiri silosa za smještaj hrane kapaciteta po 15 000 kg;

5.10. Obim proizvodnje

Na poljoprivrednom gazdinstvu nosioca projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, nalazi se:

- farma za odgoj koka nosilja, maksimalnog kapaciteta 110 000 komada piladi u turnusu i
- farma za proizvodnju konzumnih jaja, maksimalnog kapaciteta 250 000 komada koka nosilja

Očekivana proizvodnja jaja je 90% od ukupnog broja koka nosilja na dnevnom nivou (pošto je u pitanju kvalitetna ishrana).

5.11. Kontrola zagađenja

U alternativama za sprječavanje zagađenja nema alternativa, jer je jasno definisan tretman otpadnih voda kao i način upravljanja stajnjakom i način upravljanja drugim vrstama otpada.

5.12. Uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno korišćenje i konačno odlaganje

Shodno Zakonu o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 64/11 i 39/16), upravljanje otpadom mora se vršiti na način da se:

- najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpadnog materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstava i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstava, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje;

5.13. Uređenje pristupa projektu i saobraćajnim uslovima

Alternativnih rješenja ne može biti. Do lokacije se dolazi lokalnim putem Danilovgrad – Spuž – Podgorica preko Martinića. Od ove saobraćajnice do lokacije vodi pristupni put dužine oko 450m.

5.14. Odgovornost i procedura za upravljanje životnom sredinom

Investitor je odgovoran za procedure radi zaštite životne sredine.

5.15. Obuka

Svi koji učestvuju u procesu funkcionisanju projekta, moraju biti obučeni za bezbjedan rad.

5.16. Monitoring.

U cilju kvalitetnog sprovođenja mjera zaštite životne sredine potrebno je kontrolisati sledeće: Nosilac projekta je dužan obezbijediti mjerenje kvaliteta vazduha jednom godišnje u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list RCG“, br.39/13).

Izmjeriti vrijednosti kvaliteta vazduha na lokaciji farme za proizvodnju konzumnih jaja i odgoj koka nosilja, sledećih polutanata: SO₂, NO₂, CO, PM₁₀, O₃, H₂S i NH₃.

5.17. Planovi za vanredne prilike

U sklopu tehničke dokumentacije projekta po kojoj su se izvodili radovi izrađeni su odgovarajući planovi i elaborati.

U sklopu tehničke dokumentacije funkcionisanja projekta definisani su planovi za vanredne prilike (požar, zemljotres, ...).

6.0.OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

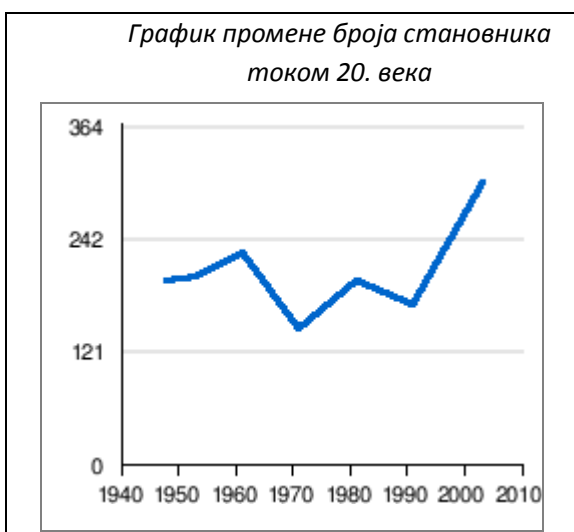
Opis segmenata životne sredine predstavlja osnovu za istraživanje problematike životne sredine na određenom prostoru. Problematika zaštite životne sredine predstavlja složeno pitanje a obuhvata sve aspekte razmatranja mogućeg uticaja predmetnog projekta na životnu sredinu. Na predmetnoj lokaciji nijesu vršena namjenska ispitivanja stanja elemenata životne sredine, pa stoga ne postoje podaci o kvalitetu životne sredine. Na samoj lokaciji ne postoje podaci o kvalitetu vazduha, vode i zemljišta, kao i nivoa buke.

6.1. Stanovništvo (naseljenost i koncentracija)

Martinići je selo u Crnoj Gori, u opštini Danilovgrad. Zvanično je podeljeno na dva zaseoka:

- Donji Martinići, 300 stanovnika i
- Gornji Martinići, 30 stanovnika..

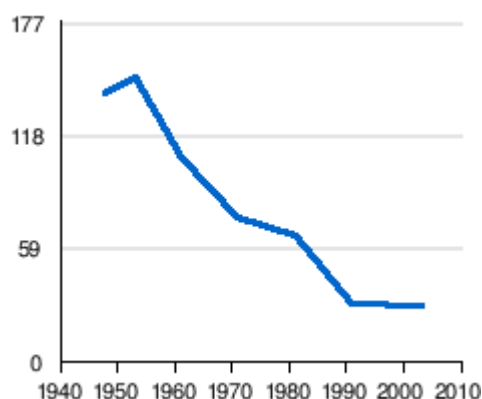
Donji Martinići, 77 m nadmorske visine

Demografija		
Godina	Stanovništvo	
1948	201	
1953	204	
1961	228	
1971	146	
1981	200	
1991	172	172
2003	308	304
2011	387	

Gornji Martinići, 286 m nadmorske visine

Demografija		
Godina	Stanovništvo	
1948	140	
1953	148	
1961	107	
1971	75	
1981	66	
1991	31	31
2003	30	30
2011	28	28

6.2. Zdravlje ljudi

Djelatnost se obavlja u skladu sa zakonskim propisima te ne postoji rizik za ljudsko zdravlje

6.3. Biodiverzitet (flora i fauna), podaci o rijetkim i zaštićenim vrstama

Na predmetnoj lokaciji nalazi se: 1500 čokota vinove loze, 4000 sadnica šimšira, 150 sadnica voćarskih kultura, 3000 sadnica razlišitog ukrasnog zelenila.

Na predmetnom poljoprivrednom gazdinstvu usjevi su rasprostranjeni na 7 hektara.

Flora

Široko područje plodne Bjelopavličke ravnice, te izdignuti ravni tereni i udoline iskorišteni su većim dijelom oraničkim kulturama, voćnjacima i vinogradima, dok su manjim dijelom ostale prirodne šume, livade i pašnjaci. Po okolnim brdskim terenima, na prelazu prema visočijim planinski predjelima dominira termofilna submediteranska zajednica *Quercus – Carpinetum orientalis* H-ic, uključujući facijese *Quercus macedonica-e*, te vegetaciju gariga – asocijacija *Paliuretum adriaticum* H-ic. U planinskim predjelima Prekornice i Maganika srijeću se mješovite šumske sastojine (sub)montane bukve i četinarara, uključujući sastojine sa munikom (*Pinus heldreichii*).

Izvod iz Vegetacijske karte SR Crne Gore, 1:1.000.000
(Autori Blečić & Lakusić, 1983)

Ako uzmemo u obzir podatak da su samo u Bjelopavličkoj ravnici, u okviru jedne od livadskih asocijacija (*Diantho-Erianthetum Hostii*), registrovane 774 biljne vrste, čemu se pridružuje značajan broj vrsta iz brdskog i planinskog dijela Opštine, može se zaključiti da na cijelom području Opštine Danilovgrad orijentaciono ima preko 2000 biljnih vrsta, među kojima sriječemo sve endemične vrste iz submediteranskog i južnog planinskog dijela Crne Gore. Posebno su značajne sledeće endemične biljne vrste: zanovijet (*Petteria ramenacea*), planinski javor (*Acer heldreichii*), munika subendemična vrsta (*Pinus heldreichii*), skadarski dub (*Quercus robur scutariensis*) *Moltkia petraea*

Među biljkama ovog područja, značajne su i medonosne biljke koje su prisutne tokom cijele godine, i to: za proljeće - lipa, pelim, bagrem i u jesen nekolike vrste vrijesa (vrste iz rodova *Satureja*, *Micromeria* dr), uključujući mogućnost migracije pčelara u planine u toku ljeta. Ljekovite, industrijske i jestive biljke i pečurke su brojne na ovom području i rasprostranjene su u visinskom rasponu od približno 50 do blizu 2000 mm.

Na samoj mikrolokaciji i na širem području postoje ugrožene biljne vrste, pa samim tim i vrijedne biljne zajednice (*Quercus macedonica*, *Quercus robur*, *Salvia officinalis*).

Fauna

Zbog nedostatka raspoloživih informacija o životinjskom svijetu ovog područja, teško je dati valjanu sliku o njegovoj brojnosti, raznolikosti i stanju.

Ipak, može se reći da je usled permanentnog zagađivanja voda Zete (uzvodno i nizvodno od Danilovgrada) došlo je do znatnih promjena, prvenstveno u strukturi ribljih populacija. Plemenite vrste riba zastupljene su u malom procentu a među njima je najznačajnija Zetska mekousna pastrmka (*Salmothymus obtusirostris zetensis*). Za ornitofaunu na području Opštine ne postoje raspoloživi i sistematizovani podaci, izuzev za lovne vrste među kojima dominiraju migratorne vrste / vrste u preletu (šljuka, poljska jarebica i jarebica kamenjarka).

Divljač na prostoru Danilovgradskog lovišta ugrožava niz negativnih faktora: prekomjerni odstrel i promjena prirodnih staništa, posebno šuma koje se zbog intenzivne sječe prorjeđuju i nestaju.

Na samoj mikrolokaciji i na širem području postoje ugrožene vrste (kao što su određene vrste vilinskih konjica, pojedine vrste vodozemaca i gmizavaca (šumska kornjača).

6.4. Zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta, kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike)

Vezane stijene su predstavljene mezozojskim karbonatima i oni izgrađuju najveći dio opštine. Zastupljeni su u brdsko-planinskim predjelima i to na području Prekornice, Lisca, jugozapadnom dijelu Veljeg i Malog Garča, na području Taraša, a također su zastupljene po dolinskim stranama i manjim glavicama gdje dolaze u kontakt sa paleogenim flišom. Mezozojski karbonati su predstavljeni sivo-bjeličastim, sivim i sivo-žučkastim krečnjacima, dolomitičnim krečnjacima i dolomitima trijaskе, jurske i kredne starosti. U ovu grupu stijena svrstavamo i paleogene stijene predstavljene sivim, plavkastim i crvenim laporcima, glinicama i pješčarima koji na pojedinim područjima prelaze u breču i konglomerat.

Paleogenih sedimenata imamo zastupljenih i po obodu rijeke Zete kao i na dolinskim stranama na području Zagorka, Frutka, Tvorila, Pješivaca, Bara Šumanovića, Vinića, Brijestova, Slatine, Donjih Martinića itd.

Poluvezane stijene predstavljene su glinama i glinovito-pjeskovitim sedimentima. Najveću zastupljenost imaju u dolini rijeke Zete i njenih pritoka. Zajedno sa kvartarnim sedimentima grade slojeve debljine preko 10m.

Nevezane stijene su stijene kvartarne starosti i kao takve predstavljene su pjeskovima različitih frakcija koji se na pojedinim područjima miješaju sa glinama. Najveću zastupljenost imaju u ravničarskom području.

Cilj ispitivanja zemljišta je dobijanje podataka o stepenu i karakteristikama zagađenja, kao i vrstama prisutnih polutanata. Pored toga, cilj je identifikovati osjetljiva i opterećena područja, posebno u zoni zaštite vodoizvorišta. Pored zona sanitarne zaštite, sistematski ispitivanje kvaliteta zemljišta vrši se i u okviru gradskih parkova i rekreativnih zona, u blizini industrijskih objekata i pored velikih saobraćajnica.

Programom ispitivanja prisustva štetnih materija u zemljištu Crne Gore u 2011.godini, obuhvaćeno je 10 crnogorskih opština. Uzorkovanje je izvršeno na 34 lokacije, dok je ispitivanje obavljeno na ukupno 58 uzoraka. Pored ustaljenih lokacija u okviru programa monitoringa zemljišta ove godine su uključene i lokacije Katun Latično na Goliji, dječija igrališta u opštinama Podgorica, Tivat i Nikšić i rudnik "Brskovo" u opštini Mojkovac. Iz ove konstatacije proizilazi činjenica da se u opštini Danilovgrad shodno Programu ispitivanja prisustva štetnih materija u zemljištu nije obavljeno ispitivanje.

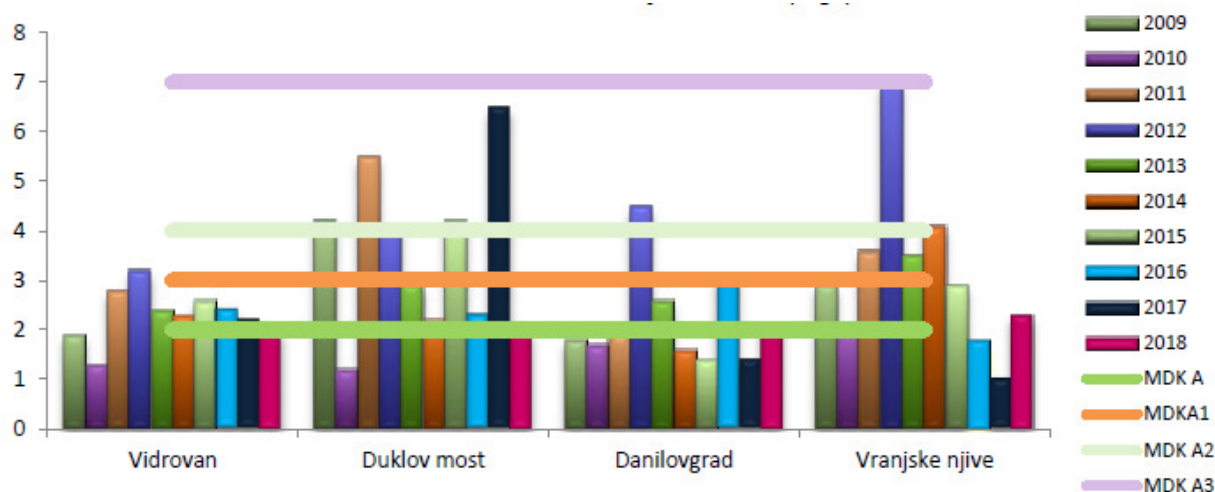
6.5. Tlo

Tlo predstavljaju paleogeni sedimenat, zastupljeni po obodu rijeke Zete kao i na dolinskim stranama na području Zagorka, Frutka, Tvorila, Pješivaca, Bara Šumanovića, Vinića, Brijestova, Slatine, Donjih Martinića itd.

6.6. Voda (hidromorfološke promjene, količina i kvalitet vodnih resursa sa posebnim osvrtom na ispuste otpadnih voda)

BPK5 - biološka potrošnja kiseonika

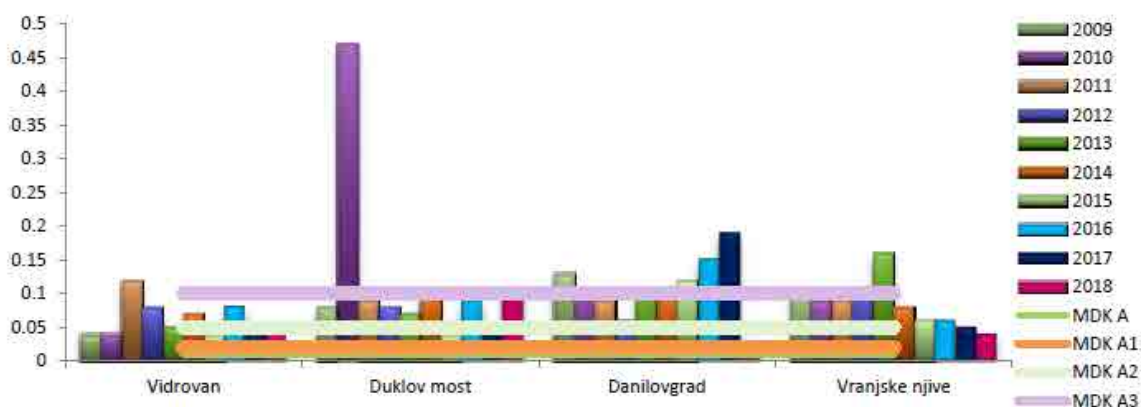
Biološka potrošnja kiseonika (BPK5) je količina kiseonika koja potrebna da se izvrši biološka oksidacija prisutnih, biološki razgradljivih, sastojaka vode. Stepenn zagađenosti vode organskim jedinjenjima definisan je, pored ostalih, i ovim parametrom (BPK5) i osnovni je parametar za ocjenu zagađenosti površinskih voda organskim materijama.,,3

BPK5 u rijeci Zeti (mg/l)

Sadržaj fosfata

Najznačajniji izvori zagađenja ortofosfatima potiču iz komunalnih i industrijskih otpadnih voda i poljoprivrede. Fosfati mogu oštetiti vodenu okolinu i narušiti ekološku ravnotežu u vodama, te njihov povećan sadržaj može izazvati eutrofikaciju, što ima za posledicu ubrzano razmnožavanje algi i viših biljaka i stvaranje nepoželjne promjene ravnoteže organizama prisutnih u vodi, kao i samog kvaliteta vode. Sadržaj ortofosfata prikazan je grafički.

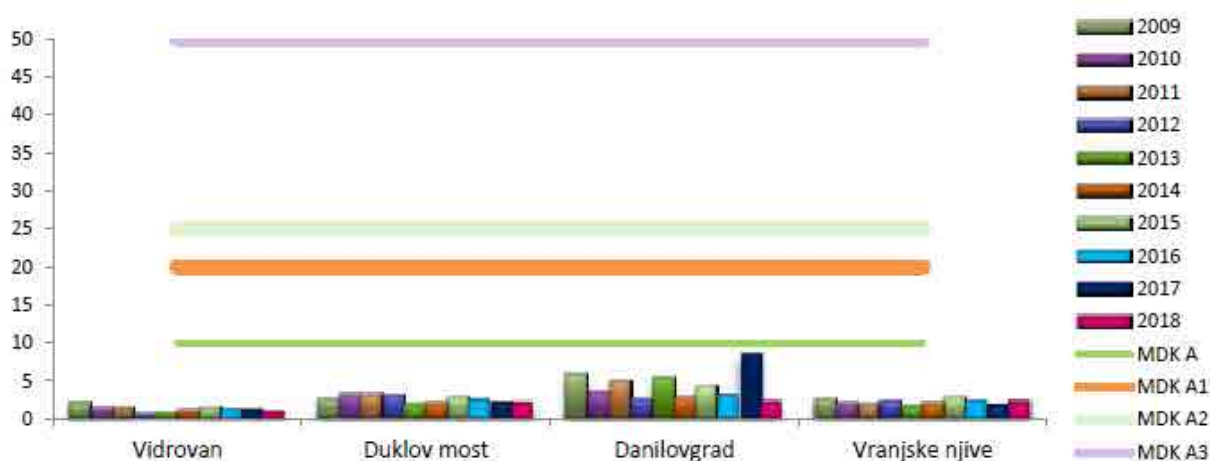
Sadržaj ortofosfata (fosfata) u rijeci Zeti (mg/l)

Sadržaj nitrata

Jedinjenja koja sadrže azot, u vodi se ponašaju kao nutrijenti i izazivaju nedostatak kiseonika, a time utiču i na izumiranje živog svijeta. Glavni izvori zagađenja azotnim jedinjenjima su komunalne i industrijske otpadne vode, septičke jame, upotreba azotnih vještačkih đubriva u poljoprivredi i životinjski otpad. Bakterije u vodi veoma brzo prevode nitrata u nitrite.

Uticaj nitrita na zdravlje ljudi je veoma negativan, jer reaguju direktno sa hemoglobinom u krvi, proizvodeći met-hemoglobin koji uništava sposobnost crvenih krvnih zrnaca da vezuju i prenose kiseonik.

Na osnovu rezultata ispitivanja kvaliteta površinskih voda može se zaključiti da su izmjerene vrijednosti za nitrata u granicama dozvoljenih koncentracija.

Sadržaj nitrata u rijeci Zeti (mg/l)

Zeta se uzorkuje na 4 mjerna mjesta i prema klasifikaciji njene vode treba da pripadaju A1SK1 klasi uzvodno od Brezovika (Vidrovan), a nizvodno od Brezovika do ušća u Moraču A2CK2 klasi (Duklov most, Danilovgrad i Vranjske njive).

Vode mjernog profila Vidrovan treba da pripadaju visokom zahtijevanom nivou, a kako ovaj dio Zete prolazi kroz naselje i izložen je antropogenom uticaju, dolazi do narušavanja ovog stanja, posebno pri malom vodostaju. Ove godine bilo je 73,3% klasa u svom zahtijevanom bonitetu, a 3,4% klasa bilo je VK. Odnos Ca/Mg i sadržaj deterdženata pripadali su A3 klasi, dok temperatura i sadržaji HPK, fosfata i fekalnih bakterija u A2 klasu.

Idući dalje, kvalitet vode Zete se mijenja. Na mjernom mjestu kod Duklovog mosta 83,2% klasa bilo je u svojoj klasi, a 10% VK, po odnosu Ca/Mg i po sadržaju nitrita, TOC-a i fosfata. Kvalitet vode ovog profila se znatno poboljšao, u odnosu na prethodne godine, i vidi se da su otpadne vode Nikšića usmjerene na postrojenja za prečišćavanje voda.

U donjem toku Zete, posle njenog poniranja i primanja voda hidrocentrala i drugih pritoka, kvalitet vode je dobar. Na profilu Danilovgrad, 83,2% klasa bilo je u svojoj klasi, a 10% van svoje klase, a na profilu Vranjske njive 86,6% u svojoj klasi i 10% bilo je van svoje klase. Značajno je napomenuti da na potezu Duklov most - Vranjske njive sadržaj koli i fekalnih

bakterija, u odnosu na klase vode za piće i klase za kupanje, bili su u propisanoj klasi – A2K2.

6.7. Vazduh (kvalitet vazduha)

U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha („Službeni list CG“, br. 44/10 i 13/11), teritorija Crne Gore podijeljena je tri zone, koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Opština Danilovgrad pripada Zoni održavanja kvaliteta vazduha.

Kvalitet vazduha opisan u poglavlju 4.0.

6.8. Klima (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticajima bitnim za adaptaciju)

Oplemenjivanjem okolnog prostora vegetacijom autohtonog porijekla i očuvanjem postojeće vegetacije, emisije gasova sa efektom staklene bašte, kada je predmetni projekat u pitanju biće svedene nanajmanju moguću mjeru.

Iz opisa projekta je jasno da se ne može govoriti o njegovom uticaju na meteorološke i klimatske karakteristike.

6.9. Materijalna dobra i postojeći objekti

Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

6.10. Kulturno nasleđe- nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

6.11. Predio i topografiju

Različiti tipovi reljefa, njihovo bogatstvo i prostorna zastupljenost doprinose ljepoti i jedinstvenosti prirodnih i pejzažnih vrijednosti prostora danilovgradske opštine.

Na području danilovgradske opštine prisutni su prirodni predjeli, prirodno-antropogeni i antropogeni predjeli. Najveći dio pripada prirodnim predjelima kao području i akvatoriji gdje nije značajan uticaj čovjeka u mijenjaju ekosistema i gdje se odvija tradicionalna ekstenzivna poljoprivreda.

Pregled osnovnih karakteristika čine pejzažne i ambijentalne vrijednosti kao jedinstvo prirodnih i izgrađenih prostora: šume koje zauzimaju značajan dio opštinske teritorije, proplanci, livade, bogatstvo rijeka i potoka, životinjski svijet, različiti oblici reljefa, promjene vizura, bogatstvo biljnih zajednica na relativno malom prostoru, raštrkana sela, crkve, manastiri, stari mlinovi, putevi i staze, obradive površine, ..., koje doprinose kvalitetu predjela, pejzaža, njegovim vizuelnim i ekološkim karakteristikama.

6.12. Izgrađenost prostora lokacije i njenu okolinu

U blizini lokacije ne nalaze se poslovni i skladišni objekti.

U blizini se nalaze individualni stambeni objekti.

U okolini predmetnog projekta se nalaze sledeći infrastrukturni objekti: saobraćajnice, vodovodna mreža, elektromreža, nn mreža i sl.

7.0. .OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

7.1.Kvalitet vazduha

a) Uticaj farme na kvalitet vazduha ne odražava se na pojavi štetnih i opasnih materija u vazduhu u koncentracijama koje bi mogle ugroziti zdravlje čovjeka ili životinja, već najviše u eventualnoj pojavi neugodnih mirisa čiji intenzitet zavisi od procesa mikrobiološke razgradnje organske materije i vremenskih prilika.

Emisije toksičnih materija (amonijak, ugljen-dioksid i sumpor vodonik) se pojavljuju tokom ventilisanja objekata, mehaničkog čišćenja i iznošenja čvrstog otpada – stajnjaka iz objekta.

Širenje emisije neugodnih mirisa tokom mehaničkog čišćenja objekata kao i dezinfekcije na veći prostor je moguće ako se tokom radnih operacija čišćenja, objekti drže otvorenim i ako se navedeni postupci izvode tokom vjetrovitih dana. Identifikovane emisije su kratkotrajnog i povremenog karaktera, tako da njihov intenzitet nema štetan uticaj na životnu sredinu.

Polupana jaja se čuvaju u posebnom posudama na temperaturi od +4°C, do zbrinjavanja od strane individualnih proizvođača.

Uginule koke nosilje do momenta dolaska veterinarske inspekcije se odmah izoluju od ostalih koka mosilja, odlažu u limenu kantu sa hermetičkim zatvaranjem na posebno predviđenom prostoru.

Vlasnik životinjeje dužan da na propisan način prijavi uginuće životinje i preda trup uginule životinje ovlašćenoj organizaciji za obavljanje veterinarsko higijenske službe, u skladu sa Zakonom.

Emisije zagađujućih materija u vazduh iz transportnih kamiona koji odvoze proizvod (jaja, melanž, koke nosilje pri iseljavanju objekta) odnosno dovoze sirovine (hranu, koke nosilje pri useljavanju objekta) su moguće ako se koriste neadekvatna i neispravna prevozna sredstva i sredstva koja ne koriste gorivo sa niskim sadržajem sumpora, što ovdje nije slučaj .

b) Iz opisa projekta je jasno da se ne može govoriti o njegovom uticaju na meteorološke i klimatske karakteristike.

Oplemenjivanjem okolnog prostora vegetacijom autohtonog porijekla i očuvanjem postojeće vegetacije na lokaciji, emisije gasova sa efektom staklene bašte, kada je predmetni projekat u pitanju biće svedene na najmanju moguću mjeru.

c) Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha kada je funkcionisanje projekta u pitanju.

7.2. Kvalitet voda

a) Otpadne vode od pranja objekata izvedene su od PVC cijevi, Ø125 mm za temeljni razvod. Cijevi su položene u kanalima u sloju pijeska, u padu 1% prema vodonepropusnim osočnim jamama. Ugrađeno je šest podnih slivnika Ø125 mm. Na izlasku iz objekata izvedene su betonske šahte 80/80 cm od kojih su spoljašnjim cjevovodima od PVC cijevi Ø 160 mm izvedeni priključci na vodonepropusne osočne jame $V=12 \text{ m}^3$, kojih ima šest, ispred svakog objekta se nalazi po jedna vodonepropusna osočna jama.

Pranje objekata se vrši samo nakon zamjene jata, novim jatom.

Pražnjenje vodonepropusnih osočnih jama vrši se cistjernom investitora.

Obavezno je korišćenje tečnog đubriva-osoke u skladu sa zakonskom regulativom i dobrom poljoprivrednom praksom, kako korisnika đubriva, tako i proizvođača (distributera đubriva), kako je objašnjeno u poglavlju 8.0. OPIS MJERA ZA SPRJEČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA..

Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu.

Pražnjenje vodonepropusne septičke jame vrši nadležno preduzeće.

Atmosferske vode sa krova objekta razlivaju se po terenu, kao i atmosferske vode sa betonskih površina oko objekata.

b) Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda kada je funkcionisanje projekta u pitanju.

7.3. Zemljište

a) Izgradnjom objekata izvršen je uticaj na lokalnu topografiju. Funkcionisanje projekta nema negativan uticaj na fizički uticaj zemljišta.

b) Eksploatacijom projekta neće se izvršiti depozicija hemijskih i drugih materija koje bi mogle uticati na zagađivanje zemljišta.

Kod uzgoja živine nastaje izvjesna količina čvrstog otpada i osoke koja potiče od izmeta.

Tečni otpad, nastao pražnjenjem vodonepropusnih osočnih jama, cistjernom investitora se rasipa na sopstveno poljoprivredno zemljište.

Nastali stajnjak se izvozi iz objekata zatvorenim kamionskim prikolicama u hangar za odlaganje stajnjaka ili se rasipa na poljoprivredne površine na našin opisan u poglavlju 8.0.

Utjecaji na kvalitet zemljišta su mogući usled:

- Rasipanja stajnjaka prilikom transporta;
- Neadekvatnog tretmana otpadnih voda od pranja objekata;
- Neadekvatnog tretmana sanitarno-fekalnih voda i neodržavanja vodonepropusne septičke jame;
- Neadekvatnog tretmana uginulih koka i njihovog eventualnog zakopavanja ili bacanja po okolnom zemljištu.

c) Predmetni projekat za potrebe funkcionisanja koristiće kompletnu površinu zemljišta na lokaciji, ali to neće imati posljedice.

d) Obzirom da predmetna lokacija predstavlja poljoprivredno zemljište, ne postoji negativan uticaj na količinu i kvalitet poljoprivrednog zemljišta u toku funkcionisanja projekta.

e) Na lokaciji nema mineralnih bogatstava, pa nema ni uticaja projekta na njih.

f) Usled neadekvatnog sakupljanja komunalnog otpada, tokom funkcionisanja projekta, može doći do incidentne situacije, koja se ogleda u nagomilavanju ovog otpada na lokaciji.

Ovo treba spriječiti redovnim odvoženjem otpada.

Komunalni otpad će se kontrolisano sakupljati u kontejnerima i redovno odvoziti od strane D.O.O. „KOMUNALNO“ DANILOVGRAD na predviđenu deponiju.

7.4. Lokalno stanovništvo

a) Realizacijom projekta došlo je do pozitivnog uticaja na lokalno stanovništvo obzirom da su otvorena nova radna mjesta.

U toku funkcionisanja projekta nije došlo do promjene u broju i strukturi stanovništva u ovoj zoni. Promjena se ogleda u povećanju broja ljudi na lokaciji, prvenstveno za broj zaposlenih. Funkcionisanje projekta neće imati uticaja na stalne migracije stanovništva.

b) Vizuelni efekat je povoljan.

c) U toku funkcionisanja sa stanovišta buke neće doći do novih, većih uticaja na životnu sredinu.

Utjecaji vibracija ne mogu biti prisutni tokom normalnog odvijanja procesa.

Utjecaji jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja ne mogu biti prisutni tokom normalnog odvijanja procesa.

7.5. Ekosistem i geologija

a) Prevazilaženje negativnog uticaja na ekosistem, postići će se oplemenjivanjem predmetne lokacije vegetacijom autohtonog porijekla i očuvanjem i održavanjem postojeće vegetacije.

Na predmetnoj lokaciji nalazi se: 1500 čokota vinove loze, 4000 sadnica šimšira, 150 sadnica voćarskih kultura, 3000 sadnica razlišitog ukrasnog zelenila.

Na predmetnom poljoprivrednom gazdinstvu usjevi su rasprostranjeni na 7 hektara.

b) Prevazilaženje negativnog uticaja na geološke, paleontološke i geomorfološke karakteristike predmetne lokacije postići će se oplemenjivanjem predmetne lokacije vegetacijom autohtonog porijekla i očuvanjem i održavanjem postojeće vegetacije.

7.6. Namjena i korišćenje površina

a) Funkcionisanje projekta se u potpunosti uklapa u predmetnu lokaciju. Obzirom da predmetna lokacija predstavlja poljoprivredno zemljište, ne postoji negativan uticaj na količinu i kvalitet poljoprivrednog zemljišta u toku funkcionisanja projekta.

b) Obzirom da predmetna lokacija predstavlja poljoprivredno zemljište, ne postoji negativan uticaj na količinu i kvalitet poljoprivrednog zemljišta u toku funkcionisanja projekta.

7.7. Komunalna infrastruktura

a). Priključenje na lokalnu sabračajnicu je u skladu sa saobraćajnim uslovima koje propisao nadležni organ.

b) Za potrebe projekta u toku funkcionisanja koristi se voda u skladu sa vodnim uslovima.

c) Objekat je priključen na elektro mrežu u skladu sa uslovima koje je propisala nadležna elektrodistribucija, bez uticaja na životnu sredinu.

d) Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu.

Pražnjenje vodonepropusne septičke jame vrši nadležno preduzeće.

e) Prilikom funkcionisanja projekta stvara se komunalni otpad, isti se odlaže u kontejnere i dalje se odvozi od strane komunalnog preduzeća na mjesto njegovog deponovanja.

7.8 Zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihova okolina, karakteristike pejzaža i sl.

Realizacija projekta nema uticaja na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu.

Prilikom funkcionisanja projekta došlo je do vidnog uticaja na karakteristike pejzaža zone u kojoj se nalazi lokacija predmetnog projekta.

8.0. OPIS MJERA ZA SPRJEČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA

Mjere zaštite od mogućeg negativnog uticaja POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA NA KOME FUNKCIONIŠE FARMA ZA PROIZVODNJU KONZUMNIH JAJA I ODGOJ KOKA NOSILJA, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ 2019 KO MARTINIĆI, OPŠTINA DANILOVGRAD“ NOSIOCA PROJEKTA „ AGRO MONT “ D.O.O. NIKŠIĆ, predstavljaju najznačajniji dio elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu jer omogućavaju nadležnom inspekcijskom organu kontrolu nad realizacijom projekta i eventualnu intervenciju u slučaju nepridržavanja definisanih zakonskih obaveza i mjera zaštite životne sredine od strane Nosioca projekta.

Na osnovu uvida u postojeću projektnu dokumentaciju i obilaska predmetne lokacije, može se konstatovati da će planirani projekat ostvarivati određeni nivo uticaja na okruženje, pa je u cilju zaštite životne sredine potrebno preduzeti sve neophodne mjere kako bi se spriječili, smanjili ili eliminisali negativni uticaji na životnu sredinu.

Analizirajući moguće štetne uticaje planiranog objekta na životnu sredinu, mogu se prepoznati određene mjere i postupci kojima će se obezbjediti potrebni ekološki uslovi, koji omogućavaju da se uticaj predmetnog projekta svede u granice prihvatljivosti. Ako se karakteristike prirodne sredine i postojeće stanje životne sredine počnu razmatrati istovremeno sa tehničko-tehnološkim karakteristikama planiranih aktivnosti, a to je ovde bio slučaj, preventivnim mjerama zaštite može se postići da se degradacija životne sredine smanji i spriječi mogući štetni uticaji na životnu sredinu.

Imajući ovo u vidu, izdvojene su mjere zaštite koje su predviđene tehničkom dokumentacijom, kao i mjere zaštite koje je neophodno dodatno sprovesti u cilju smanjenja mogućeg negativnog uticaja usled funkcionisanja projekta, na najmanju moguću mjeru.

8.1. Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovi za njihovo sprovođenje

Opšte mjere zaštite uključuju u sebe sve aktivnosti propisane planovima višeg reda koji su u skladu sa opštom globalnom strategijom na očuvanju i unapređenju životne sredine a koje su definisane zakonskim propisima čiji je spisak dat u Literaturi predmetnog Elaborata. U ove mjere zaštite ubrajamo sledeće:

- sve aktivnosti koje su određene kroz lokalne planove najvišeg reda, treba ispoštovati i nove aktivnosti usaglasiti sa datom planerskom dokumentacijom višeg stepena,
- ispoštovati sve regulative koje su vezane za granične vrednosti intenziteta određenih faktora kao što su buka, zagađenje vazduha, zagađenje voda i dr. mjere zaštite treba da određene izdvojene uticaje dovedu na nivo dozvoljenog intenziteta u okviru konkretnog investicionog poduhvata,
- uredno pratiti stanje životne sredine organizovanjem službi za konkretno mjerenje podataka na terenu,
- uraditi planove održavanja planiranih elemenata vezanih za zaštitu životne sredine;

8.2 Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa (akcidenta)

MJERE ZA SLUČAJ DA DOĐE DO POŽARA

Imajući u vidu aktivnosti koje se odvijaju na predmetnoj lokaciji nije potrebno preduzimati bilo kakve mjere za slučaj udesa osim za slučaj da dođe do požara.

1. Nosilac projekta je dužan da vatrogasnu opremu održava u ispravnom stanju i da zaposlene upozna sa njihovim korišćenjem.

2. U slučaju akcidentnih situacija obaveza je Nosioca projekta da izvrši sanaciju i remedijaciju terena i dovede ga u prvobitno stanje.

Požar kao elementarna pojava dešava se slučajno, praktično može da nastane u bilo kojem dijelu predmetnog objekta, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predvidjeti. Kao primarnu preventivnu mjeru neophodno je primijeniti racionalna projektantska rješenja, koja obezbjeđuju veći stepen sigurnosti ljudi i materijalnih dobara. Osnovni koncept svakog projektanta sadrži stav, da je u toku požara iz objekta najbitnije izvršiti blagovremenu i sigurnu evakuaciju ugroženih osoba, a sam objekat tretirati u drugom planu, imajući u vidu da se on može obnoviti.

Sa stanovišta zaštite od požara, u razmatranje se prije svega uzimaju sljedeće činjenice:

- sprječavanje nastanka požara – primjenom „aktivnih“ ili „primarnih“ mjera,
- gašenje požara u ranoj-početnoj fazi,
- predvidjeti bezbjednu evakuaciju ugroženih osoba i vrijedne opreme,
- gašenje i lokalizacija požara i
- očuvanje integriteta i stabilnosti objekta.

Sprječavanje nastanka požara u objektu najefikasnije se vrši primjenom negorivih materijala u elementima njegove konstrukcije gdje je god to moguće. U tom smislu treba izvršiti zamjenu materijala koji je lakše zapaljiv ili ima veću toplotnu moć, sa materijalom koji ima manju temperaturu paljenja i manju toplotnu moć. U aktivnu mjeru takođe spada i smanjenje ukupne količine masenog požarnog opterećenja u objektu, čime se smanjuje temperatura termičkih procesa, žarište požara, temperatura plamena i iskri itd, a takođe treba voditi računa da izvor toplote ne bude u blizini gorivih predmeta.

Gašenje pilot (malog – početnog) plamena koji je nastao nakon gubitka kontrole nad vatrom je moguće priručnim sredstvima, nekada čak i gašenjem običnom cipelom po žarištu požara. Za kontrolu požara dok je u početnoj fazi i njegovu ranu likvidaciju najbolje je rješenje koristeći mobilne aparate za gašenje koji mogu koristiti sva lica (čak i djeca, stari i iznemogli) itd.

Ukoliko se požar nije uspio ugaziti jednim „S“ ili „CO₂“ aparatom, već se otrgao kontroli potrebno je sprovesti veću intervenciju – gašenje treba da pristupi veći broj lica sa više opreme (aparata za početno gašenje i unutrašnjom hidrantskom mrežom). Nakon toga se može početi i sa evakuacijom, imajući u vidu da jedan broj lica nije vičan stručnoj intervenciji, pa u mnogim slučajevima oni svojom panikom ometaju intervenciju. Da bi se obezbijedila efikasna evakuacija potrebno je obezbijediti integritet konstrukcije na putnim komunikacijama i ambijentne karakteristike ispod faktora opasnosti u vremenu evakuacije.

Gašenje požara treba da pruži izgled na uspjeh i kada je žarište veliko i nekoliko desetina m². U ovoj fazi koriste se stabilne instalacije za gašenje uz učešće pripadnika profesionalne vatrogasne jedinice. Postupak gašenja sprovodi se po sljedećim fazama:

I – faza;

Podrazumijeva isključenje električne energije i pristup gašenju požara ručnim aparatima ili vodom iz hidrantske mreže, ako materija koja gori to dozvoljava.

Za korišćenje aparata za početno gašenje požara tipa „S“ od 6 i 9 kg potrebno je obaviti radnje sljedećim redoslijedom:

- _ u što kraćem vremenskom periodu obezbijediti aparat do mjesta požara,
- _ izvući osigurač pokretne ručice na ventilu aparata,
- _ dlanom udariti pokretnu ručicu na ventilu aparata,
- _ sačekati 5 sekundi, i
- _ okrenuti mlaznicu prema požaru i pritisnuti pokretnu ručicu do kraja.

Vrijeme djelovanja je 18 sekundi, a domet mlaza iznosi 4 m.

Za korišćenje aparata za početno gašenje požara tipa „CO₂“ od 5 kg potrebno je obaviti radnje sljedećim redoslijedom:

- _ u što kraćem vremenskom periodu obezbijediti aparat na mjesto požara,
- _ otvoriti ventil do kraja, i
- _ okrenuti mlaznicu prema požaru.

Vrijeme djelovanja je 6 sekundi a domet mlaza iznosi 4 m.

- _ obavijestiti vatrogasnu jedinicu, i
- _ obavijestiti pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova, a po potrebi hitnu medicinsku službu.

II – faza;

Nastupa kada se primijenjenim postupcima i radnjama u prvim stepenom nije uspio ugasi požar. Dolaskom pripadnika vatrogasne jedinice oni preuzimaju ulogu rukovodjenja akcijom gašenja, sprovodeći neophodne poteze i radnje. Svi prisutni su podređeni komandi rukovodioca akcije gašenja, slijede njegova uputstva i ne smiju se preduzimati samovoljne akcije i radnje.

III – faza;

Ovaj stepen nastupa kod požara većeg intenziteta tj. kada prethodnim postupcima nije došlo do njegove likvidacije. Rukovodilac akcije gašenja putem radio-veze obavještava vatrogasnu jedinicu i svoje pretpostavljene, tražeći pojačanje u ljudstvu i tehnicima. Do dolaska pojačanja a po potrebi i drugih spasilačkih ekipa nastoji se ne dozvoliti da se požar dalje širi, koristeći raspoloživa protivpožarna sredstva i opremu. Po dolasku komandira ili njegovog zamjenika, rukovodilac akcije gašenja upoznaje svoje pretpostavljene o trenutnoj situaciji, a oni nakon toga preduzimaju komandu i rukovode akcijom gašenja. Svi izvršioци su tada pod njegovim komandom, samostalno ne preduzimaju akcije a oni su odgovoran za sve radnje do konačne likvidacije požara.

Uslove za zaštitu životne sredine treba ispuniti na tri nivoa: u fazi projektovanja, u fazi izgradnje i u fazi korišćenja.

U cilju zaštite životne sredine neophodno je pridržavati se važećih zakonskih propisa i normativa, a kojima su obuhvaćena sledeća područja: urboekologija, zaštita od požara, zaštita od buke, termotehnička zaštita objekta i zaštita od zagađenja zemljišta i vazduha.

Tehnologija građenja i upotreba potrebne mehanizacije, moraju biti prilagođene komunalnim odlukama koje štite uslove planiranih objekata, očuvanje sredine i sanitarno-higijenske mjere za očuvanje prostora.

8.3. Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman, dipsozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i drugo....)

MJERE ZAŠTITE TOKOM PROIZVODNOG CIKLUSA

- ✓ Ulazak u objekte mora biti nadgledan;
- ✓ Ulazak osobama koje nisu zaposlene maksimalno redukovati;
- ✓ O ulasku i izlasku ljudi i životinja u/iz kruga farme vlasnik je dužan voditi evidenciju;
- ✓ Zabranjeno je držanje više od jedne vrste životinja unutar istog objekta na farmi;
- ✓ Neposrednu okolinu objekata održavati čistom i urednom bez mogućnosti sakupljanja i zadržavanja nepoželjnih životinja (glodara, ptica, mačaka, pasa i slično);
- ✓ Redovno održavati dezbarijere na kolskom ulazu i na ulazu u objekat-živinarnik;
- ✓ Silose za hranu koristiti na način da se hrana ne rasipa i da tako ne mami ptice i glodare;
- ✓ Onečišćene vode od pranja objekata - živinarnika, moraju se ispuštati u vodonepropusne jame, koje se nalaze ispred svih šest objekata.
- ✓ Pojilice moraju biti smještene i održavane tako da je prolijevanje svedeno na najmanju moguću mjeru.
- ✓ Provjetravanje mora biti takvo da se spriječi pregrijavanje i ukoliko je potrebno, u kombinaciji sa sistemom za ventilaciju, da omogući odstranjivanje prekomjerne vlage.
- ✓ Sve koke nosilje i pilad u odgoju na farmi moraju biti kontrolisani najmanje dva puta dnevno, s obzirom na zaštitu zdravlja i dobrobiti životinja.
- ✓ Piladima u odgoju i kokama nosiljama koje su ozbiljno ozlijeđene ili pokazuju jasne znakove poremećaja zdravlja i patnje, kao što su teškoće pri hodu, nakupljanje tečnosti u trbušnoj šupljini ili drugi oblici deformacija, mora se osigurati odgovarajuća briga i hitno obavjestiti veterinarska služba.

- ✓ One djelove objekata, opreme ili alata, koji su bili u dodiru sa živinom, potrebno je temeljno očistiti i dezinfikovati svaki put nakon završnog iseljenja i prije uvođenja novog jata u objekat.
- ✓ Vlasnik mora voditi evidenciju za živinarnik o:
 - broju naseljenih koka nosilja i piladi u uzgoju;
 - korisnoj površini;
 - hibridu ili pasmini koka nosilja;
 - o broju uginulih koka nosilja zajedno sa navođenjem uzroka, ako su poznati, kao i broju koka nosilja i i piladi u uzgoju izlučenih uz navođenje uzroka, što je potrebno navesti pri svakoj kontroli;

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODNOSE NA KONTROLU VAZDUHA

1. Ventilacija objekta farme izvedena je tako da zadovolji uslove propisane tehnologijom odgoja koka nosilja, tj. da zadovolji potrebe kvaliteta i količine izmjenjenog vazduha, kao i uslov minimizacije širenja neprijatnih mirisa van objekata farme. Zadnja ventilatorska strana objekata je zaštićena mrežom radi sprječavanja širenja perja i drugih krupnijih lebdećih materija u okolinu.

2. Spriječiti povećanja koncentracije prašine u vazduhu prilikom manipulacije stočnom hranom i spriječiti njeno prosipanje.

3. Čišćenje proizvodnih objekata potrebno je vršiti redovno u cilju podizanja higijene na što veći nivo.

4. Transportni sistem za izđubranje održavati u ispravnom stanju i spriječiti nekontrolisano rasipanje stajnjaka. Obezbijediti nadzor nad pravilnom manipulacijom stajnjakom prilikom njegovog transporta sa lokacije farme odnosno prevoz vršiti namjenskim vozilima koja omogućavaju prekrivanje tereta, u cilju sprječavanja širenja neprijatnih mirisa.

5. Uginulu živinu zbrinjavati u dogovoru sa veterinarskom službom. Ukoliko se javi potreba privremenog zbrinjavanja leševa na lokaciji, to vršiti u namjenskim rashladnim spremnicima zatvorenog tipa da bi se spriječilo širenje neprijatnih mirisa, kao i eventualne zaraze. Strogo se zabranjuje rasipanje i skladištenje ove vrste otpada na otvorenom prostoru.

6. Pravilno sakupljati čvrsti komunalni otpad i ovlastiti ovlašćenu instituciju da vrši redovan odvoz istog, kako bi se spriječilo njegovo rasipanje i eventualni neugodni mirisi koji bi se širili u okolinu.

7. Održavati zelene površine na lokaciji.

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODOSE NA BUKU

1. Poštovati predviđeno radno vrijeme dovoza potrebnih pomoćnih materijala i sirovina.
2. Održavati tehnički ispravnom korišćenu mehanizaciju redovnim tehničkim pregledima.
3. Održavati tehnički ispravnom instalisanu opremu na farmi, naročito sistem ventilacije.
4. Zasaditi i redovno održavati visoko rastinje oko objekta farme koje, između ostalog, služi kao zvučna barijera.

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODOSE NA ODLAGANJE ĐUBRIVA

1. Stajsko đubrivo ne treba primjenjivati tokom perioda velikih kiša, kada postoji značajna opasnost od oticanja voda ili ispiranja, kao ni tokom toplih, suvih perioda kada stajsko đubrivo usled dugog stajanja na površini zemljišta može izgubiti mnogo azota u vidu gasnog amonijaka (miris).
2. Stajsko đubrivo ne treba koristiti u periodima od decembra do februara ili u julu i avgustu.
3. Čvrsto stajsko đubrivo od farme odvoziti zatvorenim kamionskim prikolicama da ne bi došlo do njegovog rasipanja;
4. Stajsko ili tečno đubrivo ne treba primjenjivati za jagodičasto voće ili povrće u roku od 30 dana prije berbe.
5. Tečni stajnjak- osoku ne treba primjenjivati raspodjelom po površini bez unošenja u tlo na svim poljoprivrednim površinama tokom čitave godine.
6. Stajsko ili tečno đubrivo ne treba koristiti na strmim terenima gdje postoji veliki rizik od oticanja vode (tj. tokom obilnih kiša kada se može vidjeti voda koja otiče nizbrdo po površini zemljišta).
7. Stajsko ili tečno đubrivo ne treba koristiti na vodom zasićenom, poplavljenom, zamrznutom ili snijegom pokrivenom zemljištu ili ukoliko se velika kiša prognozira u narednih 48 sati.
8. Stajsko ili tečno đubrivo ne smije se koristiti tamo gdje postoji vjerovatnoća da će zagaditi vode, tj.
 - na udaljenosti od najmanje 5 metara od svakog jarka, potoka, rijeke ili bare ili 10 metara ukoliko je zemljište vidno nagnuto u pravcu vodenog toka;
 - na udaljenosti od najmanje 50 metara od svakog bunara ili bušotine koja se koristi za dobijanje vode za ljudsku upotrebu ili korišćenje u pogonima za prerađivanje mlijeka.

9. Prilikom korišćenja stajskog đubriva ili osoke na neobraslom zemljištu ili strnjištu, treba:

- osoku odmah inkorporirati (u roku od 6 sati, ukoliko je to moguće);
- stajsko đubrivo inkorporirati što prije (u roku od 24 časa, ukoliko je to moguće).

Pri tome treba uzeti u obzir i susjedne posjede i ne koristiti tečno ili čvrsto stajsko đubrivo u blizini kuća ili kada vjetar nanosi miris u pravcu kuća.

10. Đubrivo ne treba raspršivati u uslovima jakog vjetra.

11. Preporučuje se vođenje evidencije o primjeni stajskog đubriva.

Sljedeće informacije trebaju biti zabilježene u evidenciji primjene stajskog đubriva:

- Količina sakupljenog stajnjaka
- Datum i količina svake primjene
- Mjesto primjene (lokacija i veličina polja)

Naročito se preporučuje da farme prave planove i vode evidenciju o korišćenju stajskog đubriva. Ovi planovi pomoći će da se vrijedne hranljive materije koriste efikasnije i smanji rizik za životnu sredinu. U budućnosti oni mogu postati obavezni u zonama osjetljivim na nitrate.

12. Skladišni kapaciteti za stajsko i tečno đubrivo moraju:

- posjedovati dovoljan kapacitet da izdrže najmanje šestomjesečnu proizvodnju stajskog đubriva, uključujući otpadne vode koje se skladište sa stajskim đubrivom.
- biti locirani daleko od kuća i kapaciteta za preradu ili čuvanje hrane (uključujući pogone za preradu mlijeka):
 - natrkivena skladišta za tečno đubrivo treba da budu udaljena najmanje 15 metara od kuća i kapaciteta za preradu hrane;
 - otvorena skladišta, uključujući gomile stajskog đubriva, treba da budu udaljena najmanje 30 metara od kuća i kapaciteta za preradu hrane;
 - na veoma malim gazdinstvima na kojima se ova udaljenost ne može postići, skladište stajskog đubriva treba da bude što više udaljeno od kuća ili bilo kojih površina koje se koriste za preradu i skladištenje hrane;
- obezbijediti da ne dođe do curenja ili oticanja u vodene tokove; to se može postići ili tako što se cijeli kapacitet za skladištenje projektuje tako da može u sebi sadržati tečnost ili na način da se tečni otpad drži u odvojenim nepropusnim kontejnerima. Pored toga, skladišni kapaciteti treba da budu udaljeni:
 - najmanje 50 metara od bilo kojeg bunara ili bušotine koja se koristi za dobijanje vode za ljudsku upotrebu ili korišćenje u pogonima za preradu mlijeka;
 - najmanje 10 metara od bilo kojeg vodenog toka i da ne budu locirani na zemljištu koje se naginje u pravcu vodenog toka.

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODOSE NA TRETMAN OTPADNIH VODA

1. Tehnološke otpadne vode – vode od pranja postojećeg objekta odvođe se vodonepropusne osočne jame $V=12 \text{ m}^3$. Tako da se na predmetnoj lokaciji nalazi šest vodonepropusnih osočnih jama zapremine po 12.00 m^3 , ispred svih šest objekata.

2. Pražnjenje vodonepropusnih osočnih jama vrši se i vršiće se cistjermom investitora.

3. Obavezno je korišćenje tečnog đubriva-osoke u skladu sa zakonskom regulativom i dobrom poljoprivrednom praksom, kako korisnika đubriva, tako i proizvođača (distributera đubriva).

Korišćenje tečnog đubriva-osoke detaljno je opisano u poglavlju o stajskom đubrivu.

4. Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu.

5. Pražnjenje vodonepropusne septičke jame će se vrši nadležno preduzeće.

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODOSE NA ČVRSTI OTPAD

1. Vlasnik otpada dužan je da upravlja otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore, br. 64/11 i 39/16), planovima i programima upravljanja otpadom i zahtjevima zaštite životne sredine.

2. Shodno Zakonu o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 64/11 i 39/16), upravljanje otpadom Izvođač radova mora vršiti na način da se: najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpadnog materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstava i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstava, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje. Takođe, najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i druge načine prerade, kao što je korišćenje za zamjenu drugih materijalau postupku zatrpavanja isključujući materijale iz prirode.

3. Vlasnik otpada dužan je da, u pravilu, izvrši obradu otpada, a ukoliko je obrada otpada nemoguća, ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, dužan je da otpad odloži u skladu sa planovima upravljanja otpadom i principima zaštite životne sredine.

4. Proizvođač otpada dužan je da izradi plan upravljanja otpadom, ako na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 tona neopasnog otpada, shodno obavezama Zakona o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore, br. 64/11 i 39/16).

5. Evakuacija komunalnog otpada: za evakuaciju komunalnog otpada neophodno je nabaviti metalne kontejnere (komercijalnog tipa) zapremine 1100 litara, koji će biti postavljen u unutrašnjosti predmetne lokacije a prema uslovima D.O.O., „KOMUNALNO“ DANILOVGRAD, isti će se prazniti.

6. Otpadni materijal koji nastaje mora se odlagati na mjesto privremenog odlaganja u radnim prostorijama, a zatim se otpad po vrsti odlaže na odgovarajuće mjesto.

7. Ne smije se vršiti nepravilno odlaganje otpadnog materijala na otvorenim površinama.

8. Investitor je u obavezi da vodi svakodnevnu evidenciju o mjestu nastanka, količinama i načinu tretmana otpadnog materijala koji se stvara u objektima i na lokaciji.

OPIS OSTALIH MJERA RADI USKLAĐIVANJA S OSNOVNIM OBAVEZAMA OPERATORA, POSEBNO MJERA NAKON ZATVARANJA POSTROJENJA

Jedna od osnovnih obaveza operatora je biozaštita koja obuhvata niz mjera koje se primjenjuju radi sprječavanja pojave bolesti na farmama te da bi se osigurao povoljan zdravstveni status koka nosilja. Te mjere mogu biti specifične i nespecifične.

Specifične mjere biozaštite čine:

- medikamentozna terapija,
- vitaminizacija,
- klinička i patoanatomska dijagnostika,
- sprovođenje i kontrola dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

Nespecifične mjere biozaštite:

- zatvorenost farme,
- dezbarijera na ulazu na farmu,
- ograničenost i kontrola kretanja ljudi i vozila,
- obavezno poštovanje redosleda kretanja po farmi,
- na farmama se ne smiju nalaziti druge vrste životinja,
- pojas bez rastinja uz objekat min 1 m (kontrola glodara),
- zelene površine i okolina farme moraju se održavati čistim i urednim,
- higijena ljudi i radnog prostora,
- edukacija radnika o provođenju mjera preventive i biozaštite.

Za sprovođenje i kontrolu specifičnih mjera biozaštite odgovorne su Veterinarska služba i služba dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, a za sprovođenje nespecifičnih mjera biozaštite **odgovorno lice je direktor firme**. U slučaju zatvaranja farme nakon sprovođenja propisanih mjera neće biti negativnog uticaja na okolinu.

8.4. Druge mjere koje mogu uticati na sprječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu

1. Manipulativne površine oko objekta se osvijetljavaju;

2. Parking za vozila se osvijetljava;

3. Projektovana gromobranska instalacija se sastoji od hvataljki, odvoda i uzemljivača. Proračunom se za objekat zahtjeva nivo zaštite I sa dodatnim mjerama;

4. Sagledavajući namjenu objekta, moguće uzroke izbijanja požara, brzinu razvoja požara i uslove koji vladaju u prostorijama, za automatsku detekciju pojave požara predviđa se primjena optičko-dimnih i termičkih detektora požara;

5. U objektu je predviđen sistem video nadzora kamerama.

6. U cilju uređenja lokacije potrebno je oplemeniti predmetnu lokaciju više vrstama autohtonog porijekla. Takođe neophodno je primjenjivati niz mjera da bi se vegetacija razvijala i dobro napredovala i razvila se.

U mjere spada:

1. redovno orezivanje drveća i šiblja,
2. okopavanje ukrasnog šiblja,
3. prihranjivanje sadnica putem mineralnog kompleksa NPK,
4. čišćenje i pljevljenje od korova,
5. zalivanje sadnica,
6. zamjena osušenih, oboljelih vrsta,
7. košenje travnjaka,
8. grabuljanje travnjaka,
9. podsejavanje travnjaka,
10. ravnanje travnjaka,
11. zalivanje travnjaka,
12. pothranjivanje travnjaka,
13. pljevljenje travnjaka,
14. zamjena cvijeća.

Mjere njege su potrebne tokom cijele godine, jer samo u tom slučaju zelenilo koje se podiže odgovoriće svrsi zbog koje se i zasniva.

9.0. PROGRAM PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE

U toku FUNKCIONISANJA FARME ZA PROIZVODNJU KONZUMNIH JAJA I ODGOJ KOKA NOSILJA, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ 2019 KO MARTINIĆI, OPŠTINA DANILOVGRAD“ NOSIOCA PROJEKTA „ AGRO MONT “ D.O.O. NIKŠIĆ, obavezan je program praćenja stanja životne sredine (monitoring) u skladu sa zakonskim propisima u Crnoj Gori.

9.1. Prikaz stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokacijama na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu

Farma za proizvodnju konzumnih jaja i odgoj koka nosilja, već duži niz godina funkcioniše.

9.2. Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu

Parametri u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list RCG“, br.39/13).

Izmjeriti vrijednosti kvaliteta vazduha na lokaciji farme za proizvodnju konzumnih jaja i odgoj koka nosilja, sledećih polutanata: SO₂, NO₂, CO, PM₁₀, O₃, H₂S i NH₃.

9.3. Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara

U cilju kvalitetnog sprovođenja mjera zaštite životne sredine potrebno je kontrolisati sledeće:

Nosilac projekta je dužan obezbijediti mjerenje kvaliteta vazduha jednom godišnje u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list RCG“, br.39/13).

9.4. Sve rezultate mjerenja, odmah nakon dobijanja rezultata, redovno dostavljati Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore i nadležnom organu lokalne samouprave..

9.5. O svim rezultatima mjerenja obavezno obavještavati javnost na transparentan način.

10.0. NETEHNičKI REZIME INFORMACIJA

Predmetna lokacija se nalazi na katastarskoj parceli 2019 KO Martinići, prema listu nepokretnosti 170 - prepis, izdatom od PJ Danilovgrad, broj: 120-956-7820/2019 od 18. 09. 2019. godine. Katastarska parcela broj 2019 KO Martinići je ukupne površine 101 672,00 m² i nalazi se u vlasništvu nosioca projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, u obimu prava svojine 1/1.

Predmetna lokacija se nalazi u naselju Martinići, Opština Danilovgrad. Do lokacije se dolazi lokalnim putem Danilovgrad – Spuž – Podgorica preko Martinića. Od ove saobraćajnice do lokacije vodi pristupni put dužine oko 450 m.

Predmetna lokacija je od centra Danilovgrada udaljena oko 6,5 km, od Spuža oko 5,4 km a od centra Podgorice oko 16,8 km.

Uz samu lokaciju, na udaljenosti od oko 80 m teče rijeka Zeta.

U okolini lokacije nalaze se poljoprivredna gazdinstva i porodične kuće.

Najbliže naseljena porodična kuća udaljena je od lokacije oko 80 m.

Predmetna lokacija se nalazi van zone vodoizvorišta i ista ne pripada zaštićenom području.

Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

Na poljoprivrednom gazdinstvu nosioca projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, nalazi se:

- farma za odgoj koka nosilja, maksimalnog kapaciteta 110 000 komada piladi u turnusu i
- farma za proizvodnju konzumnih jaja, maksimalnog kapaciteta 250 000 komada koka nosilja

Na poljoprivrednom gazdinstvu, nalazi se sledeći objekti :

- objekat 1 (površine 1240, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja
- objekat 2 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 3 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 4 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 5 (površine 1238, 00 m²) - farma za proizvodnju konzumnih jaja;
- objekat 6 (površine 1238, 00 m²) - farma za odgoj koka nosilja;
- objekat 7 (površine 564, 00 m²) - agregat;
- objekat 8 (površine 564, 00 m²) - objekat za smještaj agregata;
- objekat 9 (površine 276, 00 m²) - objekat za smještaj agregata;
- objekat 10 (površine 98, 00 m²) - upravna zgrada;
- objekat 11 (površine 216, 00 m²) - upravna zgrada;
- objekat 12 (površine 444, 00 m²) - sortirka;
- objekat 13 (površine 553, 00 m²) - hangar za stajnjak;
- dva silosa za smještaj hrane kapaciteta po 12 000 kg;
- četiri silosa za smještaj hrane kapaciteta po 15 000 kg;

Trenutno na poljoprivrednom gazdinstvu nosioca projekta „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, nalazi se: 100 000 piladi za odgoj koka nosilja i 150 000 koka nosilja.

Otpadne vode od pranja objekata izvedene su od PVC cijevi, Ø125 mm za temeljni razvod. Cijevi su položene u kanalima u sloju pijeska, u padu 1% prema vodonepropusnim osočnim jamama. Ugrađeno je šest podnih slivnika Ø125 mm. Na izlasku iz objekata izvedene su betonske šahte 80/80 cm od kojih su spoljašnjim cjevovodima od PVC cijevi Ø 160 mm izvedeni priključci na vodonepropusne osočne jame V=12 m³, kojih ima šest, ispred svakog objekta se nalazi po jedna vodonepropusna osočna jama.

Pranje objekata se vrši samo nakon zamjene jata, novim jatom.

Pražnjenje vodonepropusnih osočnih jama vrši se cistjermom investitora.

Obavezno je korišćenje tečnog đubriva-osoke u skladu sa zakonskom regulativom i dobrom poljoprivrednom praksom, kako korisnika đubriva, tako i proizvođača (distributera đubriva), kako je objašnjeno u poglavlju o stajskom đubrivu.

3. Sanitarno-fekalne vode

Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu. V=12 m³

Pražnjenje vodonepropusne septičke jame će se vrši nadležno preduzeće.

Buka

Glavni izvori buke na lokaciji potiču od rada ventilatora, transportnih sredstava (isporuka jaja, izđubavanje, nabavka sirovina hrane i ambalaže...), rad agregata kao rezervnog izvora el.energije prilikom nestanka električne energije. Agregati su postavljeni u zatvorenom prostoru od čvrstog materijala. Njegov rad vrlo malo utiče na povećanje ukupnog nivoa spoljašnje buke.

U svakom slučaju rad agregata nije tako čest. Na objektima za smještaj koka nosilja se nalaze ventilatorski otvori sa motorima sa elisama. Ventilatori rade ravnomjerno i ujednačeno te ne utiču značajno na povećanje ukupnog nivoa buke.

Stajnjak

Organska gnojiva se moraju primjenjivati u skladu sa načelima dobre poljoprivredne prakse, osobinama staništa, stepenu zasićenosti poljoprivrednog zemljišta hranjivima, potrebama pojedinih kultura za hranjivima i planiranim prinosima i drugim važećim propisima koji se na njih odnose. Korišćenje nastalog kokošijeg gnoja na nepropisan način može uticati na prekomjerno zagađenje tla, a posredno i podzemnih voda nitratima odnosno azotom. Naime, nitrati su dobro topivi u vodi te prevelike količine nitrata dodanih u zemljište ne mogu iskoristiti poljoprivredne kulture nego se oni ispiru iz zemljišta i na taj način mogu uzrokovati zagađenje zemljišta i podzemnih voda.

Negativan uticaj se očekuje u prisustvu hemijskih spojeva u gnoju nastalih metabolizmom. Dodatni negativni uticaj ogleđa se u slučaju da se to gnojivo više od 5 godina odlaže na iste poljoprivredne površine, a obzirom da svako zemljište ima određeni kapacitet prihvata tog gnojiva. Kako je gnoj potencionalni nosilac i rezervoar uzročnika raznih oboljenja, ima veliki značaj sa epizootiološkog i epidemiološkog stajališta. Stajski gnoj, obrađeni stajski gnoj i prerađevine od stajskog gnoja moraju ispunjavati sljedeće uslove: mora biti iz područja u kojima nijesu na snazi ograničenja zbog prisutnosti newcastleske bolesti ili ptičji grip, toplotno neobrađeni gnoj od jata peradi koja su vakcinisana protiv newcastleske bolesti ne smije se slati u područje koje je dobilo status „područja gdje se ne vrši vakcinacija protiv newcastleske bolesti“ te se s njime treba postupati u skladu s posebnim propisom, i toplotno neobrađeni kokošji gnoj mora pratiti veterinarska dokumentacija.

Slijedeći praksu ostalih proizvođača, pileći gnoj će se odvoziti direktno na oranice i koristiti kao gnojivo, te zaoravati uz pridržavanje propisa. Pri tome potrebno je pridržavati se domaćih propisa i propisa EU odnosno Evropske direktive EC 91/676/ECC – takozvana „Nitratna direktiva“, kako ne bi došlo do prekomjernog opterećenja tla. Evropska direktiva EC 91/676/ECC propisuje najveću količinu azota (N) životinjskog porijekla koja se smije upotrebljavati na hektar poljoprivrednog zemljišta i ta količina iznosi 170 kg N/ha godišnje, izuzetno u prve četiri godine je moguće dopustiti i 210 kg N/ha.

Emisije u vazduh su emisije prašine prilikom transporta na lokaciji, emisije iz transportnih sredstava i motora sa unutrašnjim sagorjevanjem (dizel agregat), emisije iz ventilacionih otvora i emisije neprijatnog mirisa tokom rada farme za odgoj koka nosilja, čišćenja objekta i manipulacije sa stajnjakom.

U toku, obavezan je program praćenja stanja životne sredine (monitoring) u skladu sa zakonskim propisima u Crnoj Gori.

Prikaz stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokacijama na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu

Farma za proizvodnju konzumnih jaja i odgoj koka nosilja, već duži niz godina funkcioniše.

Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu

Parametri u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list RCG“, br.39/13).

Izmjeriti vrijednosti kvaliteta vazduha na lokaciji farme za proizvodnju konzumnih jaja i odgoj koka nosilja, sledećih polutanata: SO₂, NO₂, CO, PM₁₀, O₃, H₂S i NH₃.

Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara

U cilju kvalitetnog sprovođenja mjera zaštite životne sredine potrebno je kontrolisati sledeće:

Nosilac projekta je dužan obezbijediti mjerenje kvaliteta vazduha jednom godišnje u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list RCG“, br.39/13).

Sve rezultate mjerenja, odmah nakon dobijanja rezultata, redovno dostavljati Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore i nadležnom organu lokalne samouprave..

O svim rezultatima mjerenja obavezno obavještavati javnost na transparentan način.

Sa veterinarsko-sanitarnog stanovišta veoma je važno da se ispoštuju sve zakonske regulative prilikom izvođenja tehnoloških procesa proizvodnje tokom odgoja koka nosilja i proizvodnje konzumnih jaja. Jedino na taj način negativan uticaj na kvalitet životne sredine neće biti ispoljen.

11.0. PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA

Tokom izrade ELABORATA PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT „POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO NA KOME FUNKCIONIŠE FARMA ZA PROIZVODNJU KONZUMNIH JAJA I ODGOJ KOKA NOSILJA, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ 2019 KO MARTINIĆI, OPŠTINA DANILOVGRAD“ NOSIOCA PROJEKTA „AGRO MONT“ D.O.O. NIKŠIĆ, nijesu primjećeni tehnički ili tehnološki nedostaci stručnih znanja značajnih za nesmetan i siguran rad. U izradi urbanističke i tehničke dokumentacije kao i ovog elaborata primjenjeni su svi relevantni standardi, tehnički i drugi propisi, kao i uslovi za njenu lokaciju i izgradnju od strane javnih komunalnih i drugih organizacija.

12.0. IZVORI PODATAKA

1. Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“ br. 75/18).
2. Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 52/16).
3. Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br 25/10, 40/11).
4. Zakon o vodama („Sl. list RCG“, br. 27/07 i 73/10; „Sl. list CG“, br. 32/11, 47/11, 48/15 i 52/16).
5. Zakon o upravljanju otpadom („Sl.list Crne Gore“, br. 64/11 i 39/16).
6. Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl.list Crne Gore“, br. 56/09, 58/09, 40/11 i 55/16).
7. Zakon o ratifikaciji Kjoto protokola uz okvirnu konvenciju UN o promjeni klime („Sl.list RCG“ br. 17/07).
8. Zakon o zaštiti prirode („Sl. list Crne Gore,“ br. 54/16).
9. Zakon o Nacionalnim parkovima („Sl. list Crne Gore“, br. 28/14).
10. Zakon o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list Crne Gore“, br. 44/12).
11. Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore, broj 02/18“).
12. Zakon o inspekcijском nadzoru („Sl. list RCG“ br. 39/03; „Sl.list Crne Gore“, br. 76/09, 57/11, 18/14, 11/15 i 52/16).
13. Zakon o upravnom postupku („Službeni list Crne Gore, broj 56/14, 40/16. 37/17“).
14. Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekta (Sl.list RCG broj 64/17).
15. Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 28/11, 1/14).
16. Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list RCG“, br. 55/16 i 74/16).
17. Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list Crne Gore“, br. 33/14).
18. Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Sl. list Crne Gore“, br. 35/2013).
19. Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda („Sl.list Crne Gore“, br. 02/07).

20. Uredba o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora („Sl. list Crne Gore“, br.25/12).
21. Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl.list CG „br. 19/19).
22. Pravilnik o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl.list Crne Gore“, br. 39/13)
23. Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 45/08, 09/10, 26/12, 52/12, 59/13)
24. Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97).
25. Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list Crne Gore“, br. 60/11).
27. Pravilnik o graničnim vrijednostima parametara elektromagnetnog polja u cilju ograničavanja izlaganja populacije elektromagnetnom zračenju, („Sl. list Crne Gore“, br. 15/10).
28. Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija za otpad, stručnoj spremi, kvalifikacijama rukovodioca deponije i vrstama otpada i uslovima za prihvatanje otpada na deponiji, („Sl. list Crne Gore", br. 31/13).
29. Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada („Sl. list Crne Gore", br. 50/12)
30. Pravilnik o načinu vođenja evidencije o izvorima nejonizujućih zračenja („Sl. list Crne Gore“, br. 56/2013).
31. Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu „Sl. list RCG“, br. 20/07; „Sl. list CG“, br.47/13).
32. Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl.list RCG broj 19/19)

33. Odluka o utvrđivanju akustičnih zona na teritoriji opštine Danilovgrad (“Sl. list RCG-opštinski propisi”, br. 30/04 i “Sl. list CG-opštinski propisi”, br.19/08 i 12/11),.

34. Godišnje Informacije o stanju životne sredine (Agencija za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore).

**PRILOG ELABORATA
PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT
„POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO NA KOME FUNKCIONIŠE FARMA ZA
PROIZVODNJU KONZUMNIH JAJA MAKSIMALNOG KAPACITETA 250 000
KOKA NOSILJA I ODGOJ KOKA NOSILJA MAKSIMALNOG KAPACITETA
110 000 PILADI, NA KATASTARSKOJ PARCELI BROJ 2019 KO MARTINIĆI,
OPŠTINA DANILOVGRAD“ NOSIOCA PROJEKTA „ AGRO MONT “ D.O.O.
NIKŠIĆ**

**IZVOD IZ CENTRALNOG REGISTRA PRIVREDNIH
SUBJEKATA PORESKE UPRAVE**

Registarski broj 5 - 0148961 / 012
PIB: 02377861

Datum registracije: 26.11.2002.
Datum promjene podataka: 08.08.2017.

"AGRO MONT" DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE D.O.O. NIKŠIĆ

Broj važeće registracije: /012

Skraćeni naziv: AGRO MONT
Telefon:
eMail:
Datum zaključivanja ugovora: 12.11.2002.
Datum donošenja Statuta: 12.11.2002. Datum promjene-Statuta: 30.01.2013.
Adresa glavnog mjesta poslovanja:
Adresa za prijem službene pošte: V PROLETERSKE 31 NIKŠIĆ
Adresa sjedišta: V PROLETERSKE 31 NIKŠIĆ
Pretežna djelatnost: 0147 Uzgoj živine
Obavljanje spoljno-trgovinskog poslovanja: NIJE UNEŠENO
Oblik svojine:
Porijeklo kapitala:
Upisani kapital: 0,00Euro (Novčani Euro, nenovčani Euro)

OSNIVAČI:

BOŽIDAR JOKIĆ 1408971260044 CRNA GORA

Uloga: Osnivač

Udio: % Adresa: STRAŠEVINA BB NIKŠIĆ CRNA GORA

LICA U DRUŠTVU:

BOŽIDAR JOKIĆ 1408971260044

Adresa: STRAŠEVINA BB NIKŠIĆ CRNA GORA

Uloga: Izvršni direktor

Ovlašćenja u prometu: ()

Ovlašćen da djeluje: Nepoznata odgovornost ()

BOŽIDAR JOKIĆ 1408971260044

Adresa: STRAŠEVINA BB NIKŠIĆ CRNA GORA

Uloga: Ovlašćeni zastupnik

Ovlašćenja u prometu: ()

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ()

DIJELOVI DRUŠTVA:

AGROMONT RENT A CAR

7711 Iznajmljivanje i lizina automobila i lakih motornih vozila

V PROLETERSKA BR.31 NIKŠIĆ CRNA GORA

Ovlašćeni zastupnik: BOŽIDAR JOKIĆ 1408971260044

Adresa: GUDELSKA BB NIKŠIĆ CRNA GORA

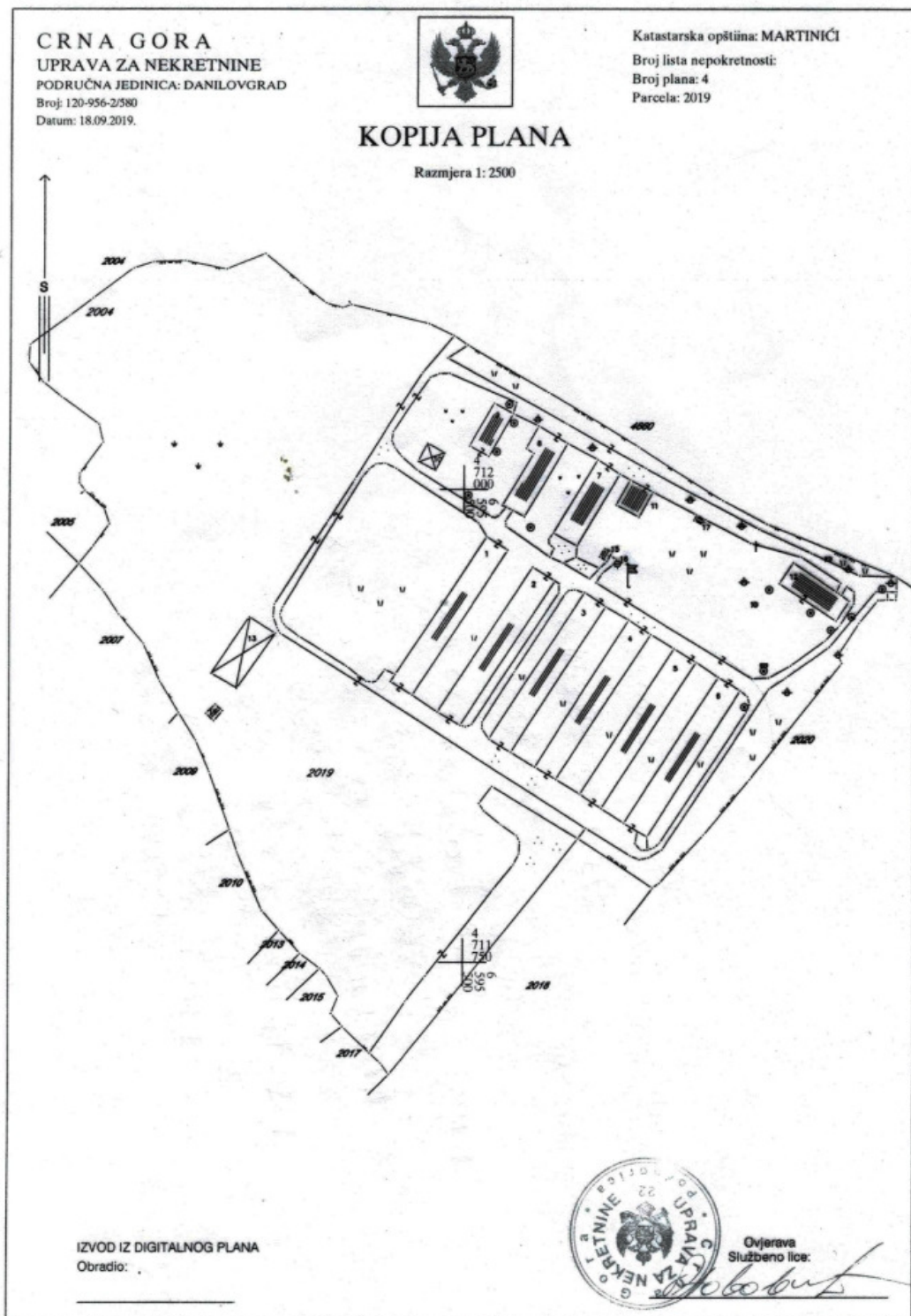
Izdato: 11.06.2019 godine u 11:52h

Načelnik

Slavica Đurđević

S. Đurđević

UPRAVA ZA NEKRETNINE

PODRUČNA JEDINICA
DANILOVGRAD

Broj: 120-956-7820/2019
Datum: 18.09.2019.
KO: MARTINIĆI

Na osnovu člana 173 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18), postupajući po zahtjevu JOKIĆ LUKE, NIKŠIĆ, za potrebe izdaje se

LIST NEPOKRETNOSTI 170 - PREPIS

Podaci o parcelama								
Broj Podbroj	Broj zgrade	Plan Skica	Datum upisa	Potes ili ulica i kućni broj	Način korišćenja Osnov sticanja	Bon. klasa	Površina m ²	Prilog
2019		4 4587		BJELIŠ	Dvoriste KUPOVINA		91448	0.00
2019	1	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1240	0.00
2019	2	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	3	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	4	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	5	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	6	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		1238	0.00
2019	7	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		564	0.00
2019	8	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		564	0.00
2019	9	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		276	0.00
2019	10	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		98	0.00
2019	11	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		216	0.00
2019	12	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		444	0.00
2019	13	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		553	0.00
2019	14	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		26	0.00
2019	15	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		26	0.00
2019	16	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		13	0.00
2019	17	4 4587		BJELIŠ	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA		14	0.00
Ukupno							101672	0.00

Podaci o vlasniku ili nosiocu			
Matični broj - ID broj	Naziv nosioca prava - adresa i mjesto	Prava	Obim prava
0000023778610	- AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	Svojina	1/1

Datum i vrijeme: 18.09.2019. 14:15:10

1 / 3

2121587

Podaci o objektima i posebnim djelovima						
Broj Podbroj	Broj zgrade	Način korišćenja Osnov sticanja Sobnost	PD Godina izgradnje	Spratnost/ Sprat Površina	Prava Vlasnik ili nosilac prava Adresa, Mjesto	
2019	1	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	2	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	3	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	4	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	5	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	6	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 1190	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	7	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 550	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	8	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 550	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	9	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 264	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	10	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 98	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	11	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 210	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	12	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 430	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	13	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 550	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	14	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 24	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	15	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 24	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	16	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 12	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610
2019	17	Zgrade u ostaloj privredi KUPOVINA	978	P 13	Svojina - AGRO MONT DOO NIKŠIĆ - UL.V PROLETERSKE BR.31 Nikšić	1/1 0000023778610

Ne postoje tereti i ograničenja.

Datum i vrijeme: 18.09.2019, 14:15:10

2 / 3

2121588

CRNA GORA
UPRAVA ZA NEKRETNINE

Taksa naplaćena na osnovu Tarifnog broja 1, Zakona o administrativnim taksama ("Sl.list CG, br. 18/19) u iznosu od 2 eura.
Naknada za korišćenje podataka premjera, katastra nepokretnosti i usluga, naplaćena na osnovu člana 174 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18) u iznosu od 3 eura.

Načelnik:

[Signature]
Branan Džaković

Datum i vrijeme: 18.09.2019. 14:15:11

3 / 3

2121589